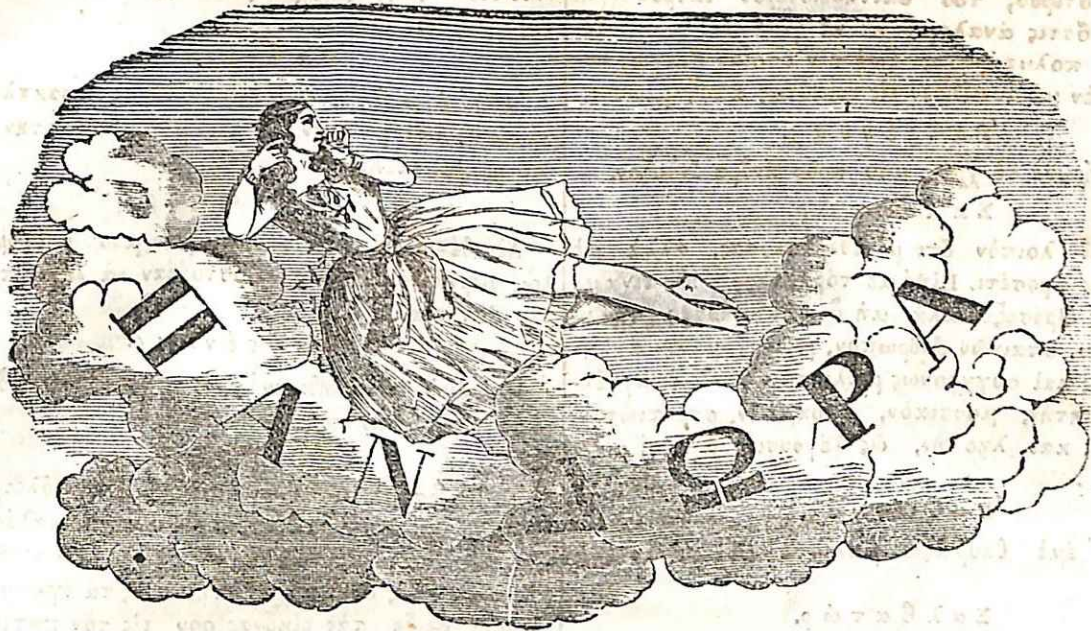

1 ΙΟΥΝΙΟΥ. 1852.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

ΦΥΛΛ. 52.

ΤΟ ΑΡΙΣΤΕΙΟΝ ΤΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ, ἢ ΠΕΙΚΝΤΗΣΔΑΝΑΗΣ.

ΚΩΜΩΔΙΑ ΕΙΣ ΔΥΟ ΠΡΑΞΕΙΣ.
ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣΑ ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ.

ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΣΑΛΒΑΤΩΡ ΡΟΖΑΣ, ὁ περίφημος Ἰταλὸς ζωγράφος.

ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ, νέος χειρουργὸς τῆς Φλωρεντίας.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΛΜΑΡΙΣ, πρόεδρος τῆς τοῦ ἀγίου Καρόλου Ἀκαδημίας τῆς ζωγραφικῆς.

ΛΑΥΡΑ, κόρη ὀρφανή, ἐπιτροπενόμενη ὑπ' αὐτοῦ.

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ. — ΖΩΓΡΑΦΟΙ. — ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΙ. — ΘΕΑΤΑΙ.

— 0 —

Ἡ Σκηνὴ ἐν Φλωρεντία, περὶ τὰ μέσα τῆς δεκάτης ἐβδόμης ἐκατονταετηρίδος.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ.

ΤΟ ΖΩΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΑΛΒΑΤΩΡ ΡΟΖΑ.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

ΣΑΛΒΑΤΩΡ ΡΟΖΑΣ. ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ, εἰσέρχεται εἰς τὸ ζωγραφεῖον· ὁ δὲ Σαλβατὼρ Ρόζας, ἄμα ἰδὼν αὐτὸν· ἀφίρει τὴν ἐργασίαν του καὶ προσελθὼν σφίγγει τὴν χεῖρά του.

Σ α λ β α τ ῶ ρ.

Καλῶς ἦλθες, ἰατρεύμου. Χάρις εἰς ἐσέ, ἰδοὺ ἐγὼ ἐργαζόμενος, καθὼς βλέπεις.

Ρ α β ι ε ν ν α ς.

Σὲ εἶχα παρακαλέσει νὰ ἡσυχάσης ἀκόμη μερικὰς ἡμέρας· ἀλλὰ καταλαμβάνω ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ με ὑπακούσῃς· ὁ ἔρως τῆς τέχνης...

Σ α λ β α τ ῶ ρ.

Σὲ βεβαιῶ, ἰατρε, ὅτι εἶμαι ὅλως διόλου καλὰ· καὶ συγχώρησέ με νὰ τὸ ἐπαλάβω, χρεωστῶ τὴν ὑγείαν μου εἰς ἐσέ, εἰς τὴν χειρουργικὴν ἐπιτηδεύτητά σου, εἰς τὰς φιλικὰς περιποιήσεις σου πρὸς ἀδελφόν δὲν ἤθελες δείξει περισσοτέραν προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν. Τῇ ἀληθείᾳ, δὲν ἤξεύρω πῶς νὰ σὲ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου. Συλλογίσου τῶνόν τι τὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρέθην· σθάνω ἐδῶ ξένος, φυγὰς καὶ, ὡς ἂν δὲν ἤρκει τοῦτο, πίπτω ἀπὸ τὸν ἵππον καὶ θραύω τὸν βραχιόνιά μου· ἀντὶ δὲ νὰ μείνω ἐγκαταλελειμμένος εἰς τὸν δρόμον, ἔρημος καὶ ἀθεράπευτος, ἡ καλὴ μου τύχη μὲ ρίπτει εἰς χεῖρας τοῦ χαριεστέρου, τοῦ

ἀφιλοκερδιστέρου, τοῦ ἐπιτηδειότερου ἱατροῦ τῆς Τοσκάνης, ὅστις ἀναλαμβάνει νὰ γίνῃ σωτὴρ καὶ φίλος μου· ἡ πολυτάραχος ζωὴ τὴν ὁποίαν διάγω, ἰατρεῖ μου, δὲν μὲ συνείδησεν εἰς τοιαύτας ἀποζημιώσεις.

Ῥαβιέννας.

Ἐξεπλήρωσα τὸ χρέος μου πρὸς ἄνδρα ἔνδοξον.

Σαλβατώρ.

Δὲν ἀρκεῖ λοιπὸν ὅτι μ' ἐθεράπευσας, ἀλλὰ μὲ ἐγκωμιάζεις προσέτι. Εἰπέ με τώρα, ἰατρεῖ, ὡς τίνα με θαυμάζεις; Πρόσεξε καλὰ μὴ διακινδυνεύῃς τὴν ὑπόληψίν σου, ἐπαινῶν ἄνθρωπον, μετερχόμενον ἀλληλοδιαδόχως καὶ συγχρόνως μάλιστα πολλὰ ἐπαγγέλματα, ποιητὴν, μουσικόν, ὑποκριτὴν, στρατιώτην, συνωμότην, καὶ ληστήν, ὡς λέγουσιν ἀγαθοὶ τινες φίλοι . . .

Ῥαβιέννας.

Τὸ κατ' ἐμὲ θαυμάζω μάλιστα τὸν μέγαν ζωγράφον.

Σαλβατώρ.

Φαίνεται, ὅτι δὲν εἶσαι ὁμότεχνος.

Ῥαβιέννας.

Ῥὼς λέγεις τοῦτο;

Σαλβατώρ.

Ἄ! ἰατρεῖ μου, ζωγράφος ὢν, ἤθελες πράξει, ὅτι πράττουσιν οἱ ὁμότεχνοί μου· ἤθελες ὁμολογήσει, ὅτι ἔχω ὅλα τὰ προτερήματα, ἐκτὸς ἐκείνου δι' ὃ ἡ μνήμη μου θέλει ἴσως διασωθῇ μετὰ θάνατον. Ἄκουσε ὅλους τοὺς ἀντιζήλους μου· θέλουν σὲ εἰπεῖ, ὅτι στιχουργῶ ἀρκετὰ ἐπιτηδείως, ἀρκεῖ νὰ μὴ τοὺς ἐκέντησιν εἰς τὰς σατύρας μου· ὅτι εἶμαι ὑποκριτὴς ἐξαίρετος, ἀρκεῖ νὰ μὴ ἐνέπαιζα τὰς ἀδυναμίας των· ὅτι αὐτῶ ὅχι ἀδεξίως· ὅτι ἠγωνίσθην γενναϊότατα ἐν Νεαπόλει μετὰ τοῦ ὑπερμάχου τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας Μάξιανιέλλου, κλπ. κλπ. ἀλλ' ὅτι εἶναι δυστύχημα νὰ ματαιοπονῶ ζωγραφῶν.

Ῥαβιέννας.

Καὶ ὅμως! τίς ἐξ αὐτῶν κατῴρθεσέ τι τὸ δυνάμενον νὰ παραβληθῇ πρὸς ἐν καὶ μόνον τῶν ἀριστουργημάτων σου;

Σαλβατώρ.

Σὲ λέγω πάλιν, φίλτατε Βαρνάρδε, δὲν εἶσαι ζωγράφος.

Ῥαβιέννας.

Ῥὼς οἶδε;

Σαλβατώρ.

Πῶς! εἶναι δυνατόν! . . . τόσῳ χειρότερα.

Ῥαβιέννας.

Ῥὼς τάχα;

Σαλβατώρ.

Διότι ἐπεθύμουν ἡ φιλία μας νὰ διαρκέσῃ πολὺ.

Ῥαβιέννας.

Δὲν ἐννοῶ τί λέγεις.

Σαλβατώρ.

Παίζεις βέβαια, ὅτι δὲν εἶναι ἀληθές; Ἀλλ' ἂν τῷ

ὄντι εἶσαι ζωγράφος, μὴ μὲ δείξῃς ποτὲ κἀνὲν προῖον τῆς γραφίδος σου.

Ῥαβιέννας.

Ἀλλ' ἐγὼ ἠρξόμην μάλιστα νὰ σὲ παρακλέσω νὰ μὲ εἰπῇς τὴν γνώμην σου περὶ μιᾶς εἰκόνας τὴν ὁποίαν πρὸ μικροῦ ἐτελείωσα.

Σαλβατώρ.

Δὲν θέλω σὲ εἰπεῖ τὴν γνώμην μου· μείνωμεν φίλοι, Βαρνάρδε. ἔχω τὴν δυστυχίαν νὰ λέγω πάντοτε τὴν ἀλήθειαν.

Ῥαβιέννας.

Καὶ ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν ζητῶ νὰ μὲ εἰπῇς οὐδὲ θέλω ὀργισθῇ, ὅσῳ σκληρὰ καὶ ἂν ᾔῃ.

Σαλβατώρ.

ὦ! τώρα σὲ πιστεύω· οὕτως ὁμιλοῦν ὅλοι οἱ φιλότεχνοι· φίλε μου, Ῥὼς εἶπες νὰ προκαλέσῃς τὴν εἰλικρινειάν μου καὶ νὰ καταστρέψῃς τὰ πλάσματα τῆς φαντασίας σου; Εὐχαριστήσου εἰς τὰ ἐγκώμια τῶν οἰκείων· δείξε τὰς εἰκόνας σου εἰς τὸν πατέρα σου, εἰς τὴν μητέρα σου, εἰς τὴν ἀδελφὴν σου, εἰς τὴν ἐρωμένην σου· ἔσο ἔξοχος ζωγράφος παρὰ τῇ ἐστίᾳ σου, καὶ ἐξακολούθει ὢν, ὡς πρὸς τὸ κοινόν, ὡς καὶ πρὸς ἐμὲ, οὐδὲν ἄλλο ἢ ἔξοχος χειρουργός.

Ῥαβιέννας.

Πρόκειται περὶ τῆς τύχης μου· πρόκειται νὰ στείλω τὴν εἰκόνα μου εἰς τὸ ζωγραφικὸν διαγώνισμα.

Σαλβατώρ.

Εἰς τὸ ζωγραφικὸν διαγώνισμα! Ἰατρεῖ μου, ἀνάγκη νὰ σὲ ἀποτρέψω ἀπὸ τὴν μωρίαν αὐτάν· ἔστω λοιπὸν· φέρεμε τὴν εἰκόνα σου, ἐνόσῳ εἶναι καιρὸς ἀκόμῃ νὰ σωθῇς.

Ῥαβιέννας.

Τρέχω νὰ σὲ τὴν φέρω.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΣΑΛΒΑΤΩΡ ΡΟΖΑΣ. ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ.

ΚΑΛΜΑΡΙΣ.

Κάλμαρις, ὑπακούων τὴν θύραν καὶ εἰσάγων δι' αὐτῆς μόνην τὴν κεφαλὴν.

Μὲ συγχωρεῖτε! ἐδῶ κατοικεῖ ὁ περίφημος Σαλβατώρ Ρόζας;

Σαλβατώρ, προβαίνων πρὸς τὴν θύραν.

Ῥβδὲ μάλιστα· ἐγὼ εἶμαι ὁ Σαλβατώρ Ρόζας, πρόθυμος εἰς τὰς προσταγὰς σας. Ῥὼς τίνα ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὀμιλῶ;

Κάλμαρις.

Ὀνομάζομαι Ἀνδρέας Κάλμαρις καὶ εἶμαι πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας τοῦ ἁγίου Καρόλου.

Σαλβατώρ.

Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας! τιμὴ μεγάλη δι' ἐμὲ ἡ ἐπίσκεψίς σας, κύριέ μου! . . . Κατὰ τί δύναμαι νὰ χρησιμεύσω εἰς τὴν ἀκαδημίαν καὶ εἰς τὸν πρόεδρόν της;

Κάλμαρις.

Μετὰ δέμητον ἐν τῇ πόλει ἡμῶν διατριβήν σας,

Σαλβατώρ.

ἴσως θεωρήσατε, ὅτι ἐνεφανίσθην εἰς ὑμᾶς ἐξώρας ὀψωσὺν, κύριε Σαλβατώρ· ἀλλὰ μὲ ἐβεβαίωσαν, ὅτι δὲν ἐδέχεσθε.

Σαλβατώρ.

Πεσὼν ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ πληγωθεὶς, ἠναγκάσθην νὰ μείνω ἐπὶ πολὺν χρόνον δέσμιος εἰς τὴν κλίνην μου· καὶ ἰδοὺ ὁ δεσμοφύλαξ ἡ μάλλον ὁ ἐλευθερωτὴς μου (δεικνύων τὸν Βερνάρδον Ῥαβιένναν).

ΚΑΛΜΑΡΙΣ, σφύδρα ταραττομένος ἰδὼν τὸν Ραβιένναν.

Ἄ! ὡς εἶπα, ἰατρεῖ. . . φίλτατε Βερνάρδε;

ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ, τεθορυβημένος ἐπίσης ὀψωσὺν.

Εὐπειθέστατος δούλος σας, Κύριε Κάλμαρι. Ναι, ἐγὼ ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ θεραπεύσω τὸν κύριον Σαλβατώρ. (Πρὸς τὸν Σαλβατώρ). Ὑγιαίνει, ἐνδοξε Σαλβατώρ· μὴ λησμονῇς τὰς παραγγελίας μου. (Ἰδίᾳ πρὸς τὸν αὐτόν) Σὲ παρακαλῶ νὰ μὴ εἰπῇς τι εἰς τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν περὶ τῆς ὁμιλίας μας (ἀπέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΣΑΛΒΑΤΩΡ ΡΟΖΑΣ. ΚΑΛΜΑΡΙΣ.

Κάλμαρις.

Ῥὼς γινώσκετε αὐτὸν τὸν Ῥαβιένναν;

Σαλβατώρ.

Εἶναι ὁ χειρουργός ὅστις μὲ ἀπέδωκε τὴν χρῆσιν τοῦ βραχίονός μου.

Κάλμαρις.

Ἄμα παύσατε τοῦ νὰ ἔχετε ἀνάγκην αὐτοῦ, θέλετε πράξει καλῶς, πιστεύσατέ με, νὰ τὸν πληρώσετε καὶ νὰ μὴ τὸν δεχθῆτε πλέον· εἶναι ἐκ τῶν παυούρων ἐκείνων ἀνθρώπων, οἵτινες, ἅπαξ παρεισδύσαντες εἰς τὴν οἰκίαν σας, κατορθόνουν νὰ δεσπώσῃν ἐν αὐτῇ, ἂν τοὺς ἀφήσετε. . .

Σαλβατώρ, διακόπτων αὐτόν.

Λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ καθήσετε, κύριέ μου, καὶ εἰπέτε με τί ἐπιθυμεῖτε. Ῥὼς ἔλαβετε ἴσως ν' ἀγοράσατε κάμμιναν εἰκόνα μου;

Κάλμαρις.

Ἰσως.

Σαλβατώρ, παροξυνθείς.

Ἰσως. . . Ὅπως ἀγαπᾶτε!

Κάλμαρις.

Ἐννοῶ, ὅτι τοῦτο ἐξαρτᾶται ἀπὸ ὑμᾶς.

Σαλβατώρ.

Ῥεῖστε, κύριέ μου, ὅτι ὁ θέλων ν' ἀγοράσῃ τὰς εἰκόνας μου πρέπει νὰ πληρώσῃ τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν ζητῶ· συγκατάβασις δὲν δέχομαι.

Κάλμαρις.

Δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ ζητήσω ἀπὸ ὑμᾶς συγκατάβασιν τίνα ὡς πρὸς τὴν τιμὴν.

Σαλβατώρ.

Τότε ἡ ὑπόθεσίς σας ἐτελείωσεν.

Κάλμαρις.

Ἰσως πάλιν. . . ὅταν μάθετε τὰς συμφωνίας μου.

Σας ἐννοῶ, κύριέ μου. Θέλετε νὰ μὲ πληρώσετε εἰς προθεσμίας μακράς. Κατὰ δυστυχίαν, τὸ βαλάντιόν μου εἶναι κενόν· ἠναγκάσθην νὰ φύγω ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ὅπου κατῴρθεσαν νὰ ἐρεθίσωσι τὸν πάπαν κατ' ἐμοῦ, χωρὶς νὰ λάβω καιρὸν νὰ ἐπισκεφθῶ τοὺς χρεώστας μου· μόλις ἐπρόφθασα νὰ βάλλω εἰς τὴν θήκην της καὶ νὰ ἐπάρω μαζί μου μίαν εἰκόνα, τὴν ὁποίαν δὲν δύναμαι νὰ παραχωρήσω εἰμὴ ἐπὶ μετρητοῖς.

Κάλμαρις.

Κ' ἐγὼ ἐννοῶ νὰ τὴν ἀγοράσω ἐπὶ μετρητοῖς. Ῥὼς δείξατε τὴν εἰκόνα αὐτὴν εἰς κἀνένα ἄλλον τεχνίτην τῆς πόλεώς μας;

Σαλβατώρ.

Εἰς κἀνένα. Ἀρκετὰ ἐπικρίσεις γίνονται περὶ τῶν ἔργων μου ἀπὸ ἐξέθλωσι τοῦ ζωγραφείου μου, ὥστε φροντίζω νὰ μὴ κακολογηθῶσιν ἐκ προοιμίου.

Κάλμαρις.

Φρονιμώτατον τοῦτο, καὶ σὰς ἐγκρίνω κατ' ὅλοκληρίαν.

Σαλβατώρ.

Ἐπὶ τὸ προκείμενον λοιπὸν, κύριε πρόεδρε.

Κάλμαρις.

Ῥεῖστε ὅτι αὐριον ἢ τῆς ζωγραφικῆς Ἀκαδημίας μας διανέμει τὰ βραβεῖα αὐτῆς.

Σαλβατώρ.

Ναι τὸ ἤξεύρω· πεντακόσια τάλληρα εἰς τὸ ἀριστον τῶν ἔργων, διακόσια εἰς τὸ δευτερεῖον.

Κάλμαρις.

Ῥὼς σκοπὸν νὰ συναγωνισθῆτε;

Σαλβατώρ.

Πρῶτον, ἐλπίζω νὰ λάβω περισσότερα τῶν ἑπτακοσίων τάλληρων διὰ τὴν μίαν καὶ μόνην εἰκόνα τὴν ὁποίαν εἰμπορῶ νὰ στείλω εἰς τὸν συναγωνισμόν· καὶ, δεύτερον, ἐπειδὴ ἔχω ἀκόμῃ ἱκανὴν χρεῖαν τῆς ὑπολήψεώς μου, δὲν συμφέρει νὰ τὴν ἐκθέσω εἰς τὸν ἐλάχιστον κίνδυνον.

Κάλμαρις.

Ἐγκρίνω καὶ πάλιν τὸν σκοπὸν σας, καὶ ἀποφασίζω ἤδη ν' ἀγοράσω τὴν εἰκόνα σας, . . . ἂν ὅμως δέχεσθε νὰ μὲ τὴν παραχωρήσετε δι' εἴκοσι χιλιάδων τάλληρων!

Σαλβατώρ.

Δι' εἴκοσι χιλιάδας τάλληρων! . . . λάβετέ τὴν αὐτέως, κύριέ μου, καὶ σὰς ἐξομολογοῦμαι, ὅτι οὐδέμία τῶν εἰκόνων μου μὲ ἔφερε τοσοῦτον πᾶσόν· κἀλὰ δὲν τὴν εἶδατε ἀκόμῃ.

Κάλμαρις.

Δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ τὴν ἰδῶ εἰμὴ ὅταν τὴν πληρώσω, ἂν εἴμεθα σύμφωνοι.

Σαλβατώρ.

Ἀλλὰ εἴμεθα πληρέστατα, κύριε πρόεδρε.

Κάλμαρις.

Μὴν τρέχετε, παρακαλῶ· ἐννοῶ νὰ ἀγοράσω μετὰ τῆς εἰκόνας καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ λέγω, ὅτι ἐγὼ ἐζωγράφισα αὐτήν.

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Παίζετε βεβαίως, κύριέ μου! . . . μήπως δὲν σὰς ἀρκοῦν τὰ προτερήματά σας;

Κ α λ μ α ρ ι ς.

Ναι, ἔχω προτερήματά τινα, ἀνκμφιδόλως, καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων, δύναμαι νὰ κρίνω ἀσφαλῶς ὅπως οὖν περὶ ζωγραφικῆς ἡξέρω νὰ διακρίνω τὴν καλὴν ἀπὸ τὴν κακὴν εἰκόνα. Ἄλλοτε μάλιστα καὶ μετεχειρίσθην τὴν γραφίδα μου. Κατ' εὐτυχίαν ἐνόησα μετ' ὀλίγον, ὅτι εἰμπορῶ νὰ γίνω ἀριστος κριτῆς, ἀριστος ἐκτιμητῆς, φιλοτέχνης διακεκριμένος, ἀλλ' ὅτι ἡ φύσις δὲν μὲ ἔδωκε τὴν μεγαλοφυΐαν, δι' ἧς καὶ μύνης δύναται τις νὰ γίνῃ ἀριστοτέχνης.

Σ α λ β α τ ώ ρ, ἰδίᾳ.

Ἄ! φίλτατε Βερνάρδε μου! τί κρίμα νὰ μὴ συλλογίζεσαι καὶ σὺ τόσον ὀρθῶς, (Γεγωνυῖα τῇ φωνῇ). Ἀλλὰ τότε, κύριέ μου, ἰδιᾶν ἔχετε τὴν ματαιότητα νὰ ἐπιζητῆτε σήμερον τὴν δόξαν αὐτὴν, τὴν ὁποῖαν τοσοῦτον φρονίμως ποιοῦντες ἐπαύσατε διώκοντες; Μὲ συγχωρεῖτε διὰ τὸ θάρρος μου, μὲ φαίνεσθε ὅμως ἀνακόλουθος.

Κ α λ μ α ρ ι ς.

Κύριε Σαλβατῶρ, ἐρῶ.

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Ἐν τὸν τίτλον τοῦ ζωγράφου;

Κ α λ μ α ρ ι ς.

Ὅχι, ὁρῶντὴν κήρην ἐπιτροπευομένην παρ' ἐμοῦ.

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Ἄλλη ἀνοία, διὰ τὰς ὑπολεύκους τρίχας σας.

Κ α λ μ α ρ ι ς.

Σύμφημι! ἀλλ' ἀκούσατε ὅλην τὴν ἐξομολόγησίν μου. Ὁ πατὴρ τῆς Λαύρας ἦτο ἔτι μᾶλλον ἐνθουσιωδέστερον ἐμοῦ προσηλωμένος εἰς τὴν τέχνην τοῦ Ραφαῆλ καὶ τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου. Ἐν τῇ διαθήκῃ του, δι' ἧς μὲ διώρισεν ἐπίτροπον τῆς θυγατρὸς του, διέταξεν, ὅτι αὕτη δὲν θέλει λάβει σύζυγον εἰμὴ ζωγράφου, καὶ ζωγράφον βραβευθέντα ὑπὸ τῆς ἀκαδημίας μας. ἔρχομαι λοιπὸν νὰ ἀγοράσω ἀπὸ ὑμᾶς συγχρόνως τὴν δόξαν καὶ τὴν εὐτυχίαν μου.

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Καὶ ἡ κόρη ἐκείνη σὰς ἀγαπᾷ βεβαίως;

Κ α λ μ α ρ ι ς.

Εἴμαι βέβαιος ὅτι δὲν ἀγαπᾷ ἄλλον, καὶ τοῦτο μὲ ἀρκεῖ· ἐφρόντισα νὰ μὴ βλέπῃ κανένα.

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Καὶ ἂν κατὰ τύχην ἡ εἰκὼν μου δὲν βραβευθῇ;

Κ α λ μ α ρ ι ς.

Ἀνατίθηναι τὸ πᾶν εἰς τὴν εὐσυνειδησίαν σας· ἡ συμφωνία μας θέλει εἶναι ἀκυρος, ὑποθέτω.

Σ α λ β α τ ώ ρ, ἰδίᾳ.

Ἐγὼ λοιπὸν πρόκειται νὰ τρέξω ὅλους τοὺς κινδύνους· μεγάλη γενναϊότης! Νὰ ἰδῶμεν. (Γεγωνυῖα τῇ φωνῇ) Κύριέ μου, δέχομαι τὴν συμφωνίαν· εἴμπο-

ρεῖτε νὰ φέρετε τὰ χρήματα, κ' ἐγὼ ἐν τούτοις ἐκδύλω τὴν εἰκόνα ἀπὸ τὴν θήκην τῆς.

Κ α λ μ α ρ ι ς.

Ἐντὸς ἡμισείας ὥρας, ἐπανερχομαι. (ἀπερχεται).

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΣΑΛΒΑΤΩΡ ΡΟΖΑΣ, μόνος.

Ἄ! κύριε πρόεδρε, γνωρίζετε τὴν ζωγραφικὴν! Ἀλλὰ πόσον κακῶς γνωρίζετε τὴν φιλαυτίαν τῶν ζωγράφων! . . . Πῶς! ἐπιφυλάττεσθε νὰ λύσετε τὴν συμφωνίαν, ἐὰν τὸ ἔργον μου δὲν βραβευθῇ! καὶ ὑποθέτετε ὅτι θέλω οὕτως ἐκτεθῆ ὡρεὰν εἰς τὴν κρίσιν μωρῶν τινῶν ἀνθρώπων ἢ εἰς τὸν φθόνον τῶν τεχνιτῶν ἐκείνων, οἵτινες εὐχαρίστως στεφνοῦσι τὴν μετριότητα, διὰ νὰ ἀδικήσωσι καὶ νὰ ἐκφυλίσωσι τὴν ἀληθὴ εὐφυΐαν! . . . Ὁμολογῶ ὅτι ἐφέθητε ἐπιτηδεύει· εἰκοσι χιλιάδες ταλλήρων εἶναι μέγας πειρασμὸς διὰ τὸν Σαλβατῶρ, φυγὰδα ὄντα καὶ ἔχοντα κενὸν τὸ βαλάντιον· ἀλλὰ προτιμῶ νὰ ἀποθάνω τῆς πείνης. . . Διπλασία ταύτης ποσότης δὲν ἤθελε μὲ παραμυθῆσαι διὰ τὴν ὕβριν, ἥτις εἴμπορεῖ νὰ πρὸς τριβῇ εἰς τὴν εἰκόνα μου. . . Ἄ! δὲν θέλω ἄρ' ἔγωγε εὑρεῖν τρόπον νὰ διαπαιδαγωγήσω ἐντίμως τὸν ἀγαθὸν αὐτὸν πρόεδρον, ἐπιφυλαττόμενος νὰ τὸν ἀποδώσω τὰ χρήματά του, ἐὰν ἡ συμφωνία δὲν τὸν χρησιμεύσῃ; Τῶνόντι, σήμερον δὲν ἔχω χρεῖαν εἰμὴ δανείου. Ἄ! ἀκούω τὸν Ραβιένναν ἐρχόμενον μὲ τὰ ἀριστοῦργήματά του. . . Αὐτὸς ἴσως διευκολύνει τὴν ὑπόθεσίν μου.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΣΑΛΒΑΤΩΡ ΡΟΖΑΣ, ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ, κατόπι τοῦ ὁποίου ἔρχεται ἄνθρωπος φέρων εἰκόνα, ὑπὸ μεγάλης ὀθόνης περιτετυλιγμένην, ἥρ ἀποτίθεται πλησίον τῆς ὑποβάθρας.

Ρ α β ι ε ν ν α ς, πρὸς τὸν φέροντα τὴν εἰκόνα ἄνθρωπον.

Ἄφες ἐδῶ τὸ φορτίον σου. (Ὁ ἄνθρωπος ἐξέρχεται. Πρὸς τὸν Σαλβατῶρ.) Ἠξέυρετε τί σὰς ἔφερα;

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Ναι, ἱατρέ μου· ἀλλὰ πρὶν τὸ ἰδῶ, εἰπέ με τί ἔκαμες εἰς τὸν γέροντα πρόεδρον τῆς ἀκαδημίας τοῦ αἰγίου Καρόλου· δὲν φαίνεται νὰ ᾔναι φίλος σου.

Ρ α β ι ε ν ν α ς.

Ἐλπίζω ὅτι ἐφύλαξας τὸ μυστικόν μου· ὁ κήριος Κάλμαρις εἶναι ὁ δράκων μίᾳς νέας Ἐσπερίδος. Ἡ παρ' αὐτοῦ ἐπιτροπευομένη Λαῦρα εἶναι ἡ ὠραιότερα κόρη τῆς Φλωρεντίας.

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Ἐν τὴν γνωρίζεις; Μὲ εἶπεν, ὅτι κατάρθωσεν ἕως τὸ νὰ μὴ τὴν ἰδῇ κανεὶς.

Ρ α β ι ε ν ν α ς.

Πρὸ ἐνὸς ἔτους τὴν βλέπω καθ' ἑκάστην σελίδον.

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Ἐπανερχομαι αὐτοῦ;

Ρ α β ι ε ν ν α ς.

Ἐλπίζω ὅτι οὐτε κἂν τὸ ὑποπτεύει. Πρὸ δεκακτῶ μηνῶν ὁ ζηλότυπος γέρον μὲ ἐκάλεισε διὰ νὰ τὸν φλεβοτομήσω. Τότε πρῶτην φορὰν εἶδον τὴν κόρην ἐκείνην εἰσελθοῦσαν εἰς τὸ δωματίον του. Ἐκπλαγεὶς ὑπὸ τῆς ἀμιμήτου αὐτῆς καλλονῆς, δὲν ἤδυνάμην ν' ἀποτρέψω τοὺς ὀφθαλμούς ἀπὸ τὴν οὐράνιον ὀπτασίαν, ἀλλ' ἤδη ὁ Κάλμαρις τὴν ἔλεγε μὲ φωνὴν αὐστηράν. «Ἀπελθε ἀπὸ ἐδῶ· κἀνεις δὲν σὲ ἐζητήσεν.» Ἐξελθούσης δὲ αὐτῆς, στρέψας τὸν λόγον πρὸς ἐμέ· «Κύριε χειρουργέ, μὲ εἶπε, σὰς εἶμαι πολλὰ ὑπόχρεως, ἀλλὰ ἐλπίζω νὰ μὴ λάθω πλέον χρεῖαν τοῦ νυστηρίου σας, θεῖα χάριτι.» Ἀπῆλθον, ἀλλ' ἀπεφάσισα νὰ κινήσω πάντα λίθον διὰ νὰ ἰδῶ πάλιν τὴν ὠραίαν Λαῦραν. Ἐν τούτοις, ὅσας καὶ ἂν ἐπενόουν προφάσεις, διὰ νὰ πλησιάσω τὸν κηδεμόνα τῆς ἀπεκρουόμενης πάντοτε· μάτην περιεπλανώμενη κύκλῳ τῆς οἰκίας, οἱ ὀφθαλμοί μου δὲν ἀπῆντων εἰμὴ τὰ ὄμματα τοῦ Ἀργου ἐκείνου, τὰ ὁποῖα μὲ κατεσκέπουν καὶ μὲ ἐνέπαιζον.

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Δὲν ἀπορῶ ἤδη διατὶ σὲ φοβεῖται.

Ρ α β ι ε ν ν α ς.

Ἡ τύχη τελευταῖον μ' ἐδοθήσεται. Μίαν ἡμέραν εἶχον μείνει ὑπὲρ τὴν συνῆθη ὥραν καὶ μόνος εἰς τὴν πινακοθήκην τῆς Ἀκαδημίας, θεωρῶν τὰς εἰκόνας τῶν ἀριστοτεχνῶν, καὶ ἐλεεινολογῶν τὸν Ραφαῆλ, διότι δὲν ἐγνώρισεν καλλονὴν ὁμοίαν ἐκείνης, ἥτις μὲ ἐνέπνευσε τὸν ἔρωτά μου, ὅτε ὁ Κάλμαρις, παρειαγαγὼν μετὰ προσοχῆς τὴν φαλακράν αὐτοῦ κεφαλὴν διὰ θύρας ἡμιανεωγμένης, καὶ γνωρίσας με· «κλείσατε, εἶπε μὲ δυσχερέσκων, τὴν πινακοθήκην, ἡ ὥρα παρήλθεν.» Ἀπῆλθον μὲ βῆμα βραδύ, πεπεισμένος, ὅτι ἡ Λαῦρα δὲν ἦτο μακρὰν, καὶ μόλις ἐπάτησα τὸ κατώφλιον τῆς θύρας, ἤκουσα τῶνόντι φωνὴν γλυκεῖαν ἀνκμινυομένην εἰς τὴν βραγχώδη φωνὴν τοῦ πολιотρίχου γεροντίου. Ἀμέσως ἔκαμα τὸ σχέδιόν μου περὶ τοῦ πρακτέου· ἐδελέξατο τὸν θυρῶν, ὅστις ὑπεσθῆναι νὰ μὲ δέχεται εἰς τὴν πινακοθήκην κατὰ πάσαν ὥραν καὶ νὰ μὲ ἀφίη εἰς αὐτὴν ὅσον θέλω. Ἐπρεπεν ἤδη νὰ εὑρω τρόπον νὰ κρύπτωμαι αὐτόθι καὶ ὁ τρόπος εὑρέθη· εἰς τὸν μέγαν τῆς πινακοθήκης πρόδομον ὑπάρχουσι δύο σηκοὶ περιέχοντες τὰ κηρόπλαστα εἰδῶλα δύο μεγάλων τεχνιτῶν, περιβεβλημένα τὰ ἱμάτια τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν οὗτοι ἔζων καὶ ὑπὸ παραπετάσματος ἀπὸ τὸν κοινορτὸν προφυλαττόμενα. Διὰ τῆς συνδρομῆς τοῦ θυρῶν, μετέβησα τὸν γέροντα Σιμαβῶν, ἐφόρεσα τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἔβαλα καὶ αὐτὸν τὸν λευκὸν πώγωνά του καὶ ἀνέβην ἐπὶ τοῦ βάρους του.

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Τὸ πρᾶγμα ἀποβαίνει περιέργον· λέγε.

Ρ α β ι ε ν ν α ς.

Μάλιστα ἦμην πρὸ ἡμισείας ὥρας εἰς τὴν θέσιν μου, καὶ ἰδοὺ ἔρχεται ὁ φίλος πρόεδρος, ῥίπτει τὸ ἱστακὸν αὐτοῦ βλέμμα, ἐξέρχεται καὶ ἐπανερχεται. . . ὑποθέτετε μὲ ποῖον. . . μὲ τὴν Λαῦραν, τὴν ὁποῖαν ἀφίη εἰς αὐτὸν ἐκείνον τὸν πρόδομον καὶ ἔπειτα μεταβαίνει εἰς τὰς ὑποθέσεις του. Ἡ καρδία μου ἐπαλλε. . . τὰ γόνυτά μου ἔτρεμον. . . οἱ ὀφθαλμοί τῆς Λαύρας διεσύνθησαν κατὰ τύχην πρὸς τὸν σηκόν μου· τότε ἀνέστυξα τὸ παραπέτασμα καὶ ὁ γέρον Σιμαβῶς προσέπεσεν εἰς τὰ γόνυτά τῆς ἐκπεπληγμένης νέας. Κατ' εὐτυχίαν κατάρθωσα νὰ πρὸς τὸν πρῶτον αὐτὸν τρόπον τῆς, καὶ τὸ στρατήγημα τοῦ ἔρωτός μου ἐφάνη ἐπὶ τέλους εἰς αὐτὴν ὅχι ἄχαρι. Δὲν εἶχον δυνάμει νὰ τὴν ἰδῶ πλέον ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἡ πρώτη συνέντευξίς μας τοιοῦτον παρώργισε τὸν κηδεμόνα τῆς· ἀλλ' ἡ περιδείξις αἰχμάλωτος τοῦ Κάλμαρι εἶχε παρατηρήσει τὰς περὶ τὴν ἀκαδημίαν περιεπλανήσεις μου. Ἐνὶ λόγῳ, μ' ἐπληροφόρησεν ὅτι τὴν αὐτὴν ὥραν ἐκείνης ἡμέρας ὁ Κάλμαρις τὴν ἔκλειεν εἰς τὸν πρόδομον αὐτόν· διότι ἦτο ἡναγκασμένος νὰ δέχεται τότε εἰς τὴν οἰκίαν του τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς καὶ τοὺς ἄλλους τεχνίτας. Ἡ δὲ Λαῦρα διεσκέδαζε τὰς ὥρας ἐκείνας ἀντιγράφουσα εἰκόνας· διότι ἀγαπᾷ τὴν τέχνην καὶ δὲν ζωγραφίζει κακᾶ.

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Καὶ λοιπὸν ἐπὶ ἐν ἔτος συνεργάζεσθαι μαζίτης ἱδόμεν τελευταῖον τὸ περίφημον αὐτὸ ἀριστοῦργημα.

Ρ α β ι ε ν ν α ς, ἐπιθέτω τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπὶ τοῦ ὑποβάθρου τοῦ Σαλβατῶρ καὶ ἀποκαλύπτω αὐτήν.

Φίλτατε Σαλβατῶρ, αὕτη μὲ κατέπεισεν ὅτι εἴμπορῶ νὰ γίνω καὶ ζωγράφος· ἀλλ' ἀγνοεῖ εἰσέτι τὴν προδόν μου, καὶ πρὶν τὴν δειξῶ τὴν εἰκόνα μου, πρὶν στείλω αὐτὴν εἰς τὸ διαγώνισμα, ἐπεθύμουν νὰ μὲ εἰπῆς ἐὰν δὲν ἦναι ὅλως αὐτῆς ἀνάξια.

Σ α λ β α τ ώ ρ, θεωρῶν τὴν εἰκόνα μὲ πολλὴν ἀπορίαν.

Πῶς! ἰδοὺ, ὁ Βερνάρδος Ραβιέννας, ἐξωγράφισας τὴν εἰκόνα ταύτην;

Ρ α β ι ε ν ν α ς.

Ναι, ἐνδοξέ μου τεχνίτα!

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Ἐστὶ κατεσκευάσας τοὺς ὠραίους αὐτοὺς τύπους, ἐν οἷς τοσοῦτον ἐπιτηδεύει συνδυάζεται ἡ χάρις τῆς γυναικὸς καὶ τῆς θεαίνης ἡ χάρις; Ἐστὶ εἰκόνας τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοὺς, τῶν ὁποίων τὸ μείδιμα ἐκφράζει συγχρόνως τὸν ἔρωτα καὶ τὴν αἰδῶ· τὰ ὑπὸ τοῦ μείδιματος ἡμιανεωγμένα ταῦτα χεῖλη; τὴν Λαῦραν αὐτὴν, ἥτις ἤθελε καταστήσει τὸν ἀνθρώπον ἐθνικόν, ἐὰν συγχρόνως δὲν προσέκειτο νὰ καταστήσῃ αὐτὸν ἀντίζηλον τοῦ Διός; . . . Ἄ! Βερνάρδε μου, ἐστὶ εἰσα ἀριστοτέχνης.

Ρ α β ι ε ν ν α ς.

Ἐομιλεῖς σπουδάζων;

Σ α λ β α τ ώ ρ.

Ἐλα, μὴν ὑποκρίνεσαι τὸν μετριόφρονά· τοιαύτη εὐφυΐα ἔχει βεβαίως τὴν συνειδήσιν τῆς ἀξίας τῆς. Ναι, Ραβιέννας μου, μέγας εἶσαι τεχνίτης.

Ῥαβιέννας:

Φίλε μου! ἂν ἡδοκίμησα, τὸ κατόρθωμα ὀφείλεται εἰς τὸν ἔρωτα. Ἐχῆς πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν εἰκόνα τῆς Λαύρας, ὅπως εἶμαι εὐτυχὴς ἂν δὲν με κολακεύεις!

Σαλβατώρ:

Μὰ σὲ κολακεύσω!... Πιστεύσέ με, Βερνάρδε, ὅτι ἡ Δανάη αὕτη ἤθελε μὲ προξενήσει τιμὴν ἀπαιτῶ μάλιστα ἀπὸ τὴν φιλίαν σου, νὰ μὲ ἐπιτρέψῃς νὰ θεωρηθῶ ἐπὶ μίαν ὥραν ἐγὼ ὡς ζωγραφίσας αὐτήν.

Ῥαβιέννας:

Μὲ κάμνεις νὰ ὑπερηφανεύωμαι· ἀλλὰ, ποῖος εἶναι ὁ σκοπὸς σου;

Σαλβατώρ:

Θὰ τὸ ἰδῆς, Βερνάρδε· ἀλλ' ἐνθυμοῦ, ὅτι ἐπὶ μίαν ὥραν δὲν εἶσαι εἰμὴ ἐπιτήδειος χειρουργός, ἐγὼ δὲ εἶμαι ὁ ποιήσας τὴν Δανάην.

Ῥαβιέννας:

Μέχρι τοῦδε οὐδεὶς ἄλλος γνωρίζει τὸ μυστικόν μου.

Σαλβατώρ:

Τόσῳ καλῆτερά! Ἀκουσε, κάποιος ἔρχεται. Ἐμῶς εἰς τὸ παρκαείμενον δωμάτιον καὶ μεῖνε ἐκεῖ ἕως οὗ τελειώσω τὴν συνέντευξίν μου μὲ ἄνθρωπον, ὅστις δὲν πρέπει πλέον νὰ σὲ ἰδῇ ἐδῶ.

(Ὁ Ραβιέννας εἰσέρχεται εἰς τὸ δωμάτιον).

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ.

ΣΑΒΑΤΩΡ. ΚΑΛΜΑΡΙΣ, εἰσέρχεται φέρων μετὰ καὶ πλήρες βαλάντιον.

Κάλμαρις:

Ἰδοὺ αἱ εἰκοσι χιλιάδες ταλλήρων. (Ὁ Σαλβατώρ προσελθὼν εἰς τὴν θύραν, κλείει αὐτὴν μυστηριωδῶς). Διὰ τὴν κλείετε τὴν θύραν;

Σαλβατώρ:

Μὲ φαίνεται ὅτι ἡ ὑπόθεσις τὴν ὁποίαν θὰ τελειώσωμεν εἶναι καλὸν νὰ μὴν ἔχη μάρτυρας.

Κάλμαρις:

Ἔχετε δίκαιον.

Σαλβατώρ:

δεικνύων αὐτῷ τὴν Δανάην τοῦ Ραβιέννα.

Ἰδοὺ ἡ εἰκὼν σας.

Κάλμαρις:

Τί βλέπω; τί θαῦμα εἶναι αὐτὸ, κύριε Σαλβατώρ;

Σαλβατώρ:

Εἶναι τὸ πολυθρόλλητον ἐκεῖνο τῆς μυθολογίας θαῦμα· ὁ Ζεὺς καταπίπτων ἐν εἰδει χρυσῆς βροχῆς εἰς τοὺς κόλπους τῆς Δανάης.

Κάλμαρις:

ὦ! Βλέπω ποῖον εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῆς εἰκόνης ταύτης, καὶ δὲν εἶναι τοῦτο τὸ ὅποιον μὲ ἐκπλήττει, ἀλλ' ἡ παράδοξος ὁμοιότης τῆς Δανάης μὲ τὴν Λαύραν μου. Πῶς καὶ ποῦ εἶδατε αὐτήν, κύριε Σαλβατώρ;

Σαλβατώρ:

Σὰς ὁμνῶ, ὅτι δὲν νομίζω νὰ ἀπῆντασα αὐτὴν ποτέ.

Κάλμαρις:

Καὶ πῶς! εἶναι λοιπὸν τοῦτο γέννημα καθαρὸν τῆς φαντασίας σας! τῇ ἀληθείᾳ, ἔπρεπε νὰ ἔχω πεποιθήσιν τοιαύτην, ὅτι οὐδ' ὑμεῖς, οὐδ' ἄλλος ἐκ τῶν τεχνιτῶν μας εἶδε ποτε τὴν Λαύραν, διὰ νὰ πιστεύσω εἰς τοὺς λόγους σας!... Κύριε Σαλβατώρ, καλῶς ἐποίησα εἰπὼν εἰς ὑμᾶς τί προσφέρω διὰ τὸ ἀριστοῦργημά σας, πρὶν μὲ τὸ δείξετε· ἂν τὸ ἐβλεπα προηγουμένως, ἤθελον σὰς δώσω, ὅτι ἔχω καὶ δὲν ἔχω διὰ νὰ τὸ ἀποκτήσω. Ἀλλ' ἤδη εἶναι ἐδικόν μου;

Σαλβατώρ:

Ἐδικόν σας, ἀντὶ τῶν εἰκοσι χιλιάδων ταλλήρων. Βλέπω εὐχαρίστως, ὅτι ὁ ἐξοχώτατος κύριος Ζεὺς εἶναι εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν Δανάην του.

Κάλμαρις:

Δότε με τὴν ἄδειαν νὰ τὴν ἐπάρω.

Σαλβατώρ:

Μὲ τὰ σωστά σας; ἂν σὰς ἔβλεπον ἐξερχόμενον ἀπὸ τοῦ ζωγραφείου μου μετὰ τῆς εἰκόνης ταύτης... Ὅχι, τὴν στέλλω λαθραίως, ὡς ἔργον ἀνώνυμον.

Κάλμαρις:

Ἔχετε καὶ πάλιν δίκαιον. Σὰς ἀφίνω τὰς εἰκοσι χιλιάδας τῶν ταλλήρων· ἀλλὰ λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ ὑπογράψετε τὸ μικρὸν τοῦτο ἔγγραφο, ἀναπληροῦντες τὰ κενὰ αὐτοῦ μέρη.

Σαλβατώρ:

Προθύμως, ἀφοῦ τὸ ἀναγνώσω. (Ἰδίᾳ). Πάντα ἐπρονόησεν. (Ἀναγινώσκει). Ὁ ὑποκαταστάτης, Σαλβατώρ Ρόζας, παραιτοῦμαι τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ ἀναγνωρίσω ἐμαυτὸν ὡς ποιήσαντα τὴν εἰκόνα τὴν παριστῶσαν... τὴν Δανάην... ὑποχρεούμενος, ἂν ἀπαιτήσω ποτὲ αὐτήν, νὰ ἀποδώσω προηγουμένως εἰς τὸν κύριον Ἀνδρέαν Κάλμαριν τὴν ποσότητα τῶν εἰκοσι χιλιάδων ταλλήρων, τὴν ὁποίαν ἔλαβον παρ' αὐτοῦ ὡς ἀντίτιμον τῆς εἰρημένης ὑπὲρ αὐτοῦ παραιτήσεώς μου. Δὲν ἔχω καμμίαν δυσκολίαν νὰ ὑπογράψω τοῦτο, φίλτατε πρόεδρε (ὑπογράφει).

Κάλμαρις, ἀφοῦ ἐκύτταξε πάλιν τὴν εἰκόνα.

Παράδοξον τῇ ἀληθείᾳ... Ἀλλ' ὅχι! ἡ Λαύρα ἔχει τῶν ἰδανικὸν κάλλος... Χαίρετε, ἐνδοξε συνάδελφε· εἶμαι βέβαιος περὶ τοῦ βραβείου...

Σαλβατώρ:

Ἔσθε εἰς τῶν δικαστῶν;

Κάλμαρις:

Ἰπάρχω νὰ ἐξαιρεθῶ, χωρὶς νὰ εἶπω διατί.

Σαλβατώρ:

Χαίρετε, ἐνδοξε συνάδελφε.

(ὁ Κάλμαρις ἀπέρχεται)

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΩΗ.

ΣΑΒΑΤΩΡ. ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ, ἐξερχόμενος τοῦ δωματίου, ὅπου ἤκουσε τὰ πάντα.

Ῥαβιέννας:

Τί ἔκαμες, Σαλβατώρ;

Σαλβατώρ:

Ἐπώλησα τὴν εἰκόνα σου, καὶ εἰς τιμὴν ἀνωτέραν πάσης ἄλλης ἐδικῆς μου. Δὲν μ' ἐγκατέστησας κύριον αὐτῆς; Ἀλλ' ἐγὼ μόνος παρητήθην τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπ' αὐτῆς ιδιοκτησίας, σὺ δὲ θέλεις τὴν ἀπαιτήσῃ, ἅμα βραβευθῇ. Καὶ θέλει βραβευθῇ, σὲ τὸ ὑπόσχομαι. Τὸ κατ' ἐμὲ, ἀδιάφορον ποῖος ἦτο ὁ σκοπός μου πρὶν ἰδῶ τὴν εἰκόνα ταύτην, τὴν δὲ θέλω βεβαίως τολμήσῃ νὰ συναγωνισθῇ. Ἀκουσέ με, ἰδοὺ τί ἔχεις νὰ κάμῃς. Σήμερον ἡ Δανάη σου ὑποβάλλεται εἰς τὴν ἀκαδημίαν· αὐριον παραδίδεις εἰς τὸν γραμματέα τὴν ἐνσφράγιστον σημειώσιν, ἐν ᾗ θέλεις γράψῃ τὸ ὄνομά σου καὶ χαρακτηρίσῃ τὴν εἰκόνα σου· ὁ Κάλμαρις θέλει πράξῃ τὸ αὐτὸ, ἀλλ' ὅταν ὁ γραμματεὺς ἀνοίξῃ τὰς δύο σημειώσεις, πρόσελθε καὶ διαμαρτυρήσῃ κατὰ τοῦ ψεύδους, τοῦ θείοντος νὰ σφετερισθῇ τὴν προσήκουσάν σοι δόξαν. Ἐγὼ θὰ εἶμαι ἐκεῖ καὶ θέλω ἐξηγήσῃ τὰ πάντα, καταισχύνων τὸν κολοῖον αὐτόν, ὅστις ἀξιοῖ νὰ στολισθῇ μὲ ξένα πτερὰ.

Ῥαβιέννας:

Ἀλλ' ὁ Κάλμαρις εἶναι ὁ κηδεμὼν τῆς Λαύρας· θὰ γίνῃ θανάσιμος ἐχθρὸς μου... Ἀ! ἂν ἡ χάρις τοῦ νὰ λάβῃ τὴν δόξαν μου καὶ νὰ μὲ δώσῃ τὴν κόρην ἐκείνην.

Σαλβατώρ:

Ἀ! φίλε μου, δὲν εἶσαι ἄξιος τοῦ ἀριστουργήματος τοῦ ὁποῖον ἐποίησας, ὁ ἀληθὴς τεχνίτης ἤθελε δώσῃ εἰκοσι Λαύρας ἀντὶ μιᾶς τοιαύτης Δανάης!... Ἀλλ' ἡσύχασε· κηδεταί θεὸς τῶν ἐραστῶν, καὶ ἐλπίζω νὰ εὖρω τρόπον τοῦ νὰ σὲ ἀποδώσω συγχρόνως καὶ τὸ πρωτότυπον καὶ τὴν εἰκόνα.

(Τὸ παραπέτασμα πίπτει)

Τέλος τῆς πρώτης πράξεως.

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Τὸ θέατρον εἰκοτίζει τὸν πρόδομον τῆς Ἀκαδημίας τῆς ζωγραφικῆς. Ἐν τῷ μέσῳ, μέγα παραπέτασμα χωρίζει τὸν πρόδομον αὐτὸν ἀπὸ τῆς πλακοθήκης. Δεξιᾷ, ὑπάρχει πύλη ἀγούσα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ προέδρου· ἐν δὲ τῷ τοίχῳ, σηκοὶ δύο διὰ παραπετάσματος κεκαλυμμένοι· ἐξ αὐτῶν ἐπὶ μὲν τοῦ δεξιοῦ ἀναγινώσκειται, γράμμασι κεφαλαίοις, τὸ ὄνομα ΣΙΜΑΒΥΑΣ, ἐπὶ δὲ τοῦ ἀριστεροῦ τὸ ὄνομα ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ ΒΙΚΙΟΣ.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

ΛΑΥΡΑ, ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ, φέρων τὸν ἱματισμὸν τοῦ Σιμαβίου, ἐκτὸς τοῦ πώγωνος.

Ῥαβιέννας:

Πῶς! Λαύρα, καὶ ἡγνῶσις τὸν ὄρον τοῦτον τῆς διαθήκης τοῦ πατρός σου;

Λαύρα:

Ὁ κηδεμὼν μου σήμερον τὸ πρῶτ' ἐμὲ ὠμίλησε περὶ αὐτοῦ πρώτην φοράν.

Ῥαβιέννας:

Καὶ ἔχει σκοπὸν νὰ σὲ δώσῃ εἰς τὸν ζωγράφον, ὅστις θέλει στεινωθῇ ὑπὸ τῆς ἀκαδημίας;

Λαύρα:

Μὲ τὸ ὑπέδειξε.

Ῥαβιέννας:

Καὶ ἐδέχθης τὸν ἄγνωστον τοῦτον σύζυγον;

Λαύρα:

Ἰπάρχει ὁρος τοῦ ὁποῖου ἐπεφυλάχθην νὰ κάμω χρῆσιν.

Ῥαβιέννας:

Ποῖος ὅρος;

Λαύρα:

Ἡ διαθήκη προσθέτει, ὅτι ὁ ἄγνωστος αὐτὸς σύζυγος πρέπει νὰ ᾔναι ἀρεστὸς εἰς ἐμὲ καὶ νὰ λάβῃ τὴν συναίνεσιν τοῦ κηδεμόνος μου.

Ῥαβιέννας:

Φαίνεται ὅτι ἡ συναίνεσις αὐτοῦ ἐλήφθη ἐκ προοιμίου.

Λαύρα:

Τοῦτο δὲν εἰμπαρὼ νὰ ἐννοήσω. Πῶς εἰμπαρὼ νὰ γνωρίζῃ ποῖον θέλει στεφανώσῃ ἡ Ἀκαδημία; ἡ μάλλον, πῶς αἰφνης παρήτησεν αὐτὸς τὸν ἴδιον σκοπὸν του, τὸν ὁποῖον ἐκατάλαβεν ἀπὸ τὴν ἀπίστευτον ζηλοτυπίαν του; Παρατήρησα πονηρίαν τινὰ εἰς τὸ μέγα διάμα του... Ὅτι καὶ ἂν τρέχῃ, Βερνάρδε, εἶμαι βεβαία, ὅτι ἀπὸ τὸν σημερινὸν διαγωνισμόν δὲν θέλω λάβῃ σύζυγον.

Ῥαβιέννας:

Εἶσαι βεβαία;

Λαύρα:

Θέλεις νὰ τὸ ἐπαναλάβω, Βερνάρδε; Ναι, εἶμαι βεβαία, διότι ἐκεῖνος ὅστις κατάρθωσε νὰ δεσμεύσῃ τὴν καρδίαν μου δὲν εἰμπαρὼ νὰ εἶπῃ ἀκόμη ὡς ὁ κορόμφος, Κ' ἐγὼ εἶμαι ζωγράφος!

Ῥαβιέννας:

Ἀγαπητὴ Λαύρα! ἴσως τὸ εἶπῃ ποτέ.

Λαύρα:

Ναι, Βερνάρδε· καὶ πρόσθε καλὰ εἰς τὸν διαγωνισμόν τοῦ προερχοῦς ἔτους.

Ῥαβιέννας, ἰδίᾳ.

Δὲν τολμῶ νὰ τὴν διακοινώσω τὴν ἐλπίδα μου. (Γεγωνιὰ τῇ φωνῇ.) Νομίζω, ὅτι ἀκούω θόρυβον πρὸς

τοῦτο τὸ μέρος (δεικνύει τὴν πρὸς δεξιάν θύραν).

Λαῦρα.

Κρύψου. (Ὁ Ραβιέννας ἀσπάζεται τὴν δεξιάν της καὶ τρέχει πρὸς τὸ μέρος τοῦ σηκοῦ τοῦ Σιμαδίου, ἀφίνων τὸ γένειόν του κατὰ γῆς.)

Ραβιέννας.

Ἄ! τὸ γένειόν μου! (ἐπανερχεται διὰ νὰ τὸ ἐπάρῃ καὶ ἀφίνει πάλιν τὸ ἥμισυ. Τὴν στιγμὴν δὲ καθ' ἣν παρatreῖ τοῦτο καὶ θέλει νὰ ἐπανεέλθῃ πάλιν, ἀνοίγεται ἡ θύρα, ὥστε μόλις προφθάνει νὰ κρυβῇ ὀπίσθεν τοῦ παραπετάσματος τοῦ σηκοῦ.)

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ, ἐν τῷ σηκῷ. ΛΑΥΡΑ, ΚΑΛΑΜΑΡΙΣ, εἰσέρχεται μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιτηδεύσεως ἐνδεδυμένος.

Κάλαμαρις, πρὸς τὴν Λαύρα, ἀρπάσσαν με βίαν τὸ ἥμισυ γένειον τοῦ Σιμαδίου.

Τί εἶναι τοῦτο;

Λαύρα, τεταραγμένη.

Τίποτε· ἠθέλησα νὰ παίξω καὶ ἔσυρα τὸ γένειον τοῦ Λεονάρδου Βιγκίου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἔμειναν εἰς χεῖράς μου αὐταὶ οἱ τρίχες.

Κάλαμαρις.

Τὸ γένειον τοῦ Λεονάρδου, εἶπες; Ἰδωμεν. (Ἀνοίγει τὸ παραπέτασμα τοῦ σηκοῦ τοῦ Λεονάρδου.) Εἶναι ἀκέραιον ἔτι εἰς τὸν πώγωνά του.

Λαύρα.

Εἶναι λοιπὸν τοῦ ἄλλου.

Κάλαμαρις.

Τὸ γένειον τοῦ Σιμαδίου; (ἀνοίγει τὸ παραπέτασμα τοῦ ἐτέρου σηκοῦ, ὅπου ἴσταται ἀκίνητος ὁ Ραβιέννας μετὰ τὸ ἥμισυ γένειόν του). Ναι, ἔχεις δίκαιον. Δός μου, πονηρή, τὰς τρίχας ἐκείνας διὰ νὰ ἀποδώσω εἰς τὸν σεβαστὸν αὐτὸν πώγωνά τὸ κόσμημα τὸ ὁποῖον ἀφῆρες ἀπὸ αὐτοῦ.

Λαύρα, ἥτις, προσποιουμένη δὲ δὲν προσέχει, διέλυσε τὰς τρίχας τὰς ὁποίας ἐκράτει καὶ ἐσκόρπισεν αὐτὰς εἰς τὸ ἔδαφος.

Ἄ! θεέ μου, τί ἔκαμα; Πῶς θέλετε τώρα τὰς βάλει εἰς τὴν θέσιν των;

Κάλαμαρις.

Πονηρή, οὕτω φέρεσαι πρὸς τὰς λευκὰς τρίχας; Τίς ἡζύρει τὸ χρῶμα τῆς κόμης τοῦ συζύγου, τὸν ὁποῖον θέλει σὲ δώσει ὁ σημερινὸς διαγωνισμός;

Λαύρα.

Γνωρίζετε ἅπαντας τοὺς διαγωνιζομένους;

Κάλαμαρις, με ὕψος μυστηριώδες. Ὅχι· ἀλλὰ νομίζω, ὅτι ἐμάντευσα ἕνα ἔχοντα πολλὰς πιθανότητας νίκης.

Λαύρα.

Ὅστις ὅμως εἶναι ἤδη ἔγγαμος.

Κάλαμαρις.

Τότε παραπέμπομεν τὸν γάμον σου εἰς τὸ ἐρχόμενον ἔτος.

Λαύρα.

Δὲν βιάζομαι.

Κάλαμαρις, ἰδίᾳ.

Ἰσως ἔπρεπε νὰ τὴν ἐκμυστηρευθῶ. Ἀλλ' ὅχι, ἀς τὴν ἀφῆσωμεν νὰ ἐκπλαγῇ διὰ τὸ ἀπροσδόκητον τοῦ συμβάντος καὶ νὰ ἐκθαμβωθῇ ἀπὸ τὸν θρίαμβόν μου. (Γεγωνυῖα τῇ φωνῇ.) Λαύρα, σήμερον πρέπει νὰ στολισθῇς ὀλίγον, καὶ εἶν' ἐξώρας πλέον!

Λαύρα.

Πῶς! ἢ ἐπιτρέπετε νὰ παρευρεθῶ εἰς τὴν στέφιν τοῦ μέλλοντος νὰ βραβευθῇ;

Κάλαμαρις.

Μ' ἐρωτᾷς ἂν τὸ ἐπιτρέπω! τὸ ἐπιθυμῶ, καὶ, ἂν ᾖναι χρεια, τὸ διατάσσω. Ἀς ὑπάγωμεν λοιπὸν ἐντάχει εἰς τὰ ἴδια, διότι τὸ πλῆθος μετ' ὀλίγον ἀρχίζει νὰ συρρέῃ καὶ ἀκούω ἤδη ἀνοιγομένην τὴν πινακοθήκην.

(Ἐξέρχονται ἀπὸ τοῦ Κάλαμαρις ἐκύτταξε καλὰ τριγύρω του.)

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ, μόνος. Καταβαίνει μετὰ προσοχῆς ἀπὸ τοῦ σηκοῦ του.

Πρέπει νὰ σπεύσω. (Ἔττει ἐν βλέμμα διὰ τοῦ μεγάλου παραπετάσματος, τοῦ διαχωρίζοντος τὸν πρόδομον ἀπὸ τὴν πινακοθήκην.) Ἄ! θεέ μου, εἶν' ἐξώρας πλέον, ἤρχισε νὰ ἔρχεται κόσμος. Δὲν εἰμπορῶ νὰ παρουσιασθῶ μετὰ τὸ παράδοξον αὐτὸ ἔνδυμα. Κἀποιοις ἔρχεται, ἀς ἐπανεέλθω εἰς τὴν κρύπτην μου. (Ἀναβαίνει πάλιν εἰς τὸ βᾶθρον του καὶ σύρει τὸ παραπέτασμα.)

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ, ΣΑΛΒΑΤΩΡ, εἰσελθὼν διὰ τοῦ παραπετάσματος καὶ κυττάζων τριγύρω.

Σαλβατώρ.

Πρέπει νὰ ᾖναι ἐδῶ ὁ θυρωρὸς με εἶπεν, ὅτι δὲν ἐπανεῆλθεν εἰς τὸν οἰκίσκον του. (Ἀνοίγει τὸ παραπέτασμα τοῦ σηκοῦ τοῦ Σιμαδίου.) Βερνάρδε!

Ραβιέννας, πάντοτε ἐπὶ τοῦ βᾶθρου.

Ἐσὺ εἶσαι, Σαλβατώρ;

Σαλβατώρ.

Τί κάμνεις ἐδῶ;

Ραβιέννας.

Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ᾔθελον νὰ ἐξέλθω, ὁ πρόεδρος ἦλθεν αὐτοπροσώπως νὰ ζητήσῃ τὴν Λαύραν, καὶ ἐνόμισα, ὅτι δὲν θ' ἀναχωρήσῃ πλέον. Τώρα, πῶς νὰ φύγω ἀπὸ ἐδῶ;

Σαλβατώρ.

Ἀνάγκη ἐν τούτοις νὰ ἀρῇσῃς τὴν κρύπτην ταύτην

καὶ τὸν παρατράγηδον αὐτὸν ἱρατισμὸν, διὰ νὰ ἐλθῇς ἀπαιτήσῃς τὴν Δανάην.

Ραβιέννας.

Ἐδῶκα ἰδιοχείρως εἰς τὸν γραμματέα τῆς ἀκαδημίας τὴν ἐνσφράγιστον σημείωσίν μου.

Σαλβατώρ.

Καλὰ! ἀλλ' ὁ Κάλαμαρις ἔπραξε βεβαίως τὸ αὐτὸ καὶ ἂν δὲν ᾖσαι παρὼν, ὅταν οἱ διατιηταὶ θέλουν ἀποφασίσαι περὶ ὑμῶν, τίς θέλει ἀντεῖπει εἰς τὸν Κάλαμαριν; ἂν πάλιν ἔλθῃς οὕτω μετημφισμένως, θὰ σὲ ὑπολάβουν ὡς φρενοβλαβῆ. . . Καὶ ἰδοὺ ἀκούω ἀνθρωπὸν τινα ἐρχόμενον πρὸς τὴν θύραν ταύτην.

Ραβιέννας.

Εἶναι ἡ θύρα τοῦ κατὰλύματος τοῦ προέδρου.

Σαλβατώρ.

Ἐμβα πάλιν εἰς τὸν σηκόν σου. (Τὸν σπρώχνει εἰς αὐτὸν καὶ κλείει τὸ παραπέτασμα.)

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ ἐν τῷ σηκῷ. ΣΑΛΒΑΤΩΡ.

ΚΑΛΑΜΑΡΙΣ.

Σαλβατώρ.

Ἄ! κύριε πρόεδρε, πόσον λάμπει τὸ μέτωπόν σας ἤδη.

Κάλαμαρις.

Φαίνομαι εὐτυχῆς, διότι εἶμαι.

Σαλβατώρ.

Ἐίλικρινῶς; δὲν ἔχετε κάμμιαν ἀνησυχίαν;

Κάλαμαρις.

Τὴν ἐλαχίστην. Εἶδον πρὸ ὀλίγου ὅλας τὰς εἰκόνας τοῦ διαγωνίσματος.

Σαλβατώρ.

Πῶς! ἄνθρωπος διατελέσας δι' ὅλης τῆς ζωῆς του κριτῆς, τεχνίτης δὲ μὴ ὢν εἰμὴ πρὸ μιᾶς μόνης ἡμέρας, δὲν πιστεύει πλέον εἰς τὴν βραδιουργίαν καὶ λησμονεῖ ποσάκις αὕτη κατισχύει τῆς ἀληθοῦς ἰκανότητος!

Κάλαμαρις.

Ἡ Δανάη μου εἶναι τοσοῦτον ἀνωτέρα ὅλων τῶν εἰκόνων! Ἀλλ' ὅμως, καθὼς λέγετε, δὲν ἐλησμόνησα ὅτι ὑπῆρξα καὶ κριτῆς, καὶ, διὰ νὰ προλάβω πᾶν ἐνδεχόμενον, δὲν θέλω παραδώσει τὴν ἐνσφράγιστον σημείωσίν μου εἰμὴ τὴν τελευταίαν στιγμὴν. ἂν τύχῃ καὶ δὲν βραβευθῇ ἡ ἡμετέρα εἰκὼν, μένομεν ἄγνωστοι.

Σαλβατώρ.

Καὶ ἡ δυστυχῆς Δανάη μας θέλει ὑπάγει νὰ κρύψῃ τὴν ἐντροπὴν της εἰς τὸ ἐργαστήριόν μου.

Κάλαμαρις.

Ἀλλ' ὅχι· δὲν εἶναι δυνατόν οἱ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ συνάδελφοί μου νὰ τολμήσωσι νὰ στέψωσιν εἰκόνα ἄλλην παρὰ τὴν Δανάην μου. Ἰσως διεθέσατε ἤδη τὰς 20,000 τῶν ταλλήρων;

Σαλβατώρ.

Εἶχον χρῆν τινά, τὰ ὁποῖα δὲν με ἄφινον ἡσυχίαν.

Κάλαμαρις, ἰδίᾳ.

Τί νὰ γίνῃ; μετὰ τὸ εἶχε προσιπαῖ. (Γεγωνυῖα τῇ φωνῇ.) Σᾶς λέγω ὅμως πάλιν, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ βραβευθῇ ἡ Δανάη μου.

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ.

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΣΚΗΝΗΣ. Ὁ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ τῆς Ἀκαδημίας ὑπανοίγων τὸ παραπέτασμα.

Ὁ Γράμματεὺς.

Κύριε πρόεδρε, οἱ δικασταὶ γράφουσι τὰ ψηφοδέλτια των· δὲν θέλετε ὁρίσει νὰ παρευρεθῇτε εἰς τὴν διαλογὴν;

Κάλαμαρις.

Ναι, ναι, ἔρχομαι ἀμέσως, κύριε γραμματεῦ. Πρὶν ἀνακηρύξετε τὸν νικητὴν, σᾶς παρακαλῶ νὰ ἀναγγέλατε εἰς ὅλους τοὺς ζωγράφους, ὅτι θέλω συμπανηγυρίσει μετ' αὐτῶν τὴν ἐορτὴν ταύτην εἰς τὴν οἰκίαν μου.

Ὁ Γράμματεὺς.

Θέλετε συμπανηγυρίσει!

Κάλαμαρις.

Μάλιστα καὶ εἰμπορεῖτε νὰ προσθέσετε, ὅτι ὁ πατὴρ τῆς Λαύρας, τῆς ὁποίας εἶμαι κηδεμὼν, διέταξε, διὰ τῆς διαθήκης του, νὰ μὴ συζευχθῇ ἡ κόρη του εἰμὴ ζωγράφον ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας ἐστεμμένον· ὥστε ὁ σήμερον στεφανωθησάμενος εἰμπορεῖ νὰ ζητήσῃ αὐτὴν εἰς γάμον. Ἡ προῖς αὐτῆς συμποσοῦται εἰς 100,000 ταλλήρων.

Ὁ Γράμματεὺς.

Κύριε πρόεδρε, σπεύδω νὰ προσκαλέσω αὐτοὺς ὅλους καὶ νὰ διακοινώσω εἰς αὐτοὺς τὸ ἀριστεῖον τὸ ὁποῖον προσθέσετε εἰς τὸ βραβεῖον τῆς Ἀκαδημίας.

(Ἀπέρχεται.)

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ.

ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ, ἐν τῷ σηκῷ. ΣΑΛΒΑΤΩΡ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΣ.

Σαλβατώρ.

Ἡ κόρη τῆς ὁποίας εἶσθε κηδεμὼν ἔχει ἑκατὸν χιλιάδων ταλλήρων προῖκα;

Κάλαρις.

Ὅχι, ὀλιγώτερα, φίλτατε συνάδελφε. Ἄδεν ὀρίζετε καὶ παρενρῆντε εἰς τὸν θρίαμβόν μας;

Σαλβατώρ.

Σᾶς εὐχαριστῶ. Θέλω περιμένει ἐνταῦθα· δὲν ἀγαπῶ τὸν πολὺν ὄχλον.

Κάλαρις.

Ἄ! κύριε Σαλβατώρ, πολλάκις παρενρῆντε εἰς ὁμηγύρεις πολυοχλωτέρας τοῦ σημερινοῦ διαγωνισμοῦ. Ἀλλ' ὅπως ἀγαπᾶτε.

(Ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΟΗ.

ΣΑΛΒΑΤΩΡ. ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ.

Σαλβατώρ.

Ἐλα, Βερνάρδε· καιρὸς εἶναι νὰ καταβῇς· τὸν ἥκουσας;

Ραβιέννας.

Ἄ! τὸν πονηρὸν κηδεμόν!

Σαλβατώρ.

Ἐκατὸν χιλιάδων ταλλήρων προῖκα! τὴν ἐννοῶ πῶς ἔδωκεν εἰκοσι χιλιάδας διὰ τὴν Δανάην. Ὁ ἐξοχώτατος Ζεὺς ἤξεύρει νὰ μεταχειρίζεται καλῶς τὰ χρήματά του· ἀλλ' ἔπασεν αὐτὸς εἰς τὴν παγίδα, καὶ δὲν ἔχω πλέον κάμμιν τυφίν συνειδότος εἰς τὸ νὰ τὸν ἐξελέγξω, ἂν ἐπιμείνῃ θέλων νὰ ἀμφισβητήσῃ τὰ δίκαιά σου ὡς ἐραστοῦ καὶ ὡς τεχνίτου.

ΣΚΗΝΗ ΕΝΝΑΤΗ.

ΣΑΛΒΑΤΩΡ. ΡΑΒΙΕΝΝΑΣ. ΛΑΥΡΑ.

Λαύρα.

Ἐδῶ ἀκόμη, Βερνάρδε; . . . (Παρατηρήσασα τὸν Σαλβατώρ, ὑποχωρεῖ συνεσταλμένη).

Σαλβατώρ.

Μὴ φοβῆσθε τίποτε. Βλέπετε φίλον, ἀδελφόν.

Ραβιέννας.

Τὸν μέγιστον ζωγράφον τῆς Ἰταλίας.

Σαλβατώρ.

Μετ' ἐσέ, φίλτατε Βερνάρδε.

Λαύρα, πρὸς τὸν Ραβιένναν, χαιρετίζουσα πρῶτον τὸν Σαλβατώρ.

Ἄδεν μ' ἐξηγεῖς τὰς ἀμοιβαίας ταύτας φιλοφροσύνας;

Ραβιέννας.

Εἶναι ὁ περίφημος ζωγράφος Σαλβατώρ Ρόζας.

Λαύρα, πρὸς τὸν Σαλβατώρ μετὰ θαυμασμοῦ.

Ἄ! κύριε . . .

Σαλβατώρ.

Καὶ ἰδοὺ ὁ περίφημος ζωγράφος Βερνάρδος· Ραβιέννας· διότι, ἀκούσατε, θέλει ἀναγορευθῇ νικητής. (Ἐπιμιλούντος τοῦ Σαλβατώρ πρὸς τὴν ἀποροῦσαν Λαύραν, ὑφύονται τὸ παραπέτασμα καὶ ἀποκαλύπτεται ἡ πινακοθήκη· οἱ ζωγράφοι καὶ τὸ πλῆθος περιστοιχίζουσι τράπεζαν ἱσταμένην ἐπὶ ἱκρίωματος· περὶ αὐτὴν κάθονται οἱ κριταὶ τοῦ ἀγῶνος· ὁ γραμματεὺς ἐγείρεται διὰ νὰ ἀναγγεῖλῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας· ὁ Κάλαρις, πλησιάσας πρὸς αὐτὸν ὀπίσθεν, κρατεῖ τὴν σημείωσίν του εἰς τὴν χεῖρα.)

Ὁ Γραμματεὺς.

Τὸ βραβεῖον ἀπονέμεται παμφυρεῖ εἰς τὴν εἰκόνα τῆς Δανάης.

Κάλαρις, πρὸς τὸν γραμματέα.

Ἰδοὺ ἡ σημείωσις ἡ περιέχουσα τὸ ὄνομα τοῦ ζωγράφου.

Ὁ Γραμματεὺς πρὸς τὸν Κάλαριν, μὴ λαμβάνων τὴν σημείωσίν του.

Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε πρόεδρε· ἡ σημείωσις αὕτη μ' ἐνεχειρίσθη ἀπὸ χθὲς. (Ἀποσπράγγιζεν τὴν σημείωσιν τοῦ Ραβιέννα καὶ ἐξακολουθεῖ, γεγωνίᾳ τῇ φωνῇ, μὴ προσέχων εἰς τὰ σημεῖα τῆς ἀγανακτήσεως τοῦ Κάλαρι.) Ἐξωγράψετε τὴν Δανάην, ὁ Βερνάρδος Ραβιέννας! (Σάλπιγγες χαιρετίζουσι τὸ ὄνομα τοῦτο· ὁ Κάλαρις ἀπασθολωθείς ἀποθέτει τὴν σημείωσίν του εἰς τὸν κόλπον του καὶ ἐμβδίνει εἰς τὸ πλῆθος τῶν θεατῶν· αἱ ἐπευρημαὶ ἐξακολουθοῦσιν φωναὶ δὲ ἀκούονται· ποῦ εἶναι ὁ ζωγράφος; ποῦ εἶναι ὁ Βερνάρδος Ραβιέννας; . . . Ὁ Σαλβατώρ κλείει τὸ παραπέτασμα.)

Λαύρα.

Ἄ! Βερνάρδε! τί ἀπροσδόκητον πρᾶγμα!

Ραβιέννας.

Λαύρα!

Σαλβατώρ.

Ἐλα νὰ σὲ ἀσπασθῶ ἀδελφέ! . . . Ἀλλὰ παρμέρισε ὀλίγον· ἰδοὺ ὁρμᾷ ὁ σάαρος· ἄφες με νὰ δεχθῶ ἐγὼ τὴν πρῶτην τοῦ ῥύγχους του προσβολήν. (Ἡ Λαύρα καὶ ὁ Ραβιέννας παραμερίζουσιν.)

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ.

ΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΠΡΟΣΩΠΑ. ΚΛΑΜΑΡΙΣ, εἰσέρχεται ὡς μαιτόμενος.

Κάλαρις, πρὸς τὸν Σαλβατώρ, ἀρπάζας αὐτὸν βραχύως ἀπὸ τοῦ βραχίονος.

Ἀπιστε! εἰς πόσους λοιπὸν πωλεῖς συγχρόνως τὴν αὐτὴν εἰκόνα;

Σαλβατώρ.

Κύριε πρόεδρε, προσέξατε, εἴμπορὺν νὰ σᾶς ἀκούσωσιν ἐνῶ ὁ λόγος ἦτο, ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας, νὰ μείνῃ τὸ πρᾶγμα μεταξύ μας.

Κάλαρις.

Ἡ συμφωνία μας εἶναι ἄκυρος.

Σαλβατώρ.

Σύμφημι, καὶ στοιχιματίζω, ὅτι ἀνησυχεῖτε διὰ διὰ τὰ χρήματά σας. Ἴσως μάλιστα παραδέχεσθε ἤδη τὴν γνώμην ἐκείνων, οἵτινες φρονοῦσιν, ὅτι εἶμαι εἰς τῶν ληστῶν, τῶν θαυμαζομένων εἰς τὰς εἰκόνας μου. Ἀλλ' ἡσυχάσατε, κύριε πρόεδρε, τὰ τάλληρά σας θέλουν σᾶς ἀποδοθῆ σῶα καὶ ἀνελλιπῇ.

Κάλαρις.

Ἄς μὴν ἐλπίζῃ ὁ συνένοχός σου εἰς τὴν προῖκα τῆς Λαύρας, διὰ νὰ σὲ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἀπόδοσιν ταύτην καὶ νὰ σὲ πληρώσῃ τὸν ὑπερθεματισμὸν δι' ὃν καὶ μόνον βεβαίως προστιμήθη ἀπὸ ἐμέ. Τώρα θέλω διαμαρτυρηθῇ καὶ πληροφορήσῃ τοὺς κριτάς, ὅτι σοὺ καὶ μόνου ἔργον εἶναι ἡ Δανάη.

Σαλβατώρ.

Εἴθε ἐλέγετε ἀλήθειαν! ἤθελετε αὐξήσει τὴν δόξαν μου! Ἀλλὰ μάθετε πρὸ πάντων, κύριε πρόεδρε, τὸ θαῦμα αὐτὸ τοῦ ἔρωτος· Ὁ Ραβιέννας, διὰ νὰ ζωγραφίσῃ τὴν βραβευθεῖσαν εἰκόνα, διότι αὐτὸς τὴν ἐξωγράψισε, πιστεύσατέ με, εὔρε τρόπον ὀλιγώτερον δαπανηρὸν, ἂν καὶ δυσκολώτερον τοῦ ἐδικοῦ σας· πρῶτον ἔγεινε ζωγράφος, καὶ ἔπειτα κατώρθωσε ν' ἀγαπηθῇ ἀπὸ τὴν Δανάην, τὴν ὁποῖαν εἰκόνισε.

Κάλαρις, ἰδίᾳ.

Τῇ ἀληθείᾳ, αὕτη ἡ ὁμοιότης . . . δὲν καταλαμβάνω τί τρέχει. (Γεγωνίᾳ τῇ φωνῇ.) Καὶ ἀληθῆς ἂν ἦνε ὅλα ταῦτα, διὰ νὰ συζευχθῇ τὴν Λαύραν, ἔχει χρεῖαν τῆς συναινεσεώς μου.

Σαλβατώρ.

Τὴν ἐδώκατε πλέον διὰ τοῦ γραμματέως τῆς Ἀκαδημίας, καὶ ἂν παλινωδῆσετε, πρῶτον κρατῶ τὰς εἰκοσι χιλιάδας τῶν ταλλήρων σας, διὰ νὰ σᾶς διδάξω πῶς τιμωροῦνται οἱ θέλοντες νὰ ἀπατήσωσιν ἄλλους, καὶ ἔπειτα, ἀναγγέλλω εἰς τὴν ἀκαδημίαν καὶ εἰς τὸ κοινὸν τὴν δολιότητα, τὴν ὁποῖαν ἤλθετε νὰ με προτινέτε, ὑμεῖς, ἐνδοξότατε πρόεδρε!

Κάλαρις.

Ἄφρων ἐγώ!

Σαλβατώρ.

Ἐλᾶτε, ὑποκύψατε ἀγογγύστως εἰς τὴν εἰμαρμένην.

Κάλαρις.

Ἀλλ' αὐτὸς ὁ Ραβιέννας, ποῦ εἶναι;

Σαλβατώρ.

Ἐδῶ, ἐδῶ, κρύπτεται ἐν τῇ μετριοφροσύνῃ αὐτοῦ. Πλησίασε, ζωγράφε εὐτυχῇ· πλησιάσατε καὶ ὑμεῖς, χαριεστάτη αὐτοῦ νύμφη.

Κάλαρις, βλέπων τότε πρῶτον τὸν Ραβιένναν.

Ὅποῖος ἀλλόκοτος μεταμφιεσμός! . . . Ἄ! εἶναι τὸ ἐνδυμα τοῦ γέροντος Σιμαβίου! . . . Ἐννοῶ τόσα. (Βλέπων τὴν Λαύραν.) Κυρία μου, καταλαμ-

βάνω διατὶ δὲν ἠθελήσατε νὰ ἀποκαταστήσω τὸ γένειον εἰς τὸν πώγωνά τοῦ σεβασμίου τούτου διδασκάλου. (Ἰδίᾳ.) Πρὸ καιροῦ μ' ἐνέπαιζον· τὸ φρονιμώτερον εἶναι νὰ κάμω τὰ πικρὰ γλυκὰ, διὰ νὰ βάλω εἰς τὸ χεῖρ τοῦλάχιστον τὰς εἰκοσι χιλιάδας τῶν ταλλήρων μου.

Σαλβατώρ.

Ὁ κηδεμών μας φάνεταί μαλακώτερος, ἰδοὺ δὲ καὶ ὁ Ἀκαδημαϊκὸς σύλλογος ἐρχόμενος ὅλος πρὸς ἡμᾶς. (Ὅπισθεν τοῦ παραπετάσματος ἀκούονται φωναὶ· Ζήτω ὁ Βερνάρδος Ραβιέννας! Τὸ παραπέτασμα ἀνοίγεται καὶ εἰσέρχεται ὁ γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας, παρκαλοουόμενος ὑπὸ τῶν ζωγράφων καὶ μέρους τῶν θεατῶν.)

ΣΚΗΝΗ ΕΝΔΕΚΑΤΗ.

ΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΠΡΟΣΩΠΑ. Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ. ΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ. Πολλοὶ ἄλλοι ἄνθρωποι, φέροντες δάφνας εἰς τὰς χεῖρας.

Ὁ Γραμματεὺς.

Λέγουσιν, ὅτι ὁ βραβευθεὶς εἶναι ἐδῶ· ἐπειδὴ δὲν ἔρχεται νὰ ζητήσῃ τὸν στέφανόν του, κομίζομεν τὸν στέφανον τοῦτον ἡμεῖς πρὸς αὐτόν.

Σαλβατώρ, παρουσιάζων εἰς αὐτὸν τὸν Ραβιένναν.

Ἰδοὺ αὐτὸς, κύριε γραμματεῦ, καὶ κύριοι! . . . Ἐὰν ἀπορῆτε διὰ τὸν ἱματισμὸν τοῦ, μάθετε, ὅτι, ἐν τῇ ὑπερβολῇ τῆς μετριοφροσύνης του, μετρημφισθῇ ὅπως τὸν βλέπετε, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸν θρίαμβόν του, καὶ εἶχε μάλιστα λάβει τὴν θέσιν τοῦ μακαρίτου Σιμαβίου ἐν τῷ σηκῷ τούτῳ.

Ὁ Γραμματεὺς.

Ἀγαθὸς τοῦτο οἰωνός, διὰ τὴν φήμην τοῦ νέου ἡμῶν συναδέλφου· καὶ αὐτοῦ ὁ ἀνδρίας θέλει λάβει ποτὲ τὸν σηκόν του ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ μας. (Πρὸς τὸν Κάλαριν.) Ἀλλὰ, κύριε πρόεδρε, ὑμῖν ἀπόκειται νὰ στεφανώσετε τὴν θαυμαστὴν ταύτην εὐφυῆ ἄμα καὶ μετριοφροσύνην.

Κάλαρις, λαβὼν τὸν στέφανον καὶ προσποιούμενος θημυδία.

Πρόσελθε, ζωγράφε ἔσοχε· σὲ στεφανῶ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀκαδημίας, καὶ . . .

Σαλβατώρ.

Γενναιότης, φίλε πρόεδρε· συμπλήρωσον τὴν διπλὴν ταύτην θυσίαν.

Κάλαρις.

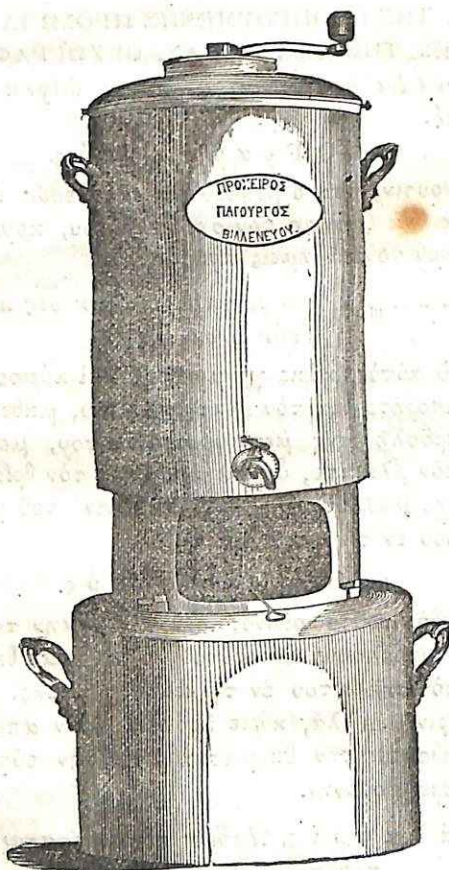
Καὶ, κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ πατρὸς τῆς Λαύρας, σὲ νυμφεύω μετ' αὐτῆς. (Ὁ Ραβιέννας καὶ ἡ Λαύρα κυττάζουσιν εὐγνωμόνως τὸν Σαλβατώρ· τὸ πλῆθος κράζει· Ζήτω ὁ Βερνάρδος Ραβιέννας! Τὸ παραπέτασμα πίπτει.)

Τέλος τῆς δευτέρας καὶ τελευταίας πράξεως.

ΠΑΓΟΠΛΗΚΤΗΣ Η ΠΑΓΟΥΡΓΟΣ.

Ὁ χειμὼν τέλος πάντων παρέρχεται, καὶ ἤρ-
χισε τοῦ θέρους ὁ καύσων, πλησιάζουσιν αἱ ἡμέραι
καθ' ἃς αἱ καλὰ Ἀθῆναι μεταβάλλονται εἰς πνιγη-
ρὰν κήμινον, καὶ οἱ αὐχμῶντες καὶ ὀλίγου δεῖν διαρ-
ρέοντες αὐτῶν κάτοικοι, χανδὸν καταπίνουσι τῶν
αἰάνων τὴν ἐνδοξὸν κόνην, καὶ στρέφουσι τοὺς κεκ-
μηκότας τῶν πόδας πρὸς τὸ Παυσίλυπον, τὸ κοινὸν
καταφύγιον, ὅπου παγωτὰ ἐμφορούμενοι, παραμυθοῦσι
τὸ πάθος τῶν χωρὶς νῆ τὸ θεραπεύωσι. Πολλοὶ δὲ,
βλαάντιον ἀσθενέστερον ἔχοντες, κάθηνται τεθλιμμένοι
ἀπέναντι τοῦ δροσοδίτου τούτου Παραδείσου, καὶ τεί-
νουσιν ἰκέτιδας χεῖρας διὰ μίαν τοῦ πολυτίμου πο-
τοῦ σταγόνα. Ἀλλ' αἴφνης ἔρχεται στιγμή, καὶ ἀ-
παίσιον ἄκουσμα διατρέγει τῶν Ἀθηνῶν τὰς ὁδοὺς·

αὐτὸ πάθος ἐτελείωσεν, ἐξηντλήθησαν αἱ φάραγγες
τοῦ Πάρνηθος καὶ τῆς Κυλλήνης τὰ ἄντρα! » ὦ ὅ-
ποια δημοσία συμφορὰ τότε! Ὅποια ἀθυρία κατα-
λαμβάνει τὴν πόλιν! Αἱ χεῖρες πίπτουσιν ἀδρανεῖς,
οἱ πόδες ἀκίνητοῦσιν, αἱ γλῶσσαι κρέμονται, ὁ νοῦς
ἄργει, μόνη δὲ ἡ φαντασία ἵπταται εἰς τοῦ Ὀλύμπου
τάς δροσεράς νάπας καὶ τὰς ψυχρὰς κορυφάς, εἰς τὰς
ἀκρωτεῖρας τῶν Ἄλπεων, καὶ πολλοί, ὁλόκληρον τὸ
Δευκὸν ὄρος τῆς Ἑλβετίας ἂν εἶχον μεταβεβλημένον
εἰς παγωτὸν, εἰσι βέβαιαι ὅτι ἤθελον τὸ καταβο-
ρχθῆναι· πολλοὶ καὶ εἰς αὐτὴν τοῦ Μῆδου τὴν τύχην
θὰ ἔστεργον, ἂν ἐδύναντο νὰ μεταβάλλωσιν εἰς πάγον
πᾶν πᾶν οὐ τινος ἤπτοντο, ἄλλοι δι' ὀλίγον πάγον
θὰ ἐδίδον ὅ,τι ἔχουσι πολυτιμώτερον ἐπὶ γῆς, καὶ

ἄλλοι ἐν τῇ ἀπέλπισίᾳ των καταφεύγουσιν εἰς ποιη-
μάτων τινῶν ἀνάγνωσιν γνωστῶν διὰ τὴν ψυχρότη-
τά των.

Ἄλλὰ τί ὁ ἀνθρώπινος νοῦς δὲν ἐξευρίσκει; Αὐτὸς ὅστις διὰ τοῦ ηλεκτρισμοῦ ἀφῆρσε τὴν ἀπόστασιν, διὰ τοῦ γλωσσορρομίου ἀφῆρσε τὴν ἀλγιδόνα, αὐτὸς καὶ διὰ τοῦ ἐνταῦθα εἰκονιζομένου παγοπήκτου ἢ παγοεργοῦ ἀφῆρσε τὸν καύσωνα. Σύγκειται δὲ τὸ σκεῦος τοῦτο ἀπὸ τέσσαρας συγκεντρικούς κιλύνδρους, ὧν ὁ πρῶτος, ὁ ἐξώτατος περιέχει ὕλην τινὰ μὴ ἀγωγὸν τῆς θερμότητος, ὁ δὲ δευτέρος ὕδωρ, ὁ τρίτος μίγματα συγκείμενα ἀπὸ τρία μέρη θειϊκῆς σόδας καὶ δύο θαλασσίου ὀξέως, ἢ ἀπὸ ἓν μέρος νιτροαμμωνιακοῦ ἁλατος καὶ ἓν μέρος ὕδατος (ὅπερ βραδυτέρον μὲν ἐνεργεῖ, ἀλλ' εἶναι διαρκές), ὁ δὲ τέταρτος τὰ ρευστὰ τὰ μέλλοντα νὰ μεταβληθῶσιν εἰς παγωτά. Τὸ περιεχόμενον τοῦ τρίτου κιλύνδρου μεταβάλλει τὸ ὕδωρ τοῦ δευτέρου εἰς πάγον, δι' ἀπλῆς στροφῆς τῆς ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ σκεύους χειρίδος· γίνεται δὲ ἡ ὅλη ἐργασία ἐν ὀλιγωτέρῳ χρόνῳ τῶν 10 λεπτῶν, καὶ ἐπὶ μετρίᾳ δαπάνῃ ἐν πάσῃ στιγμῇ καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς ἐρήμιας τῆς Ἀραβίας δύναται τις νὰ κατασκευάζῃ παγωτά, καὶ νὰ καλῇ τὸν χειμῶνα μεσοῦντος τοῦ θεροῦ:

БИОГРАФИЯ.

ΜΙΧΑΗΛ Ο ΝΟΣΤΡΑΔΑΜΟΣ.

‘Υπὸ

Ι. ΔΕ-ΚΙΓΑΔΑ.

Il faut avouer qu'il se met
d'étranges folies dans la tête
des hommes. (Molière)

Μεταξὺ τῶν μετὰ Χριστὸν προφητῶν συναριθμεῖται καὶ ὁ Νοστράδαμος, ὅστις εἰς τινα τῆς Εὐρώπης μέρη ἀπολαύει παρὰ τῷ ὄχλῳ τὴν αὐτὴν ἦν καὶ ὁ Ἀγαθαγγελος ἐν Ἑλλάδι τοῦ μάντεως ὑπόληψιν. Ἦσως δὲ κατὰ τὴν ἐσχάτην τρύτην τριστὶν Εὐρωπαῖοι τινὲς ἐνησχολοῦντο εἰς τὴν ἐξήγησιν τῶν προφητειῶν του, ὡς πολλοὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων εἰς τὴν τοῦ Ἀγαθαγγελου ἐπὶ τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγώνος. Τοῦτου ἐνεκα νομίζομεν ὅτι θέλομεν εὐαρεστῆσαι τοὺς ἀναγνώττας ἀναφέροντες ὀλίγα τινα περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ.— Κατήγετο οὗτος ἐξ ἐπατριδῶν, καὶ ἐγεννήθη τὴν 14 Δεκεμβρίου τοῦ 1503 ἔτους, κατὰ τινας μὲν ἐν Σολόνῃ, καὶ ἄλλοι, δὲ ἐν ἀγίῳ Ρεμουγγίῳ, κωμοπόλει τῆς ἐν Γαλλίᾳ Προβηγκίας. Ὁ πατὴρ του ἦτο συμβολαιογράφος, ὁ δὲ πάππος του μετάρχετο τὴν ἱατρικὴν, καὶ παρ' αὐτοῦ λέγεται ὅτι ἐδιδάχθη τὰς πρώτας ἀρχὰς τῆς μαθηματικῆς, Ἦσως δὲ καὶ τῆς ἱατρικῆς. Εἶχε πρὸς τοῦτοις καὶ θεῖον πρὸς μητρός. ὅστις, κατὰ τὸν τότε ἐπικρατοῦσα συρμὸν, κατεγίνετο εἰς τὴν ἀστρολογίαν, καὶ πιθανῶς ὁ νέος Νο-

στράδαμος ἐδιδάχθη παρ' αὐτοῦ τὴν ἐπιστήμην ταύτην εἰς ἣν ἀκολούθως διέπειρε. Μόλις ἐφθόος ὢν ἐστᾶλη εἰς Μομπελλιέρον ἵνα διδαχθῇ τὴν ἱατρικὴν. ὅθεν μετὰ παρελεύσειν τινῶν ἐτῶν, ἥτοι τῷ 1525 ἔτει, ἠναγκάσθη ν' ἀναχωρήσῃ ἕνεκα τῆς ἐπισκεψάτης πανώλους νόσου, καὶ νὰ μεταβῇ εἰς Τολώσιν, καί τιθεν δ' εἰς Βουρδίγαλα, ὅπου ἤρχισε νὰ μετέρχηται τὴν ἱατρικὴν μέχρι τοῦ 1529 ἔτους, ὅτ' ἐπέστρεψεν εἰς Μομπελλιέρον διὰ νὰ λάβῃ, ὡς ἔλαβε, τὸ τοῦ διδάκτορος τῆς ἱατρικῆς ἀξίωμα· ἐπανελθὼν δὲ πάλιν εἰς τὰ αὐτὰ ὅπου καὶ πρότερον μετήρχετο τὴν ἱατρικὴν μέρη, καὶ κατὰλύσας ἐν Ἀγίννῳ, συνωκειώθη μετὰ τοῦ ἐκεῖ διατρίβοντος σοφοῦ Ἰουλίου Καίσαρος τοῦ Σακλιγέρου, ὅστις, φαίνεται, τὸν παρεκίνησε ν' ἀποκαταστηθῇ καὶ νυμφευθῇ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Ἀλλὰ μόλις ἤρχισε νὰ αἰσθάνηται τὰς ἡδονὰς τοῦ ἐγγάμου βίου, ἀποκτίσας καὶ δύο τέκνα, ὅτε ἄωρος θάνατος ἀφῆρπασε καὶ ταῦτα καὶ τὴν σύζυγον αὐτοῦ· ἠναγκάσθη ἄρα νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἀγίννον, ὡς τόπον λυπηρῶν ἀναμνήσεων, καὶ νὰ μεταβῇ εἰς Μασσαλίαν, ὅθεν μετὰ παρελεύσειν ἐτῶν πρῶν μετέβη εἰς Σολόννην, ἔνθα ἐνυμφεύθη ἐκ δευτέρου περὶ τὸ 1544 ἔτος τὴν Ἄναν Πουσάρτ. Ἐν τοσοῦτῳ ἐξηκολούθει νὰ μετέρχηται τὴν ἱατρικὴν, ἐξασκῶν αὐτὴν μὲ μυστηριώδη καὶ ἀγυρτικὸν τινα τρόπον. Ὁ τρόπος οὗτος εἶναι βέβαιον, ὅτι εἶναι ἀνάξιος τῆς ἱερᾶς ταύτης ἐπιστήμης, ἀλλ' ἔλκυε δυστυχῶς πρὸ παντὸς ἄλλου τὴν προσοχὴν τῶν λαῶν, καὶ διεγείρει τὸν θαυμασμόν αὐτῶν. Τοῦτο συνέβη καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Νοστράδαμον· οἱ σύγχρονοί του ἐκπλαγέντες ἀπὸ τὰς ἀγυρτικὰς αὐτοῦ ἐπιδειξείας, ἐθεώρησαν αὐτὸν ὡς τὸν ἐξοχώτερον τῶν ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὅθεν ὅτε τὸ 1546 ἐνέσκηψεν ἡ πανώλης ἐν Ἀκῷ τῆς Γαλλίας, ὁ δῆμος προσεκάλεσεν αὐτὸν ὡς ἄλλον Ἱπποκράτην διὰ ν' ἀπαλλάξῃ τὴν πόλιν τῆς λαοφθόρου μάστιγος. Ὁ Νοστράδαμος ἐδέχθη ἀσμένως τὴν πρόσκλησιν, καὶ ἐξεπλήρωσε τῷ ὄντι τὰ καθήκοντά του μετὰ πολλοῦ ζήλου καὶ δραστηριότητος, πάντοτε ὁμῶς μὲ τινα ἀγυρτεῖαν διότι μετεχειρίζετο ἰδιά τινα φάρμακα ὡς ἀλάνθαστα θεραπευτικά, τῶν ὁποίων τὴν κατασκευὴν δὲν συγκατένευε πώποτε νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς ἄλλον. Ἐξαλειφθείσης δὲ τῆς ἐpidημίας, ὁ δῆμος ἐβράβευσε αὐτὸν δι' ἀδράς συντάξεως, ἣν ἠκολούθει νὰ τῷ χορηγῇ διὰ πολλὰ κατὰ συνέχειαν ἔτη. Ἀλλὰ μόλις ἐπαυτεν ἡ ἐpidημία καὶ ἄλλη ὁμοίως φύσεως ἀνεφάνη ἐν τῇ πόλει τοῦ Λουγδούνου, ὅπου καὶ πάλιν προσεκλήθη, καὶ ὅπου διέμεινε μέχρι τῆς ἐξαλειφείας τῆς. Μετὰ ταῦτα ἐπανελθὼν εἰς Σολόννην, δὲν ἤξιώθη πλέον τῆς αὐτῆς ὡς καὶ πρότερον ὑποδοχῆς, εἴτε διότι εἶχε γενῇ γνωστὴ ἡ πραγματικὴ αὐτοῦ ἀξία, ἢ ἕνεκα τοῦ ὁποίου συνήθως προῖεναι θρόνου εἰς τοὺς συγχρόνους συμπολίτας ἡ ὑπερέχουσα φήμη, ὡς λέγει καὶ τὸ Εὐαγγέλιον αὐτοῦ. » Ἡ πρὸς αὐτὸν ἀπροσδόκητος αὐτῇ δυσμένεια τῶν συνδημοτῶν του ἐλύπησεν ἐπὶ τοσοῦτον τὸν Νοστράδαμον, ὥστε περιορίσας τὰς σχέσεις του, παρήτησε σχεδὸν τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἱατρικῆς, καὶ ἀφιερώθη ἐν

ὀλοκλήρου εἰς τὴν μελέτην. Ἄν καὶ κυρίως ἐπηγγέ-
λετο μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης τὴν ἱατρικὴν, δὲν ἔλει-
πεν ὁμως, ὡς ἀτόχος τῆς ἀστρολογίας, ἐκπλη-
ρῶν εἶοτε καὶ τὰ τοῦ μαντεύω ἔργα. Οὐδέποτε
ὁμως ἡ ἐργασία αὕτη ἀπεσχόλησεν αὐτὸν πρὶν τῆς ἥς
πραγματεύμεθα ἐποχῆς οὕτως ὥστε νὰ κατα-
σταθῇ αὕτη τὸ κύριον καὶ μόνον αὐτοῦ ἔργον. Κατὰ
τὴν ἐποχὴν ταύτην, κυριευθεὶς φαίνεται ὑπὸ ἀγγλικῆς
ὑποχονδρίας, ἡ ἐξάψεως τῆς φαντασίας, ἐνόμισεν ἑαυ-
τὸν καταληφθέντα ὑπὸ πνεύματος προφητικοῦ, κα-
ῆρχισε νὰ ἐκθέτῃ ἐγγράφως τὰς προφητικὰς αὐτοῦ
ἐμπνεύσεις, ἃς κατ' ἀρχὰς συνέγραψεν εἰς πεζὸν λό-
γον, ἀλλὰ δι' ἀποθηγεμάτων ἀνιγματοδῶν ὡς ὁ Ἰ-
δνις ὁμολογεῖ, καὶ τὰ ὅποια, πρὸς περισσοτέρην ἐμ-
φασιν, ἠθέλησεν, ὡς λέγει, νὰ μεταφέρῃ ἀκολουθῶς
εἰς στροφὰς τετραστίχους. Συνέταξεν δ' ἐπτακο-
σίας, ταύτης διαίρεσας αὐτὰς εἰς ἐπτὰ ἑκατοντάδας, αἵ-
τινες κατὰ πρῶτον ἐξεδόθησαν ἐν Λουγδούνῳ τύποις Ρι-
γώτου (Rigaut) τὸ 1555 μετὰ τινὰ ἐπιστολὴν ἐπὶ κεφα-
λῆς ἐνεῖδει προλόγου ἀποτεινομένην πρὸς τὸν νεογνὸν αὐ-
τοῦ υἱὸν Κλίσσαρχα. Ἡ ἑκδοσις τοῦ συγγράμματος τούτου
ἐπροξένησε μέγαν εἰς τὴν Εὐρώπην κρότον, καὶ πολὺς
λόγος ἐγένετο πανταχοῦ περὶ τοῦ Νοστραδάμου, το-
σοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον αἱ περὶ αὐτοῦ γινώμαι τοῦ
κοινοῦ διηρέθησαν, διότι τινὲς μὲν ἐθεώρησαν αὐτὸν
ὡς φαντασιοκρόπον ἢ καὶ φρενοβλαστῆν, ἄλλοι δὲ κατὰ
τὴν τότε ἐπικρατοῦσαν πρόληψιν, τὸν ἐξέλαβον ὡς
μάγον, καὶ ἀσεβεῖς μετὰ τοῦ δαίμονος σχέσεις ἔχοντα,
ἄλλοι πάλιν δι' ὀχυρίζοντο ὅτι πραγματικῶς κατεῖχε
τὸ δῶρον τοῦ προφητεῦναι, καὶ ἄλλοι ἐπὶ τέλους οὐ-
δεμίαν ἐπέφερον περὶ αὐτοῦ κρίσιν, εὐρισκόμενοι εἰς
ἀμηχανίαν, ἀδυνατοῦντες, ὡς ἔλεγον, νὰ κα-
τανοήσωσι καὶ ἐξηγήσωσι τὸ φαινόμενον ! . . . Ὡς
καὶ τότε, ὡς ἀνάθεμα ! . . . Ἐν τοσοῦτῳ μεταξύ τῶν θαυ-
μασίων τοῦ Νοστραδάμου ὑπῆρχε καὶ ὁ τότε ἡγορευόμενος
ἐν Γαλλίᾳ Ἐβζήκος ὁ Β'. καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ Αἰκατερίνη
ἡ ἐκ Μεδίκων, οἵτινες κινούμενοι ὑπὸ θαυμασμοῦ καὶ
περιεργείας, ἠθέλησαν νὰ ἴδωσιν ἰδίους ὀφθαλμοῖς καὶ
γνωρίσωσι πρωτοπικῶς τὴν προφήτην. Ἐπομένως διέ-
ταξαν ἐντόνως τὸν τότε διοικητὴν τῆς Προβηγγίας
Κόμητα Τένδην νὰ τὸν ἐξαποστείλῃ εἰς Παρισίους
ὅπου τάχος καὶ ἀξιοπρεπῶς. Τὴν 15. Αὐγ. τοῦ αὐτοῦ
ἔτους παρουσιάσθη εἰς τοὺς ἡγεμόνας τούτους, οἵτινες
τὴν ἤλθον λαμπρᾶς ὑποδοχῆς καὶ τῷ ἐδώσαν
προσέτι ἑκατὸν χρυσὰ νομίσματα. Ἀκολουθῶς ἐτάλη
παρὰ τοῦ Βασιλέως εἰς Πλαίσιν διὰ νὰ ἴδῃ τοὺς ἐκεῖ
διαμένοντας βασιλοπαῖδας, καὶ ἰδίως νὰ προμνηστεύσῃ
περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτῶν. Ὅποια τινὰ δὲ ἐπροφῆτευ-
σε περὶ τῶν βασιλοπαίδων εἶναι πάντῃ ἀγνωστον,
βέβαιον ὁμως, ὅτι ἐξετέλεσε μετὰ μεγίστης ἐπιτηδεύ-
τητος τὴν ἐντολὴν ταύτην καὶ ὅτι ἀνεχώρησεν ἐκεί-
θεν διευθυνομένης εἰς τὸν τόπον πάντῃ διαμονῆς του
Σολωνῆν, πλήρης τιμῶν καὶ φιλοδώρημάτων. Ἡ δὲ
ζωὸς αὕτη, καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ κοινῶς εὐμενῆς τοῦ συγ-
γράμματος τοῦ ὑποδοχῆ, τὸν παρεκίνησαν νὰ ἐξακω-
λουθήσῃ τὸ ἔργον, καὶ οὕτως ἐν ἔτει 1558 ἐξέδωκε
νέαν ἑκδοσιν ἐπηγεμένην ὑπὸ τριῶν ἐκείρων ἑκατον-
τάδων ἢ τριακοσίων νέων τετραστίχων στροφῶν. Τὴν

δὲ ἐκδοσὶν ταύτην, ἐμπεριέχουσαν χιλίας προφητείας εἰς ἰσαριθμούς τετραστίχους στροφάς, ἀριέρωσε τῷ Βασιλεῖ, δὴ ἐθεώρει τρόπον τινα ὡς ἰδιαίτερον αὐτοῦ προστάτην. Τοῦτων οὕτως ἐχόντων, συνέπεσε τὸ ἐπόμενον ἔτος ὡς ἀποδιδῶν ὁ Βασιλεὺς Ἐρρίκος ὑπὸ τραύματος ὃ ὑπέφερεν ἐν τινὶ ἵπποτικῷ ἀγῶνι, καὶ τὸν θάνατον τοῦτον ἐδόξαζε τὸ κοινὸν ὅτι προείπεν ὁ Νουστράδαμος ἐν τῇ 35 προφητείᾳ τῆς Α'. ἑκατοντάδος, ἥτις ἔχει ὡς ἐφεξῆς:

• Le lion jeune le vieux surmontera
En champ bellique par singulier duel,
Dans cage d'or les yeux lui crevera
Deux classes une, puis mourir mort cruelle.

Ἡ δ' ἐπεξηγήσις αὐτῇ τοσοῦτον ἠύξησε τὴν φήμην αὐτοῦ, ὥστε πανταχόθεν συνέρρεον πάσης τάξεως ἄνθρωποι διὰ τὰ ἰδῶσι καὶ γνωρίσωσι προσωπικῶς τὸν νέον τοῦτον προφήτην, ὅστις κατήντησε νὰ μὴ ἔχη σχεδὸν καιρὸν διὰ τὰ δέχεται τὰς ἐπισκέψεις. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς Κάρολος ὁ Θ'. φθάσας εἰς Σολόναν ἐζήτησε πρὸ παντός ἄλλου νὰ ἴδῃ τὸν Νουστράδαμον καὶ ἀπασαν τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ· καὶ μετ' οὐ πολὺ διερχόμενος διὰ τῆς παρκειμένης Ἀρηλάτης, ἐζήτησε νὰ τὸν ἴδῃ ἐκ νέου, καὶ φιλοδωρήσας αὐτὸν 200 χρυσᾷ νομίσματα, τὸν διώρισε καὶ ἀρχιεπὶ τῆς Αὐλῆς. Δὲν ἐδυνάθη ὅμως ν' ἀπολαύσῃ ἐπὶ πολὺ τῶν ἀγαθῶν τῆς νέας ταύτης θέσεως, διότι μετὰ παρέλευσιν δεκαῆξ μηνῶν, προσβλήθεις ὑπὸ βαρείας νόσου, ἀπεβίωσεν, ὃ δὲ νεκρὸς αὐτοῦ ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν ἐν Σολόνῃ Τσοκολαντῶν, ἔθθα φαίνεται τῷ εἰσιόν τι ἐξ εὐωνύμων ἢ ἀνάγλυφος (αὐτοῦ εἰκὼν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἀναγινώσκειται ἐπὶ μαρμάρου ἢ ἐξ ἑξῆς ἐπιτάφιος ἐπιγραφή.

D. M.

Ossa clarissimi Michaelis Nostradami
Unius omnium mortalium iudicio dignissimi.
Cujus penè divino calamo, totius orbis;

Ex astrorum influxu,

Futuri eventus conscribuntur.

Vixit anno 62. menses 6. dies 17.

Obiit Solonæ

Anno CLJ. J. LXVI.

Quietem posterì ne invidete.

Ἐκτὸς τῶν εἰρημένων δέκα προφητικῶν ἑκατοντάδων ἐξεδόθησαν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ δύο ἕτεραι ἑκατοντάδες, ὥστε τὸ ὅλολοκρον σύγγραμμα φέρει 12 ἑκατοντάδας ἢ 1200 τετραστίχους στροφάς. Τοῦ συγγράμματος τούτου ἔγιναν ἀκολούθως πάμπολλοι ἐκδόσεις μᾶλλον ἢ ἥττον διαφέρουσαι διὰ τροποποιήσεων καὶ προσθαφαιρέσεων τῆς πρώτης, ὡς συνέβη παρ' ἡμῶν καὶ εἰς τὰς τοῦ Ἀγαθαγγέλου.

Ἐξέδωκε πρὸς τούτοις ὁ Νουστράδαμος καὶ τινὰ ἄλλα συγγράμματα, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν εἶναι πολλοῦ λόγου ἀξία. Ταῦτα δὲ ἐπιγράφονται. — Ὑγιεινὰ παραγγέλματα. — Περί γλυκυσματων. — Ἐπετηρίς τοῦ Νουστράδαμου. — Μεταγλώττισις εἰς τὸ Γαλλικὸν πονήματός τινος τοῦ Γαλλοῦ ἐκ τῆς Λατινικῆς με-

ταφράσεως καὶ Πραγματεία περὶ ψιμυθίων καὶ μύρων. Ὁ Νουστράδαμος ἀφῆκε τρεῖς υἱοὺς καὶ τρεῖς θυγατέρας, καὶ πρὸς τούτοις δύο ἀδελφοὺς, καὶ ὅμως ἡ οἰκογένεια τῶν Νουστράδαμων ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἀκόμη ἑκατονταετηρίδας ἐξέλιπεν ὁλοτελῶς.

Τὸ ἐξῆς λατινικὸν δίστιχον, τὸ εὐστόχως καὶ μὲ πολλὴν κομψότητα ἐφαρμοζόμενον εἰς τὸν Νουστράδαμον, ἀποδίδεται εἰς Στέφανον τὸν Ἰοδέλλην.

Nostra damus, cum falsa damus, nam fallere
nostum est,

Et cum falsa damus, nil nisi nostra damus.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ.

Ἀρκτικὸς ἔκπλους.

Τίς δὲν γνωρίζει ὅτι πρὸ ἐπτὰ ἐτῶν, τῆς ἐπιστήμης γενναῖος πρωταγωνιστής, ὁ Ἀγγλος πλοίαρχος Φραγκλίνος, ἀρ' οὐ πολλάκις περιῆλθε τὰ δύο ἡμισφαίρια, καὶ τὰς μᾶλλον ἀγνώστους ἐσχάτιας τῆς ὑδρογείου, ἀπέπλευσε τέλος πρὸς τὸν βόρειον πόλον, οὗ τὰς ἐρήμους καὶ ἄλλοτε εἶχεν ἐπισκεφθῇ, ἐπὶ σκοπῷ καὶ ἐλπίδι τοῦ νὰ ἀνεύρῃ παρ' αὐτὸν καὶ ὑπερτὴν Ἀμερικὴν δίοδον ἀπὸ τοῦ βορείου εἰς τὸν Βερινγαῖον Ὠκεανόν; Πολλοὶ νέοι ἐξόχου ἱκανότητος καὶ γνωστῶν οἰκογενειῶν τὸν συνώδευσαν εἰς τὸν ἐπικίνδυνον τοῦτον ἔκπλου, ὅστις ὑπέσχετο ἐν τῶν περιεργωτάτων νὰ λύσῃ γεωγραφικῶν ζητημάτων. Ἀλλ' εἰς τοῦ πόλου τὸ ἀχανὲς σκότος καὶ τὰς αἰωνίας ὁμίχλας βυθισθέντες οἱ γενναῖοι θαλασσοπόροι, πρὸ ἐπτὰ ἐτῶν δὲν ἐφάνησαν πλέον, καὶ μάταιαι ἀπέβησαν αἱ μακρὰ προσδοκίαι, μάταιαι αἱ ἰδιωτικαὶ καὶ δημόσιαι προσπάθειαι, μάταιαι αἱ ἀλλεπάλληλοι πλοίων ἀποστολαί, πρὸς ἀνεύρεσίν των. Ἡ Λαίδυ Φραγκλίνου, ἡ πιστὴ σύζυγος τοῦ νέου Ἰάσωνος, ἀρ' οὐ προσέφερε πᾶσαν τὴν περιουσίαν της ὅπως ὀπλίσῃ πλοῖα, καὶ πείσῃ ναύτας ν' ἀκολουθήσωσι τοῦ ἀνδρός τῆς τὰ ἐπικίνδυνα ἔχνη, ἀπελθούσα κατ' ἑαυτὴν τὰς Ὀρκάδας, τοὺς ἀξένους σκοπέλους, οὓς δαίρουσι νυχθημερὸν αἱ ὑπερβόριοι καταιγίδες, καὶ ἐκεῖ ὁσάκις βλέπει λευκὸν ἰστίον εἰς τὸν ὀρίζοντα, ἀναβαίνουσα εἰς τοὺς ὑψηλοτάτους βράχους, τῷ νεύει διὰ τοῦ μανδουλίου τῆς, τὸ καλεῖ διὰ τῆς χειρὸς, ἀλλὰ τὸ πλοῖον παρέρχεται, καὶ ὁ ὀρίζων μένει ἐρημος πάλιν ὡς πρὶν.

Πέρυσιν τινὰ ἔχνη τοῦ ἐκπλου ἀνεκαλύφθησαν. Εἰς ἀκτὴν ἐρημον καὶ χιονοσκεπῇ τῶν βορείων ἄκρων τῆς Ἀμερικῆς, εὐρέθησαν σχοινία τινὰ κεκκοιμένα, καὶ τινὰ ὀστᾶ καὶ ἄλλα λείψανα δειπνοῦ, τοῦ τελειοτάτου ἱσως δειπνοῦ τῶν ναυαγῶν. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα δὲν συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἀπολωλῶτων, ἢ μᾶλλον ἐθεωρήθησαν ὡς ἀπόδειξις ὅτι ἀπολέσθησαν αὐτοὶ καὶ τὰ πλοῖα. Καὶ ὅμως οἱ φίλοι των, ἡ σύζυγος τοῦ Φραγκλίνου, καὶ ἡ Ἀγγλία πᾶσα, ἥς τὴν μέριμναν συνεμερίζετο ἅπας ὁ ἐξηυγενισμένος κόσμος, δὲν ᾔθελον νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὴν ἀπελπί-

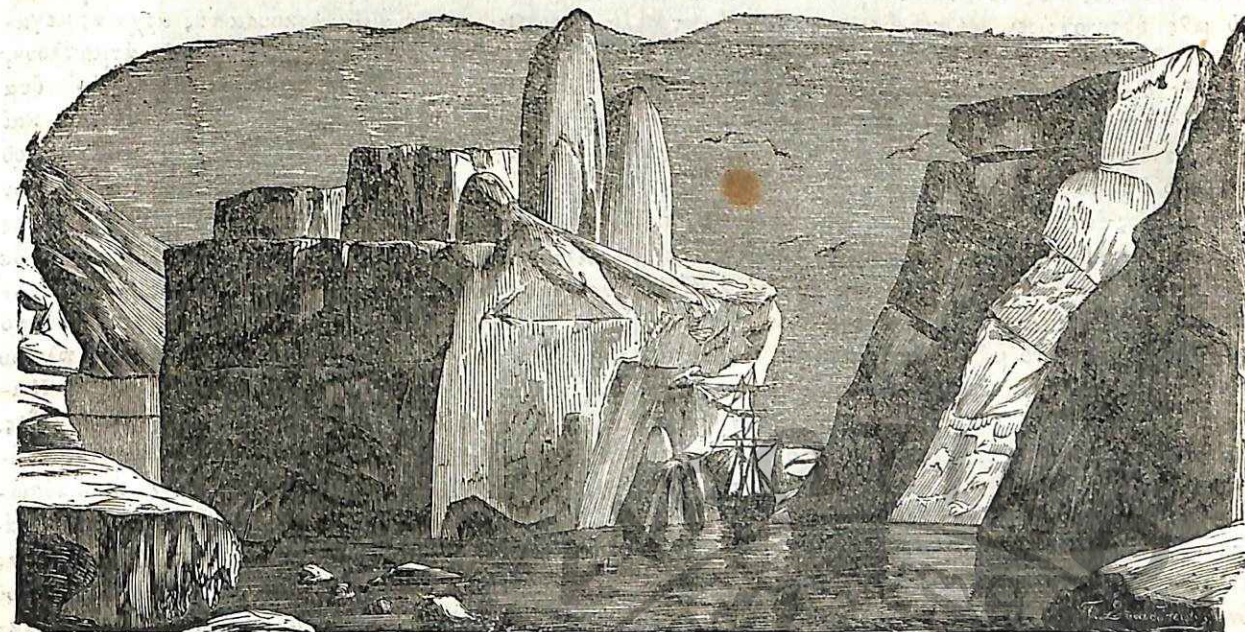
σιν, καὶ ἐξηκολούθουν ἐρεῦνας ἀπεγνωσμένας.

Ἰδοὺ ὅμως, ἀκουσμεν ἀνέλπιστον αἴφνης! Τὰ πλοῖα τοῦ Φραγκλίνου εὐρέθησαν, ἢ καὶ νομίζεται ὅτι εὐρέθησαν. Εἰς ἀξίωματικὸς τοῦ Ἀγγλικοῦ ναυτικοῦ, συναμιλῶν κατὰ τὸν λήξαντα Μάρτιον μετὰ τινος ἐμποροπλοίαρχου, Στορέυ καλουμένου, ἤκουσε παρ' αὐτοῦ, ὅτι ἄλλος πλοίαρχος τῆς αὐτῆς ἐμπορικῆς οἰκίας, Κοβάρδος τοῦνομα, διοικῶν δὲ τὸ πλοῖον τὸ καλούμενον Ἀναρέωσις, διατρίβων συγχρόνως μετ' αὐτοῦ εἰς Κουσεβέκ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, τῷ εἶπεν ὅτι κατ' Ἀπρίλιον τοῦ ἔτους ἐκείνου ἀπῆντησεν ἐν τῷ βορείῳ Ὠκεανῷ, ἐντὸς πάγων συνεσφιγμένα δύο πλοῖα, ὡς ἐφαίνετο, ἐγκαταλειμμένα, καὶ νομίζει ὅτι ταῦτα ἦσαν πιθανῶς ἐκ τῶν τοῦ Φραγκλίνου.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἀνέφερεν ἀμέσως περὶ τούτου εἰς τὸ ναυαρχεῖον, ὅπερ ἐν τῷ ἄμα διέταξεν ἐρεῦνας καὶ ἀνακρίσεις. Καὶ πρῶτον μὲν ἀνευρεθῆς ἀνεκρίθη ὁ ἐμποροπλοίαρχος, ὅστις ἐπεκύρωσεν ὅσα εἶχεν ἐκθέσει, καὶ ἐπανέλαβε καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν διήγησιν τοῦ ἄλ-

Φραγκλίνου τὰ πλοῖα· ἐπειδὴ δὲ ἐσπευδον νὰ ἐξελεῖθαι τοῦ κινδυνώδους ἐκείνου μέρους, ἐν ὧσ' ἡ θάλασσα ἦτον ἀκόμη καθαρὰ ὁμίχλης, καὶ ἐπειδὴ εἶχον ἤδη μακρυνθῇ πολὺ πρὶν λάβω τινὰ ἀπόφασιν, δὲν ἠδυνήθην πλεον ν' ἀναγκασίσω τὸν πλοῦν μου διὰ τὰ ἐξετάσω ἀκριβέστερον. Ἦδη ὅμως εἰμὶ γνώμης ὅτι αὐτὰ πρέπει νὰ εἶναι τ' ἀπολεσθέντα πλοῖα.

Μετὰ ταῦτα, ὁ ἀνακρίνας τὸν Κ. Στορέυ, μαθὼν ὅτι ἡ σύζυγος τοῦ πλοίαρχου Κοβάρδου διέτριβεν ἐν ἄλλῃ τινὶ πόλει τῆς Ἀγγλίας, ἐσπευσεν ἀμέσως πρὸς αὐτήν, καὶ ἤκουσε καὶ ἀπὸ τοῦ στόματός της ὅτι τὴν αὐτὴν διήγησιν πολλάκις τῇ εἶχεν ἐπαναλάβει ὁ ἀνὴρ τῆς, ὅστις ἤδη ἀκόμη ἐκυδέρνυε τὸ αὐτὸ πλοῖον, τὴν Ἀναρέωσιν, καὶ ἐπ' αὐτοῦ εἶχεν ἀποπλεύσει εἰς Βενετίαν, ὅτι δὲ ὁ ὑποπλοίαρχος, πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχεν ἀπέλθει εἰς τὴν πόλιν Λίμερικ, ὅθεν ἐμελλε νὰ μεταβῇ εἰς Ἀμερικὴν.

λου ἐμποροπλοίαρχου Κοβάρδου, ἥς τὰ κυριώτερα εἶσι·

— Τὴν 20ην. Ἀπριλίου 1851 παρέπλεον πρὸς ἀνοτολὰς τὰς ὑφάλους τῆς Νέας Φουνδλανδίας, εἰς Β. Πλ. 45° 30', ἔχων λαμπρὸν ἄνεμον ΒΑ, καὶ καθαρὸν οὐρανόν. Ἀλλ' αἴφνης ἀπῆντησα πλέοντας παχολόφους· εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν ἦτον μέγιστος, καὶ πρὸς αὐτὸν ἦσαν προσηλωμένα πεπηγότα πεδία, ἐγκλείοντα δύο τρίτιστα πλοῖα. Οἱ ἱστοὶ αὐτῶν ἦσαν συνεσταλμένοι, αἱ κεφαλαὶ καταβεβησμέναι, καὶ τὰ πάντα οὕτω συνεσκευασμένα, ὥστε ἐφαίνοντο ὅτι διεχειμέρευσαν ὁμοῦ καθηλωμένα ἐν τῷ πεπηγότι πελάγει. Περί τὴν πέμπτην ὥραν τῆς πρωίας, ὅτε ἀπείχομεν αὐτῶν περὶ ἓν μίλιον, ὁ ὑποπλοίαρχος μ' ἐκραξεν νὰ ἰδῶ τὸν παχολόφον καὶ τὰ πλοῖα. Καθ' ἣν στιγμήν δ' ἐνδυνάμην ἀνέβην εἰς τὸ κατὰστρωμα, τὸ πλοῖόν μου ἦν κατάντικρυ αὐτῶν· λαβὼν δὲ τὸ τηλεσκόπιον, παρετήρησα ἂν φαίνεται τις ἐπ' αὐτῶν, ἀλλ' οὐδὲς ἐφαίνετο. Τότε δὲν ἐσυλλογίσθη τοῦ

Τὸ ναυαρχεῖον λαβὼν τὰς πληροφορίες ταύτας ἔγραψεν ἀμέσως διὰ τῶν τηλεγράφων, εἰς μὲν τὴν Βενετίαν νὰ ἐξετασθῇ ὁ πλοίαρχος Κοβάρδος, ἄμα φθάσῃ εἰς αὐτήν, εἰς δὲ Λίμερικ, νὰ εὐρεθῇ ὁ ὑποπλοίαρχος, καὶ νὰ ἐρωτηθῇ ὁμοίως. Μετὰ δύο δὲ ἡμέρας ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν τοῦ ναυαρχείου, ὅτι ὁ ὑποπλοίαρχος ἀνευρέθη ἐν Λίμερικ, τὴν πρωτεράϊαν τῆς ἀναχωρήσεώς του δι' Ἀμερικὴν, καὶ ἐξετασθεὶς ἐπεκύρωσε τὰ ὡς ἐκ στόματος τοῦ Κοβάρδου μαρτυρηθέντα ὑπὸ τοῦ πλοίαρχου Στορέυ. Κατ' αὐτὸν τὰ πλοῖα ἦσαν ἐντελῶς κατηρητισμένα, τὸ ἐν ὀρθόν, τὸ ἄλλο ὀλίγον κεκλιμένον, αὐτὰ μὲν μέλανα, τοῖς δὲ ἱστοῦς ἔχοντα λευκασμένους. Ἐφαίνοντο δὲ ἐντελῶς ἐγκαταλειμμένα. Ὁ ὑποπλοίαρχος διηγήθη ἀκόμη ὅτι ὅταν εἶδε τὰ πλοῖα, ἀπῆλθε ν' ἀναγγείλῃ τούτο εἰς τὸν ναύκληρον, ὅστις ἀσθενῶν καὶ κλινῆρης ὦν, ἀπεκρίθη μόνον «Καλῶς». Ὁ ὑποπλοίαρχος ἐπομένως δὲν ἠθέλησε ν' ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην τοῦ νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸν παχολόφον, καὶ οὕτως ἐξηκολούθη-

σε τὸν πλοῦν· ἐνέγραψεν ὁμῶς τὴν περίστασιν εἰς τὸ ἡμερολόγιον.

Ἀλλὰ τὸ περίεργον εἶναι ὅτι, ἐρεύνης γενομένης, εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς πόλεως Λίμερικ, τῆς 28ης Μαΐου, 1851, εὐρέθη κατεχωρημένη ἐπιστολὴ ἐπιβάτου τινὸς τῆς Ἀναγνώσεως, ἥτις εἶχε παρέλθῃ ἀπαρτήρητος. Ἰδοὺ αὕτη.

«Εἰ Κουσεβέκας, τῇ 9 Μαΐου, 1851.

«Χθὲς ἐρθασαμεν ἐδῶ μετὰ πλοῦν ταχύτατον κατὰ τὰς 13 πρώτας ἡμέρας, διότι ὅτε ἀπηντήσαμεν τοὺς πάγους, ἤμεθα ἤδη πρὸς δυσμὰς τῆς Νήσου τῶν Πτηνῶν, ἐντὸς τοῦ Κόλπου, καὶ ἐπὶ δεκάξῃ ἡμέρας περιπεπλεγμένοι ὑπὸ λαμπροῦ ἀνέμου. Ἀλλ' ἐκτοτε ἡ ὁδοιπορία μας ἀπέστη λίαν ἐπίπονος, καὶ πολλὰ πλοῖα, ὡς ἡμεῖς ἐκτεθειμένα, ὑπέφερον. Ἀδυνατῶ νὰ σὰς περιγράψω τὴν ὄψιν τοῦ πεπηγότος πελάγους. Ἐπὶ δεκάξῃ μίλια ἐπλεύσαμεν κατ' ἐυθεΐαν, ζητοῦντες διέξοδον, ἀλλὰ μάτην· καὶ τοῦτο πολὺ μᾶς ἐταπώχευε, διότι ἄνευ τοῦ κωλύματος τούτου, ὅλος ἡμῶν ὁ διάπλους θὰ διήρκει μόνον δεκατρεῖς ἡμέρας καὶ ἡμίσειαν. Οἱ παρόλοιοι ἦσαν μέγιστοι· τινῶν ἡ βῆσις ἦν τριπλασίη τῆς ὅλης τῆς ἐπιφανείας τῆς πόλεως Λίμερικ, καὶ ὑπερβολὴν δὲν λέγω ὅτι τὸ κωδονοστάσιον αὐτῆς ἤθελε φανῇ μικρὰ ῥάβδος ἐνώπιον τοῦ ὕψους τινῶν. Λυπηρὸν δὲ εἶναι ὅτι μακρόθεν μόνον ἀπαντήσαμεν ἢ μάλλον εἰδαμεν ἕνα ἐξ αὐτῶν ἐγκλείοντα δύο πλοῖα, κατ' ἐμὴν γνώμην ἀνήκοντα εἰς τοῦ Φραγκλίνου τὸν στόλον, διότι κατὰ τὸ μήκος καὶ πλάτος ὅπου τὸν ἀπηντήσαμεν φαίνεται ὅτι προήρχετο ἀπὸ τὸν πορθμὸν τοῦ Δαίβυ. Ἄν εἴχομεν ἀπαντήσῃ ἐν μόνον πλοῖον, ἐδυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν αὐτὸ ὡς ἐγκαταλειμμένον κητοθήραν. Ἀλλὰ δύο ὁμοῦ οὕτω πλησίον ἀλλήλων κείμενα, ἦσαν βεβαίως σύντροφον πλοῖα. Ἦσαν δὲ ταῦτα ἡμῖν προσήνεμα, ἡ δὲ θάλασσα ἦτον θυελλώδης, καὶ ὁμίχλη ἐπῆρχετο· διὰ τοῦτο δὲν ἐδυνήθημεν πλησιάζαντες αὐτὰ νὰ τὰ ἐξετάσωμεν. «

Τὸ ναυαρχεῖον, ὅπερ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἀφ' οὗ ἔλαβε τὴν πρώτην εἰδήσιν, ἐνῆργησε πᾶσας ταύτας τὰς ἐξετάσεις, ἠρώτησε συγχρόνως δι' ἐγκυκλίου πάντα τὰ λιμεναρχεῖα τῆς Ἀγγλίας καὶ Σκωτίας, ἂν ἀπὸ τινος λιμένος ἐλλείπη κητοθηρευτικὸν τι πλοῖον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1850 ἢ 1851, καὶ συγχρόνως νέος στόλος ἐκπέμπεται πρὸς εὑρεσιν τῶν δύο τούτων ἀγγελεθέντων πλοίων.

Εἰς τὰ πλοῖα ταῦτα, διοικούμενα ὑπὸ τοῦ Κ. Ἐδουάρδου Βέλγερ, ἐνεβιβάσθησαν παντοῖα ἐργαλεῖα καὶ ἐφόδια ἀναγκαῖα εἰς τὰ πεπηγότα ἐκείνα κλίματα· ἐκτὸς δὲ τούτων καὶ πάμπολλα ἀερόστατα μετρίου μεγέθους, καὶ γαλβανικαὶ μηχαναὶ, δι' ὧν δύνανται νὰ καταβρυσθῶσιν οἱ μέγιστοι πάγων ὄγκοι, οἱ ἔχοντες συνεσφιγμένα τὰ πλοῖα· καὶ ὁλόκληρον τυπογραφικὸν κατὰστημα, μετὰ πιεστηρίων, καὶ ποικιλοχρόων χαρτίων καὶ μεταξωτῶν λωρίδων, ἐτοιμῶν εἰς τύπωσιν.

Ἀμα φθάσῃ ὁ Ν. Βέλγερ πρὸς τὰς ἐρήμους τοῦ πόλου, τὸ ὄνομα τῶν πλοίων, τῶν πλοιοάρχων, ὁ σκο-

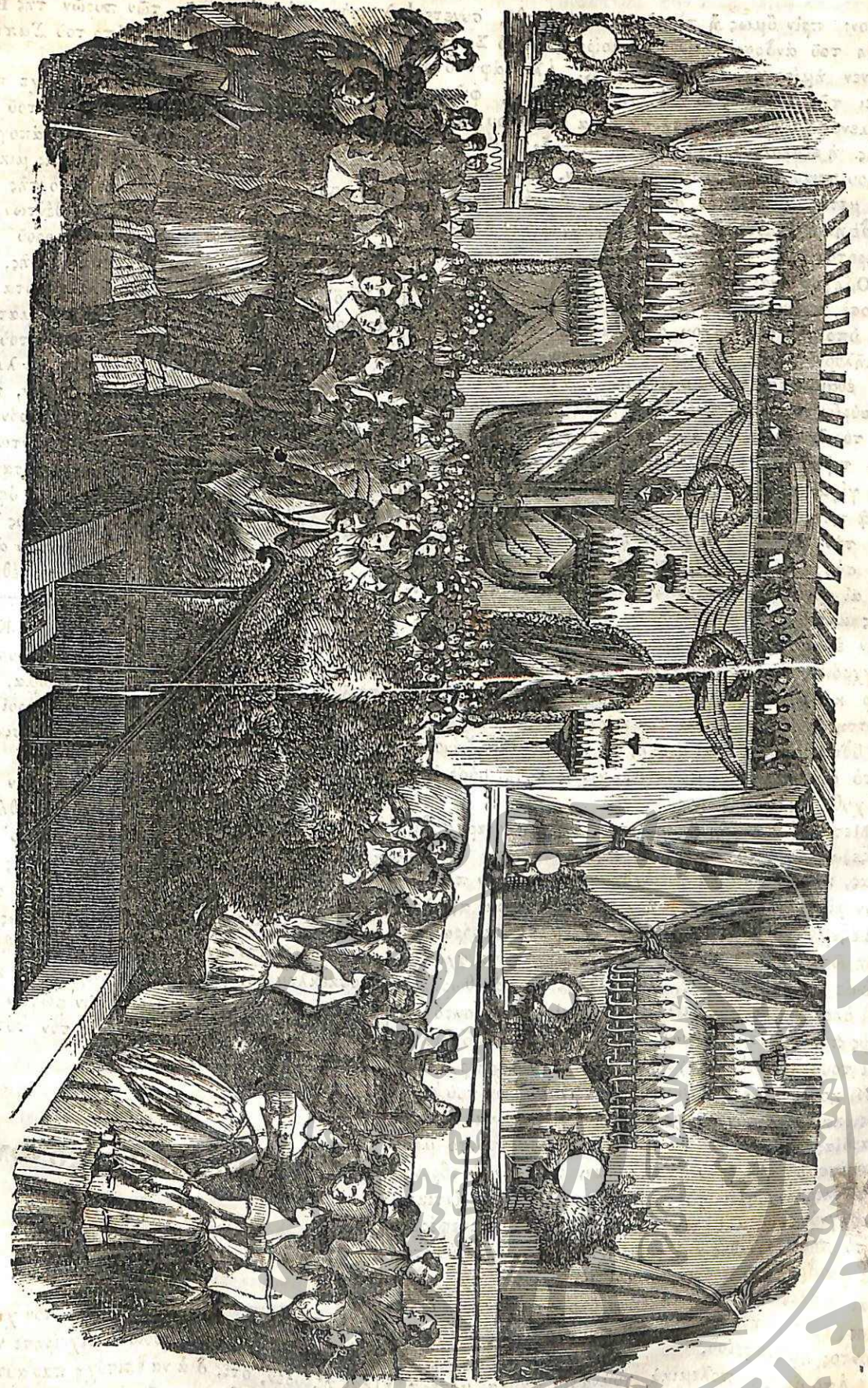
πὸς τῆς ὁδοιπορίας τῶν, ἡ γεωγραφικὴ θέσις τοῦ στόλου, θέλουσιν ἐκτυποῦσθαι κατ' ἡμέραν εἰς χαρτία καὶ λωρία μεταξωτοῦ, καὶ χιλιάδες αὐτῶν θέλουσιν ἐντίθεσθαι εἰς ἀερόστατα, καὶ διασπείρεσθαι διὰ τοῦ ἀνέμου. Δοκιμαί· γενόμεναι ἐν Ἀγγλίᾳ ἀπέδειξαν, ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου δύνανται νὰ διασπαρῶσιν εἰς μεγάλας ἀποστάσεις. Γίνεται δὲ χρῆσις χάρτου ἐχρωματισμένου, διότι αὐτὸς μόνον φαίνεται μακρότερον ἐπὶ τοῦ πάγου καὶ τῆς χιόνος, καὶ τὰ ἀερόστατα κατεσκευάσθησαν οὕτως, ὥστε νὰ ἐπιπλέωσι καὶ ἐπὶ τοῦ ὕδατος.

(Ἐξ Ἀγγλικῶν εἰδήσεων.)

Ἡ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ ΕΟΡΤΗ.

Λαμπρὰ εορτὴ ἐφαίδρυνε περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἀπριλίου τὸν Πειραιᾶ, ἀναμνησκουσα τὰς ἀρχαίας μεγάλας ἡμέρας του. Τὸν Σαπτάλ, Γαλλικὸν ἀτμόπλοον, τὸ μέγιστον τῶν πολεμικῶν ἀτμοκινήτων ἀφ' ὅσα ποτὲ κατεσκευάσθησαν παρ' ὅλοις τοῖς ἔθνεσι, καὶ περιεργότατον διὰ τὸ ιδιόρρυθμον τοῦ μηχανισμοῦ του, πρὸ ὀλίγου καταπλεύσαν εἰς τὸν λιμένα τῶν Ἀθηνῶν, ἐπεθύμησε νὰ ἐπισκεφθῇ ὁ Μεγαλειότατος Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Βασιλίσσης· ὁ δὲ πλοίαρχος αὐτοῦ, προθυμούμενος ἀξίως ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν γενομένην αὐτῷ τιμὴν, παρεκάλεισε τὸ Βασιλικὸν ζεύγος νὰ δεχθῇ γεῦμα ἐντὶς τοῦ πλοίου του, καὶ ὁ ναύαρχος, ὅστις ἔτυχεν ἐπίσης ἐν Πειραιεὶ ὠρμισμένος, χορὸν ἐντὸς τῆς Ναυαρχίδος. Οἱ κάτοικοι πάντες τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ θαύματος τούτου τῆς Βασιλικῆς ὑποδοχῆς θέλοντες ν' ἀπολαύσωσιν, ἀπὸ βαθέως ὄρθρου ἦσαν εἰς κίνησιν, καὶ ἀδιάκοπος σειρὰ ἀμαζῶν ἀνῆρχετο καὶ κατήρχετο δι' ὅλης τῆς ἡμέρας τὴν Πειραικὴν, καὶ πάμπολλοι τῶν τοῦ ὄχλου, ἀνθ' ἐστεμμένοι, πεζοὶ διὰ τῶν ἀγρῶν χαριστέραν καὶ δροσερωτέραν ἔεμνον τὴν πρὸς Πειραιᾶ. Ἀν καὶ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας σφοδρὸς καὶ ἰσχυρὸς ἀπῆλκτις ἔπνευ, καὶ ὄχληρά ἤγειρε νέφη κοινωροῦ, εἶχεν ὁμῶς ἡ ὄψις τῆς πόλεως ἐκείνης ἀληθῶς φαῖδρον τι καὶ εορτάσιμον.—Τίς ἐκ τῶν ὁρίων τῶν τὰς πληθούσας αὐτῆς ἀγορὰς, τὰς πολυορόφους οἰκίας, τὰς εὐπρεπεῖς ἐκκλησίας, τὰς περιγλύφους κρήνας, καὶ ὅσα ἄλλα κατεκόσμησεν αὐτὴν ἡ φιλόκαλος δραστηριότης τοῦ τε πρώην δημάρχου Κ. Θεοχάρη, καὶ τοῦ νῦν, Κ. Ὀμηρίδου, ἐδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὅτι αὕτη εἶναι ἐκείνη, ἥτις πρὸ εἴκοσι μόλις ἐτῶν συνίστατο ἐκ μίας καὶ μόνης καλύβης, καὶ ταύτης ἐν τῷ τέλματι βατευσούσης, καταβροσύσης καὶ πηλοκτίστου, πενιχοῦ καταγωγίου τοῦ τελωνιακοῦ φύλακος;

Περὶ τὴν δευτέραν ὥραν μετὰ μεσημβρίαν ὁ Βασιλεὺς μετὰ τῆς Βασιλίσσης καὶ τῆς βασιλικῆς θεατρίας κατήλθον εἰς Πειραιᾶ, καὶ ἐπέβη τῆς βασιλικῆς λέμβου. Ἐν τῷ ἅμα δὲ πάντα μὲν τὰ ἐν τῷ Πειραιεὶ πλοῖα κατεκισμήθησαν ἀπὸ Ἰριδῆς πολυ-

χρόων σημαῶν ἀπὸ ἱστοῦ εἰς ἱστὸν καὶ ἀπὸ πλευροῦ εἰς πλευρὴν διατεινούσης, καὶ ἤρχισεν ὁλόφονος καὶ ἀνοήτου πλῆθος δ' ἅματρον λέμβων κατεκάλυψε πᾶσαν τὴν θάλασσαν, καὶ προέτευον μετὰ

ζητοκραυγῶν τὴν βασιλικὴν λέμβον μέχρις οὗ ἀφῆ-
ψη εἰς τὸν Σαπτάλ.

Τὸ πλοῖον τοῦτο εἶχε παραγγελοῦν ὑπὸ Ναυολέον-
τος τοῦ Μεγάλου εἰς τὰ Γαλλικὰ Ναυπηγεῖα ὡς πρί-

κροτον· πρὶν ὅμως ἢ τὸ πλοῖον συντελεσθῇ, συνετέλεσθη τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου ἡ μοῖρα, καὶ ὁ Σαπτάχ ἔμεινεν ἡμίεργος ἐν τοῖς νεωρίοις. Ἀλλ' ἀφ' οὗτου ἄρχει τῆς Γαλλίας ὁ νεώτερος Ναπολέων, φιλοτιμούμενος νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ του, ἐν ὅσοις ἡ ἐξακολουθήσις ἐφικτὴ, διέταξε καὶ τοῦ μεγάλου τρικρότου τὴν ἀποπεράτισιν, καὶ ἐπεθύμησε τὸν μετασχηματισμὸν αὐτοῦ εἰς ἀτμόπλοον. Αὐτὴ δὲ ἦν ἡ πρώτη ἀπόπειρα ἐφαρμογῆς τοῦ ἀτμοῦ εἰς τρίκροτον.

Ὁδηγούμενα ὑπὸ τε τοῦ ναυάρχου Κ. Ῥωμλίν Δεφωσέ, πρῶτον ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ἐν Γαλλίᾳ, καὶ ὑπὸ τοῦ πλοίαρχου τοῦ Σαπτάχ, αἱ ΛΑ. ΜΜ. περιῆλθον πάντα τὰ μέρη τοῦ ὠραίου τούτου πλοίου, καὶ ἐθαύμασαν τὸ τε σύστημα τῶν ἰσθῶν αὐτοῦ, δι' ὧν οὐρῶν πνεύματι πλέει ἀνεῦ πάσης ἀτμοῦ βοηθείας, ὡς τὸ ἀριστον καὶ ταχύτατον τῶν ἰστιοφόρων, καὶ τὴν τεραστίαν ἑλικὰ, ἥτις ὀπίσω τῆς πρύμνης ὡς γίγαντος βραχίων καταπληκτικῶς στρεφόμενη, κυκᾷ πανσθενῶς καὶ εἰς μέγα βάθος τὴν θαλάσσαν, καὶ τὴν ἀτμογόνον μηχανὴν, ἥτις κατ' ἰδιαιτέρον σύστημα κατεσκευασμένη, ἐνεργεῖ οὐχὶ καθέτως ὡς αἱ συνήθεις, ἀλλ' ὀριζοντίως, ἐλάχιστον σχετικῶς καταλαμβάνουσα τόπον, καὶ ἄλλας ἀγχινουστάτων ἐφευρέσεων ἐφαρμογὰς, οἷον τῆς μηχανῆς ἥτις συγχρόνως καὶ αὐτομάτως ἀντλεῖ τὸ θαλάσσιον ὕδωρ καὶ μεταποιεῖ αὐτὸ διὰ τοῦ ἀτμοῦ εἰς πότιμον ἀρίστης ποιότητος, καὶ τὴν κρήνην εἰς ἣν ὀχεύεται τὸ ὕδωρ τοῦτο, καὶ ἀφ' ἧς οἱ ναῦται ἐκμυζάνουσι αὐτὸ διὰ σιδηρῶν μαστῶν, χωρὶς ποτὲ οὐδὲ ῥανίς νὰ χυθῇ εἰς τὸ ἔδαφος.

Μετὰ δὲ τὴν περιήγησιν ταύτην, ὁ πλοίαρχος διέταξε νὰ τεθῇ τὸ τρίκροτον εἰς κατάστασιν ναυμαχίας, καὶ ἐν τῇ ἄμ. ἠνεώχθησαν ὅλαι τῶν πυροβόλων αἱ καταπακταί, καὶ ἤρχισαν ἀμφοτέραι αἱ πλευραὶ ἐξεμῶσαι φλόγας, καὶ οἱ ναῦται μεταδιαφύρων καὶ ζωηρῶν κινήσεων ἀνεβρίχοντο ὅτε μὲν εἰς τὰ σχοινία, ὅτε δὲ εἰς τὰς κεραίας, καὶ ἄλλοτε εἰς τὰ θωράκια, ὅτε δὲ εἰς τὰς κεραίας, καὶ ἄλλοτε εἰς τὰ θωράκια, καὶ ὅλαι αἱ ἐναέριοι ἐκεῖναι γραμμαὶ ἐφλογίζοντο ὑπὸ τοὺς πυροβολισμοὺς των. Ὀκτακόσιοι κανονοβολισμοὶ καὶ τουφεκισμοὶ τρισχίλιοι ἐξύπνησαν τὰς πρὸς αἰῶνων κοιμημένας ἡχοὺς ὅλων τῶν μηχανῶν τοῦ λιμένος, καὶ ἐκλόνουν αὐτὰς τῶν ἡσκημένων ναυτῶν τὰς καρδίας. Πάντα δὲ τὰ βλέμματα ἐστρέφοντο μετὰ θαυμασμοῦ πρὸς τὴν βασιλίσσαν, ἥτις ἐν ᾧ ἐβρόντα καὶ ἐκεραυνοβόλει τὸ πλοῖον, καὶ ἐφαίνετο ἄντικρυς ἐκρηγνύμενον, καὶ παγετώδης ὁ βορρᾶς καταφέρετο ἀπὸ τοῦ Πάρνηθος καὶ τοῦ Βρυλιστοῦ, ἀθροῦδης, μὲ φαιδρὸν τὸ πρόσωπον καὶ μειδιῶντα τὰ χεῖλη, καὶ μόλις λεπτοῦρῃ σκέπην ἔχουσα ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς ἐρριμένην, ἵστατο ἐπὶ τοῦ φλογεροῦ καὶ καπνίζοντος ἡφαιστείου.

Ἀπὸ δὲ τὰ πολεμικὰ γυμνάσια ταῦτα μετέβη ἡ βασιλικὴ συνοδεία εἰς τὸ ἐν τοῖς κολίοις τοῦ πλοίου παρεσκευασμένον πολυτελέστατον καὶ κατὰ γαλλικὴν φιλοκαλίαν διατεθειμένον γεῦμα· κατὰ δὲ τὴν ὀγδόην ὥραν τῆς ἑσπέρας, πυροτεχνήματα ἐρώτισαν διὰ μίας πᾶσαν τὴν περιαίτην λεκάνην, καὶ εἰς τὸ

γλαυκὸν καὶ ἰσθλίον φῶς τῶν πυρῶν τῆς Βεγγάλης, ἐφάνησαν αἱ βασιλικαὶ λέμβοι ἀπὸ τοῦ Σαπτάχ πρὸς τὴν Παιδῶραν διευθυνομεναί.

Ἡ δίκροτος ναυαρχίς, ἡ Πανδώρα, εἶχε προσελκυσθῇ πρὸς μίαν τῶν ὠραίων ἀποβάσεων τοῦ Πειραιῶς, καὶ προσδεθῇ στενῶς εἰς αὐτὴν δι' ἀπογαίων καὶ ἀγκυρῶν. Γέφυρα δὲ διασκευασθεῖσα εἰς μικρὸν ἄλσος μυρσινῶν καὶ ῥοδοδανῶν, ἔφερεν ἀπὸ τῆς παραλίας εἰς τὸ κατάστρωμα, ὅπερ, ἀποκομισθέντων ὅλων τῶν ἐμποδῶν, διετέθη εἰς ἀπέραντον χοροῦ αἰθουσῶν, κεκαλυμμένην ὑπὸ μεγαλοπρεπῶς σκηνῆς, ἣν ἀπήρτιζον ὅλων τῶν ἐθνῶν αἱ σημαῖαι. Φυτὰ θάλλοντα κατεκόσμων πάσας τὰς γωνίας· στέμματα ἀνθέων ἐκρέμαντο πανταχοῦ, καὶ περιέλιπον τοὺς ἰστούς, μεταβληθέντας εἰς λυχνοστάτας. Αἱ δὲ λυχνίαι συνἔκριντο θαυμασίως ἐκ συρμογῆς ξιφῶν, πυροβόλων καὶ ἄλλων ὅπλων, καὶ ὁ βασιλικὸς θρόνος ἐστηρίζετο ἐπὶ κανονίων ὀρειχαλκίων. Πάντων δὲ τούτων τῶν κοσμημάτων τὸ ὠραιότερον ἦσαν αἱ κυρίαι τῶν τε Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς, ὧν οἱ ὀφθαλμοὶ ἐστιλβον ὑπὲρ τὰς λυχνίας καὶ ὑπὲρ τοὺς λάμποντας τῶν περιδερῶν καὶ τῶν ψελίων αὐτῶν ἀδάμαντας. Ὅ,τι δὲ ἰδιαιτέραν εἰς τὴν ἐορτὴν προσέθετεν ἀξίαν, ἦν ἡ χάρις καὶ ἡ φιλοφροσύνη μεθ' ὧν ἡ τε Κυρία Δεφωσέ καὶ ἡ ἐραστρία θυγάτηρ τῆς, ἡ Κ. Φουλουᾶ, ὑπεδέχοντο τοὺς προσκεκλημένους. Πλουσία τράπεζα κατεῖχεν ὅλον τὸ δεύτερον κατάστρωμα, ἐπὶ δὲ τοῦ πρώτου ἀδιακρόπως διεδέχοντο οἱ χοροὶ, καὶ ἀπὸ ὑψηλοῦ παραπήγματος ἔβρεν ἡ μουσικὴ, ἡ χορο-τέρα ἀντανakλωμένη ἀπὸ τὴν θαλάσσαν. Περί τὴν τρίτην τέλος ὦραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον διελύθη ἡ ἐορτὴ, ἥς ὁμοίαν δυνάμεθα μετὰ πεποιθήσεως νὰ εἰπώμεν, ὅτι δὲν εἶδε ποτὲ ὁ Πειραιεὺς ἀφ' οὗτου ἐπλάσθη, ἐκτὸς ἂν πιστεύσωμεν ὅτι ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἡμέραις ἀληθῶς ἡ Ἀμφιτρίτη συνεκάλει περὶ ἑαυτὴν ἐν τῇ σμαραγδίνῃ πυρμυμένῃ του χοροῦ τῶν σειρήνων, τῶν τριτόνων καὶ ναϊδῶν. Καθ' ἣν στιγμὴν οἱ προσκεκλημένοι ἀπῆρχοντο, ὁ ἀνεμὸς εἶχε κοπάσει, καὶ ἀμίμητον ἦν τὸ θέαμα ὅλων τῶν ρώτων τῶν Γαλλικῶν πλοίων ἀντανakλωμένων εἰς τὸν τότε ἀρριτίδωτον τῆς θαλάσσης καθρέπτην.

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΟΙ.

ὑπὸ Κ. Π.

(Συνέχεια. Ἰδε Φυλλάδιον ΝΑ΄.)

—ο—

Ὁ Θεόφιλος ἐγνώριζε καλῶς τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἡγεμόνος πρὸς τὸν ὅποιον ἐπεχείρησε νὰ εἰρηνεύσῃ, καὶ ἤξευρεν, ὅτι, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ παρ' αὐτῷ ἔπρεπε νὰ τὸν στείλῃ ἄνθρωπον δυνάμενον νὰ τὸν καταπλήξῃ μὲν διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ πολιτικῆς ἐμπειρίας του, νὰ τὸν δελεάσῃ δὲ διὰ τῆς περὶ τὸν λόγον δεινότητος, νὰ τὸν γοητεύσῃ δὲ διὰ τῆς περὶ τὸν τρόπον ἐλευθεριότητος. Ὅθεν ὁ πρέσβυς τὸν ὅποιον ἐξε-

λέξατο, ἐπιτηδεύοντος ὧν οἶκοθεν εἰς τὸ νὰ ἐκπληρώσῃ τοὺς δύο πρώτους ὅρους τῆς ἐντολῆς του, ἔλαβε καὶ πόρους ἱκανοὺς ἵνα ἐκπροσωπεύσῃ δεόντως τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ Βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ καλὶφου διότι, ἐκτὸς τῶν πολυτελῶν καὶ πολυαριθμῶν δώρων ὅσα ἐδῶκεν αὐτῷ ἵνα προσφέρῃ εἰς τὸν Μαμούν καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν μεγιστᾶνας καὶ αὐλικούς, ἐπεγορήγησε πρὸς τοὺς τοὺς εἰς τὸν πρέσβυν καὶ τὸ ὑπερόγκον χρηματικὸν ποσὸν τῶν τεσσαράκοντα κεντηναρίων χρυσίου.

Ὁ Ἰωάννης ὁ Γραμματικὸς ἀνεχώρησεν ἐκ Βυζαντίου ἐν ἔτει 832. Ἄμ. φθάσας εἰς τὰ σύνορα τῆς Συρίας, εὗρεν ἐνταῖθα ἐπιτρόπους τοῦ καλὶφου, ἀποσταλέντας εἰς προϋπάντησιν αὐτοῦ καὶ ἐρωτήσαντας πῶς ἔχοι ὁ βασιλεὺς· ὁ δὲ, πλεῖστον ἐνέπνευσεν ἀμέσως εἰς πάντας θαυμασμὸν διὰ τὴν ἐμβροίθειαν τοῦ ὕψους καὶ μάλιστα διὰ τὴν λαμπρότητα τῶν δωρεῶν, καὶ τὴν δαψύλειαν μεθ' ἧς ἔσπειρε τὸ χρυσίον ἄμμου δίκην, καθὼς λέγει ἡ ἐκ προστάγματος τοῦ Κωνσταντίνου Πορφυρογεννήτου συγγραφείσα ἀνώνυμος χρονογραφία. Ἐπιστήμου δὲ τυχὼν δεξιότητος κατ' ὅλην τὴν ὁδοπορίαν, εἰσῆλθε πανηγυρικῶς εἰς Βαγδάτιον, παρέστη ἐνώπιον τοῦ Καλὶφου, ἀπήγγειλεν εἰς αὐτὸν τοὺς παρὰ βασιλέως λόγους καὶ ἀπῆλθε, μετὰ τῆς αὐτῆς παρατάξεως, εἰς τὸ προσδιορισθὲν δι' αὐτὸν κατάλυμα. Πρὶν ἐπιχειρήσῃ τὰς κυρίας διαπραγματεύσεις, ὁ πρέσβυς ἠθέλησε νὰ προσοικειωθῇ μὲν ἔτι μᾶλλον τοὺς περὶ τὸν Καλὶφον μεγιστᾶνας, ν' ἀξιώθῃ δὲ τῆς προσωπικῆς εὐνοίας τοῦ ὑπερτάτου ἀρχοντος. Ἡ μεγαλοπρέπεια ἦν ἀπέδειξε κατ' ὅλην τὴν διατριβὴν του εἰς τὴν πρωτεύουσιν ἐκείνην τοῦ Ἀραβικοῦ κόσμου συνετέλεσεν εἰς τοῦτο οὐκ ὀλίγον καὶ ἐπετηδεύθη περὶ τὸ μέρος αὐτὸ τῆς διαγωγῆς ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε σήμερον ἠθέλωμεν ὀνομάσαι τὸν τρόπον του μεираκιώδη, ἀλλὰ ὁ τρόπος οὗτος ἦτο προσφορώτατος πρὸς τοὺς ἀνθρώπους πρὸς οὓς εἶχε νὰ πολιτευθῇ. Οὐδεὶς τῶν πρὸς αὐτὸν φοιτῶντων ἐφ' οἰαδήποτε αἰτίᾳ, μεγάλη ἢ μικρᾷ, δὲν ἀπῆρχετο χωρὶς νὰ λαβῇ σκεῦος ἀργυροῦν χρυσίου πλήρες. Λέγουσι δὲ, ὅτι συνεστιώμενός ποτε μετὰ πολλῶν ἐκ τῶν μεγιστάνων, διέταξε τοὺς ὑπῆρέτας νὰ φέρωσι τὴν λεκάνην, εἰς ἣν συνεβίβησε νὰ πλύνῃ τὰς χεῖρας· ἡ λεκάνη αὕτη, τὴν ὁποίαν οἱ Βυζαντινοὶ εἰς τὴν κοινὴν τοῦ καιροῦ ἐκείνου γλῶσσαν ὠνόμαζον Χερνιβόζεστον, ἦτο χρυσή καὶ διὰ πολυτίμων λίθων κεκοσμημένη. Οἱ συνεστιώμενοι Ἀραβες εἶχον ἰδεῖ αὐτὴν πολλάκις καὶ εἶχον θαυμάσει τὸ κάλλος καὶ τὴν πολυτέλειαν τοῦ σκεύους. Ἀλλ' αἶφνης ὁ ὑπῆρέτης ἐπανεβλὼν ἀνήγγειλεν, ὅτι ἀπωλέσθη· πολὺς τότε θόρυβος ἐγένετο παρὰ τοῖς βαρβάροις καὶ κινήσεις ἵνα εὗρεθῇ τὸ κλαπέν. Ὁ δὲ πρέσβυς, μετὰ πολλῆς ἀδιαφορίας, παρεκάλει νὰ παύσῃ ἡ ταραχὴ καὶ διέταξε τοὺς ὑπῆρέτας του νὰ φέρωσιν ἕτερον σκεῦος ἐπίσης λαμπρὸν, προσθεῖς, ὅτι πρέπει τελευταῖον νὰ μεταχειρισθῇ καὶ τοῦτο. Τὸ παραδοξότερον εἶναι, ὅτι, ἐάν πιστεύσωμεν τοὺς χρονογράφους, ὁ Ἰωάννης ὁ Γραμματικὸς εἶχεν αὐτὸς παραγγεῖλαι τοὺς ὑπῆρέτας του ν' ἀπολέσωσιν ἐξ ἐπιτήδους τὸ ἐν τῶν χερνιβόζεστον ἐκεῖ-

νων, διὰ νὰ παραστήσῃ τὴν κωμωδίαν ταύτην, ἥτις ὅμως πολλὴν ἐπροξένησε κρότον καὶ βαθύτατην ἐντύπωσιν εἰς ὅλον τὸ Βαγδάτιον.

Ἄλλοτε πάλιν ὁ Μαμούν, ὅστις, ἀντιφιλοτιμούμενος, ἄπειρα εἶχε πέμψει εἰς αὐτὸν δῶρα, ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ αὐτῷ χάρισμα πολυτιμότερον τοῦ χρυσοῦ καὶ τῶν τιμαλφῶν λίθων· ὅθεν διέταξε νὰ σταλῶσιν εἰς τὸν πρέσβυν ἑκατὸν ἄνδρες ἐκ τῶν Βυζαντινῶν αἰχμαλώτων τοὺς ὁποίους ἐφρόντισε καὶ νὰ ἐνδύσῃ εὐπρεπῶς. Ὁ Ἰωάννης ὁ Γραμματικὸς ἔσπευσε νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ, διὰ τὸ ἐξαίρετον τοῦτο δῆγμα τῆς φιλοφροσύνης καὶ φιλανθρωπίας· ἀλλὰ δὲν ἐδέχθη τὴν δωρεάν, μέχρις οὗ, πέμψας εἰς Βυζάντιον, ἔφερεν ἱσαριθμοὺς Σαρακηνοὺς, τοὺς ὁποίους, εἰς ἀντάλλαγμα τῶν ὁμογενῶν, παρέδωκε τῷ μονάρχῃ τῶν Ἀράβων.

Δὲν περιωρίζετο δὲ εἰς μόνας τὰς ἐπιδείξεις ταύτας, δὲν ὠφελεῖτο μόνον ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν τὴν ὁποῖαν οἱ ἰσχυροὶ ἐκείνηι δυνάσται τῆς Ἀσίας εἶχον πρὸς τὴν ἀφιλοκέρδειαν, τὴν μεγαλωδίαν καὶ αὐτὴν τὴν ἀσωτίαν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ φιλόμουσον καὶ φιλότεχνον τῶν νεοφύτων ἐκείνων τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ μάλιστα τοῦ μεγάλου κυρίαρχου, παρ' ᾧ ἐξεπροσώπει τὸν Βυζαντινὸν βασιλέα. Ὅθεν ἀρπάζων πᾶσαν εὐκαιρίαν, καὶ προκαλὼν συχνάκις τὰς ἀφορμὰς, ἐξέπληττε τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς διὰ τῆς εὐκολίας μετὰ τὴν ὁποίαν ἐλάλει περὶ τῶν σπουδαιότερων ζητημάτων, καὶ ἰδίως περὶ τῶν φιλοσοφικῶν καὶ μαθηματικῶν ἀντικειμένων, τῶν τοσοῦτον εἰς τὸν Καλὶφον Μαμούν περισπούδαστων, καὶ διὰ τῆς πολυμαθείας ἣν περὶ ταῦτα ἀνεδείκνυε, καθιστῶν ἀρίστηλον εἰς αὐτοὺς ὅποσον ἦσαν ἔτι κατώτεροι τῶν πρεσβυτέρων γόνων τῆς σοφίας καὶ τῆς τέχνης. Ὁ Μαμούν, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον δελεαζόμενος, ἤρχισε νὰ μεταχειρίζεται τὸν πρέσβυν οὐχὶ ὡς ξένον, ἀλλ' ὡς οἰκεῖον, νὰ τὸν μετακαλῇ συνεχῶς, νὰ ἐπισκέπτεται μετ' αὐτοῦ ἅπαντα τὰ καταστήματα τοῦ Βαγδατίου, νὰ τὸν συμβουλευέται περὶ τῶν ἀπαιτουμένων βελτιώσεων καὶ νὰ πείθεται περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ περιέλθῃ εἰς εἰρηνικώτερας σχέσεις πρὸς τὸ κράτος ἐκεῖνο, τοῦ ὁποῦ καὶ μόνου ἠδύνατο εἰς ἔτι νὰ ζηλεύσῃ τὴν περὶ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας ὑπεροχὴν· ὥστε, ὅτε, μετὰ τινῶν μηνῶν ἐν τῇ πρωτεύουσιν τοῦ Ἀραβικοῦ κράτους διατριβὴν, ὁ Ἰωάννης ὁ Γραμματικὸς, μεγαλοπρεπῶς παραπεμφθεὶς, ἐπανῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, τὰ πάντα ἐφαίνοντο προπαρασκευασμένα εἰς τὴν ὀριστικὴν παγίωσιν τῆς εἰρήνης ἐν Ἀσίᾳ.

Κατὰ δυστυχίαν εἰς τὸ κατὰ πόδας ἔτος ἀπέθανεν ὁ Μαμούν καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ ἀδελφὸς του Μοτασσεμ. Ὁ Καλὶφός οὗτος ἦτο μὲν ἐπίσης φίλος καὶ προστάτης τῶν ἐπιστημῶν, ὁμοιάζων τὸν Θεόφιλον καὶ κατὰ τοῦτο, ὅτι παράφορον εἶχεν ἐρωτα πρὸς τὰς οἰκοδομὰς καὶ τὰς μηχανικὰς τέχνας· ἀλλὰ πλεῖστα περιστάτικα συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ ἀνατρέψῃ τὸ ἐπὶ τοῦ προκατόχου του ἀοξάμενον ἔργον τῆς πρὸς τοὺς Βυζαντινοὺς εἰρηνεύσεως. Ὁ νέος ἡγεμὼν ἐπεθύμησε, φυσικῶς τῷ λόγῳ, νὰ λαμπρύνῃ τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας του διὰ πολεμικῶν

κατορθώματων· ὁ Θεόφιλος ἀπ' ἐτέρου ἠλπίσεν, ὅτι δὲν θέλει εὖρει παρ' αὐτῷ τὰ μέγιστα τοῦ προκατόχου του στρατιωτικὰ προτερήματα. Παρεκτός τούτου, καθὼς ἐν Βυζαντίῳ ἐπεκράτει ἡ θρησκευτικὴ μεταξὺ εἰκονομάχων καὶ εἰκονολατρῶν ἔρις, οὕτω καὶ παρὰ τοῖς Ἀραβῖν εἶχε παραχθῆ πρὸ μικροῦ ματαία τις καὶ σοριστικὴ φιλονεικία, ἃν τὸ Κοράνιον ἦ· αἱ ποικίλονται οὐ. Καὶ καθὼς εἰς τὸ Βυζάντιον ὁ Θεόφιλος, προστάτων τῶν εἰκονομάχων, κατεδίωξε τοὺς εἰκονολάτρους, οὕτω παρὰ τοῖς Ἀραβῖν, ὁ Μοτασσεμ, ἀσπαζόμενος τὴν δοξάν, ὅτι τὸ Κοράνιον εἶναι ποιητόν, ἠγωνίζετο νὰ ἐπιβάλλῃ αὐτὴν, διὰ πάσης βίας, εἰς τοὺς ἀλλοτριοφρονούντας. Ἐκαστος δὲ τῶν δύο ἡγεμόνων ὑπεκίνησε κατὰ τοῦ ἄλλου τοὺς ἐν ἐκατέρῳ τῷ κράτει ἐτεροδοξοῦντας καὶ πάσχοντας. Ὅθεν αἱ ἐχθροπραξίαι ἐπανεληφθῆσαν κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος τῆς τοῦ Μαμούν ἀποβιώσεως.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 833, ἐννεμήκοντα χιλιάδες Σαρακηνῶν ἐπέβησαν εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, ἀγόμενοι ὑπὸ Ἰβραῆμ, τοῦ θεοῦ τοῦ Καλίφου. Ὁ Θεόφιλος ἀντεπεξῆλθεν αὐτοπροσώπως κατὰ τῆς ἐπιδρομῆς ταύτης, ὑπὸ τῶν δύο ἐπιφανεστέρων αὐτοῦ στρατηγῶν παραπεμπόμενος, τοῦ Μανουὴλ καὶ τοῦ Θεοφύλου. Ὁ ἐξ Ἀρμενίων καταγόμενος Μανουὴλ ἦτο, ὡς προείπομεν (σελ. 18, ὅπου, κατὰ τυπογραφικὴν παραδρομὴν, τὸ ὄνομα του μετετράπη εἰς Μιχαὴλ) θεῖος ἀπὸ πατρὸς τῆς δεσποίνης Θεοδώρας, ἥτοι τῆς τοῦ Θεοφίλου συζύγου· ἀλλὰ πολὺ πρὶν τῆς ἀνυψώσεως αὐτῆς εἶχεν εἰσέλθει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ παραχθῆ εἰς τὰ ὑπάτα τῶν ἀξιωματίων. Διότι ἐπὶ Μιχαὴλ Ῥαγγαβῆ, 812—813, ἦτο πρῶτος τῶν ἱπποκόμων ἢ πρωτοστράτηγος· καὶ ὅτε ἐστάσιασεν ὁ Λέων ὁ Ἀρμένιος κατὰ τοῦ Μιχαὴλ, ὁ δὲ ἄθλιος αὐτὸς βασιλεὺς, καταπονηθεὶς, ἀπέθετο τὴν ἀρχήν, μόνῃ δὲ ἡ γενναία αὐτοῦ σύζυγος Προκοπία ἠθέλησε ν' ἀντισταθῇ, μετ' ὀλίγων πιστῶν, εἰς τὸν σφετεριστὴν ἐκείνον, ὁ Μανουὴλ, φυλάττων τοὺς ὅρκους αὐτοῦ, ἐδείχθη πρόθυμος ν' ἀγωνισθῇ ὑπὲρ τοῦ νομίμου κυρίαρχου. Ὁ Μιχαὴλ ἐπέμεινεν ἀποφεύγων τὸν ἐμφύλιον ἀγῶνα, καὶ ἀνηγορεύθη ἤδη ὁ Λέων ὁ Ἀρμένιος. Ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς, λησμονήσας τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν χρηστότητα τοῦ Μανουὴλ, ἐμνησικίχησε κατ' αὐτοῦ, οὐδ' ὁ ἔσχατος τοῦ πεσόντος βασιλέως ὑπέρμαχος ἐξηγουτέλιος ἐαυτὸν ἀγεννῶς ἐνώπιον τοῦ νεωστὶ ἀνατείσαντος ἡλίου. Ὁ Λέων, ἅμα μετὰ τὴν ἀναγόρευσίν του, ἀναδείξας τὸν Μανουὴλ πατρίκιον καὶ στρατηγὸν τῶν Ἀνατολικῶν, περιωρίσθη νὰ τὸν εἴπῃ· « οὐκ ἔδει σε πρὸς τὸν κατ' ἐμοῦ ὀπλίζεσθαι πόλεμον, » σύμβουλον τοῦ βασιλέως καὶ τῆς Προκοπίας γενομένον. » Ὁ δὲ, μετὰ εὐγενοῦς παρρησίας, ἀπάντησεν· « ἀλλ' οὐδὲ σὲ ἔδει κατὰ τοῦ εὐεργέτου, ἔτι » δὲ καὶ συντέκνου σου, χεῖρα ἀντάραι. » Δὲν ἐπαύσε δὲ ἔκτοτε ὁ Μανουὴλ διαπρέπων ἐπὶ τοῖς κατορθώμασιν αὐτοῦ, δι' ἃ μέγα ὄνομα καὶ κλέος ἀπέκτησε καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς Ἀραβῖν, ὁ δὲ Θεόφιλος οὐδένα εἶχε στρατηγὸν ἐνάμιλλον αὐτοῦ ἢ τὸν προμνημονευθέντα Θεόφρονον.

Τοῦ δὲ Θεοφύλου τούτου ἡ ἱστορία εἶναι παραδο-

ξοτάτη. Καθὼς ὑπάρχουσιν ἐν Ἑλλάδι πολλοὶ ποταμοὶ τῶν ὁποίων βλέπομεν μὲν τὸ ρεῦμα αὐξάνον καὶ μέγα ἀποβαίνον, ματαίως δὲ ἀναζητοῦμεν τὰς πηγὰς, διότι αἶφνης ἀπὸ τῆς γῆς ἀνατέλλουσιν, ἁδρόν δὲ πόθεν καὶ ποῦ ὑπὸ γῆν κατηνέχθησαν· οὕτω καὶ τοῦ Θεοφύλου ὁ μὲν βίος ὑπὲρ πολυθρύλλητος ἐπὶ τῆς τοῦ Θεοφίλου βασιλείας, ἀλλ' ἡ καταγωγή ὑπὸ μυστηριώδους τινὸς καὶ θαυμασίου περικαλύπτεται σκίτους. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτο, κατὰ μὲν τὸν Κεδρηνόν, « τῶν ἐκ βασιλικῆς σειρᾶς Περσῶν », κατὰ δὲ τὴν ἐκ προστάγματος Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογενήτου συγγραφείσαν ἀνώμυρον χρονογραφίαν, καὶ αὐτὸς βασιλεὺς. Τὸ πρᾶγμα δὲν φαίνεται ἀδύνατον, διότι, καὶ μὲν τὸ τῶν Σασσανιδῶν γένος καθρέθη ὑπὸ τῶν κατακτησάντων τὴν Περσίαν Ἀράβων, περὶ τὰ διακόσια ἔτη πρὸ τοῦ Θεοφίλου, ἀλλὰ πολλοὶ μικροὶ ἡγεμονίσκοι διετηρήθησαν, καὶ ἐπὶ τῆς τῶν Ἀράβων κυριαρχίας, εἰς διάφορα τῆς Περσίας μέρη, μάλιστα δὲ εἰς τὰς περὶ τὴν Κασπίαν χωρὰς, ἄλλοτε μὲν ἀναγνωρίζοντες τὴν Μωαμεθανικὴν δεσποτείαν, ἄλλοτε δὲ κατεξανιστάμενοι κατ' αὐτῆς, τῇ συνεργείᾳ ὅλων τῶν ἀντιπάλων αὐτῆς, καὶ ἰδίως τῶν Βυζαντινῶν. Λέγεται λοιπὸν, ὅτι ὁ πατὴρ ἐκεῖνος ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, εἴτε ὡς πρέσβυς μικροῦ τινος ἡγεμονίσκου, εἴτε ὡς φυγάς, περὶ τὰ τέλη τῆς προηγουμένης ὀγδόης ἐκατονταετηρίδος, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τῆς Εἰρήνης. Αἱ περιστάσεις, ὡς φαίνεται, δὲν ἦσαν τότε δεξιάς εἰς τὸ νὰ ὑποκινήσῃ ἡ Βυζαντινὴ αὐτῇ στάσιν ἐν Περσίᾳ κατὰ τῶν Ἀράβων, ὥστε ὁ φυγάς βασιλεὺς ἢ πρέσβυς, παντάπασιν παραμεληθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀπέθανεν αὐτοῦ ἀκατονόμαστος, κατὰ λείπων υἱόν, εἴτε ἐκ νομίμου γάμου μετὰ καπηλίδος τινὸς γυναικὸς, ἐν τῇ βασιλευσύνῃ ταύτῃ συναφθέντος, εἴτε καὶ ἐκ λαθραίας συναφείας. Ἡ Σημειωτέον ὅμως, ὅτι κατ' ἄλλην, τρίτην, γραφὴν, ἣν ἀναφέρουσιν ὅτε Λέων ὁ Γραμματικὸς καὶ ὁ Συμεὼν ὁ Μάγιστρος καὶ Λογοθέτης, ὁ Θεόφρονος δὲν ἐγεννήθη εἰς Βυζάντιον, ἀλλὰ προσέφυγεν εἰς αὐτὸ μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ 14 χιλιάδων Περσῶν, ἐπὶ Θεοφίλου ἤδη βασιλεύοντος· ἀλλ' οἱ τελευταῖοι οὗτοι χρονολογικοὶ ἐσύγχυσαν τὸν Θεόφρονον μετὰ τοῦ ἐπὶ Θεοφίλου τῶντι προσφυγόντος εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς Βαβέκ, περὶ οὗ μετ' ὀλίγον. Ἡ δὲ προηγουμένως ἐκτεθείσα διήγησις εἶναι πιθανώτέρα.

Κατὰ τὴν διήγησιν ταύτην, ὁ νέος Σασσανίδης διῆγεν ἐν τῷ Βυζαντίῳ, μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς θάνατον, βίον ἀπορον, καὶ ἀφανῆ, ὅτε οἱ ὑπὸ τῶν Ἀράβων καταθλιβόμενοι Πέρσαι, οἱ αἰετοπετὴς τὴν ἐλπίδα τῆς ἀπὸ τῆς δουλείας ἐλευθερώσεως καὶ προσηλωμένοι ὄντες εἰς τοὺς ἀπογόνους τοῦ βασιλείου αὐτῶν οἴκου, ἐπειδὴ « ἐξέλιπον ἐκ τῶν συνηθῶν πολέμων καὶ τῇδε κάκεισε μετασκηνώσεων » ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν ἐλευνόμενοι οἱ τῆς βασιλικῆς φυλῆς, ἐνεθυμήθησαν τὸν ἄλλοτε εἰς τὸ Βυζάντιον πρεσβεύσαντα ἢ καταφυγόντα ἄνδρα καὶ ἐπέμψαν εἰς ἀναζήτησιν αὐτοῦ. Καὶ τοῦτον μὲν δὲν εὗ-

ρον ἤδη μεταξὺ τῶν ζώντων, ἀλλ' ἔμαθον, ὅτι εἰς τὴν νῆσον Ὀξείαν, πλησίον τῆς Χαλκηδόνος, ἐξῆλθον γυνὴ χήρα, λέγουσα ἐαυτὴν μητέρα, ἀπογόνου τινὸς τῶν τῆς Περσίας βασιλέων. Ὅθεν, ἐξετάσαντες τὸν νεόν καὶ τὴν μητέρα, ἐπέβησαν, καὶ ἀπὸ ἄλλων τεκμηρίων καὶ μάλιστα ἀπὸ τῶν γνωρισμάτων τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, ὅτι ὁ ζητούμενος φέρεται τῶντι εἰς τὰς φλέδας αὐτοῦ τὸ τοῦ Ἀρταξέρξου αἷμα. Ἦτο δὲ τότε δωδεκαετὴς τὴν ἡλικίαν· καὶ, ἀναγγεληθέντος τοῦ πράγματος εἰς τὸν βασιλεύοντα κατ' ἐκείνου τοῦ χρόνου Λέοντα τὸν Ἀρμένιον, οὗτος δὲν τὸν παρέδωκεν εἰς τοὺς Πέρσας, ἀλλὰ, καλέσας αὐτὸν Θεόφρονον, ἀνέλαβε νὰ ἀναθρέψῃ τὸν νεόν ἐπαξίως τῆς καταγωγῆς, ἵνα τὸν μεταχειρισθῇ βραδύτερον ὡς ὄργανον ἐπιτηδεῖον τῶν κατὰ Ἀράβων βουλεμάτων του. Ὁ νέος Θεόφρονος εἶχε πλείστην μὲν σώματος χάριν, πλείστην δὲ εὐφυίαν πνεύματος, καὶ, θαυμασίως προκόψας, ἠγαπήθη, διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν τῶν αἰσθημάτων αὐτοῦ εὐγένειαν, ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ ὅλης τῆς αὐλῆς. Ὁ συνανατραφεὶς μετ' αὐτοῦ Θεόφιλος τὸν εὐεργετῆρα ὡς ἀδελφόν, καὶ, βασιλεύσας, κατέστησεν αὐτὸν πατρίκιον καὶ τῷ ἔδωκε σύζυγον τὴν ἀδελφὴν του Ἑλένην. Μικρὸν δὲ πρὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῶν πρὸς τοὺς Ἀράβους ἐχθροπραξιῶν, συνέβη γεγονός τι, τὸ ὅποιον συνετέλεσε βεβαίως μετὰ τῶν ἄλλων εἰς τὴν διάλυσιν τῶν περὶ εἰρήνης διαπραγματεύσεων. Διότι Πέρσης τις, ὀνόματι Βαβέκ, ὅστις εἶχεν ἐπαναστατήσῃ κατὰ τοῦ Μαμούν καὶ ἐπὶ πενταετίαν ἡδυνῆθη νὰ ἀντισταθῇ εἰς τοὺς κατ' αὐτοῦ ἐκπεμφθέντας στρατοὺς, ἡττηθεὶς τελευταῖον, προσέφυγεν εἰς τὴν Σινώπην μετὰ τῶν λειψάνων τῶν ὁπαδῶν αὐτοῦ, εἰς ἑπτακισχιλίους ἄνδρας συμποσούμενους, καὶ ἔγραψεν ἐκεῖθεν εἰς τὸν Θεόφρονον, ὅτι παραδίδει ἐαυτὸν καὶ τοὺς γενναίως κατὰ τοῦ κοινοῦ αὐτῶν ἐχθροῦ ἀγωνισθέντας στρατιώτας του εἰς τὸν Βυζαντινὸν βασιλέα. Ὁ Θεόφιλος ἐδέχθη εὐχαρίστως τοὺς πρόσφυγας αὐτοῦς, συνεκρότησεν ἀπὸ αὐτῶν ἴδιον τάγμα, τὸ ὅποιον ἠξίωσε βραδύτερον, διὰ τῆς ἀφίξεως καὶ ἄλλων πολλῶν Περσῶν, καὶ συνεποσώθη μετ' ὀλίγον μὲν εἰς 14,000 ἀνδρῶν, ἔπειτα δὲ καὶ εἰς 30,000· μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Βαβέκ, ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν αὐτοῦ ὁ Θεόφρονος, τὸν ὅποιον οἱ ἐπικουροὶ ἐκεῖνοι ἐλάτρευαν ὡς διάδοχον τῶν ἀρχαίων αὐτῶν μοναρχῶν· ὅθεν, παροτρυνόμενοι ὑπὸ τῆς πεποιθήσεως, ὅτι μάχονται ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ἰδίου βασιλοπαιδὸς καὶ ὅτι, μετὰ τῶν Βυζαντινῶν συντασσόμενοι, ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἀγωνίζονται ἀνεξαρτησίας, ἀπέβησαν φοβεροὶ εἰς τοὺς Ἀράβους καὶ πολυθρύλλητοι διὰ τὰς ἐπιδρομὰς καὶ τὰ κατορθώματα κατὰ τῶν σφετεριστῶν καὶ τῶν τυράννων τῆς πατρίδος των. Ἀπ' ἐτέρου καὶ ὁ Θεόφιλος περιποίηθη παντὶ σθένει τοὺς πολυτίμους ἐκείνους συμμάχους. Ἐπέτρεψεν αὐτοῖς τὴν πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ἐπιγαμίαν, ἀνήγαγε πολλοὺς ἐξ αὐτῶν εἰς τὰ ὑπάτα τῶν βασιλικῶν ἀξιωματίων καὶ ἐνεῖμεν ἐν γένει εἰς αὐτοὺς ἅπαντα τὰ προνόμια τῶν ὑψηλῶν τοῦ κράτους. Ἐκ δὲ τούτου οὐ μικρὰ παρήχθη ζηλοτυπία τῶν Βυζαντινῶν πρὸς τοὺς ξένους ἐκείνους, ζηλοτυπία

ἀπ' ἧς πολλὰ ἐπαθεν ὁ ἀγαθὸς Θεόφρονος, γενόμενος ἐπὶ τέλους ἀδικὸν αὐτῆς θύμα.

ὑπὸ τοιούτων περιστοιχισμένος ἀνδρῶν, ἀντιπαρῆσται ὁ Θεόφιλος κατὰ τῶν ἐμβολόντων εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν Σαρακηνῶν. Ἐγγὺς δὲ γενόμενος τῶν ἐχθρῶν, συνεκρότησε συμβούλιον περὶ τοῦ ἐπιτηδεύου τῆς ἐπιθέσεως τρόπου. Ἐνταῦθα ὁ μὲν Μανουὴλ, ὅστις αἰετοπετὴς ἐφρόνει, ὅτι δὲν συμφέρει νὰ ἐκτιθεταὶ ὁ βασιλεὺς εἰς τοὺς ἀγῶνας τούτους, ἐγνωμοδότησε νὰ ἐπιτραπῇ ἡ μάχη εἰς ἓνα τῶν στρατηγῶν· ὁ δὲ Θεόφιλος ἐξεναντίας ἐνόμισεν, ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ πρέπει διὰ τῆς παρουσίας του νὰ ἐμψυχώσῃ τὸν στρατὸν καὶ προστούτοις, ὅτι φρόνιμον εἶναι νὰ ἐπιτεθῶσι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ διὰ νυκτός, ἵνα ἐλαττώσῃ τὴν ἐκ τοῦ πλήθους ὑπεροχὴν τῶν Ἀράβων. Προέβηκε δὲ, ὅτι εἶναι πρόθυμος αὐτὸς νὰ ὁρμήσῃ πρῶτος, μετὰ τοῦ τῶν Περσῶν πεζικοῦ, πεπεισμένος, ὅτι τοῦτο θέλει ἀρκέσει εἰς τὸ νὰ τρέψῃ τὰ Ἀραβικὰ στίφη, τῶν ὁποίων τότε, περικυκλωθέντων ὑπὸ τοῦ ἱππικοῦ, θέλει συμπληρωθῇ ἡ καταστροφή. Ἀλλὰ πολλοὶ ἀντεῖπον εἰς τὸ σχέδιον τοῦτο, ὑποδεικνύοντες, ὅτι ὁ Θεόφρονος προτείνει τὴν τοιαύτην νυκτομαχίαν, πρὸς ἣν οἱ Πέρσαι αὐτοῦ ἦσαν μάλιστα εἰθισμένοι, ἵνα σφετερισθῇ τὴν ὅλην τοῦ κατορθώματος τιμὴν. Ὁ δὲ Θεόφιλος παρεδέχθη ἐκατέρας τῶν γνώμων τὸ εὐγενέστερον μέρος. Ἀπεφάσισε δηλαδὴ, ὅτι θέλει στρατηγήσῃ αὐτὸς καὶ ὅτι θέλει ἐπιτεθῇ ἐν ἡμέρᾳ, διότι ὁ διὰ νυκτός ἀγὼν, ἐν ἀφανεί καὶ ἀνευ θεατῶν καὶ μαρτύρων γενόμενος, ἀποναρκώνει τὸ κύριον τῆς ἀνδρείας κέντρον, τὴν φιλοτιμίαν. Ὁ Ἰβραῆμ ἐντούτοις εἴτε δειλίας ἕνεκα, εἴτε ἄλλης τινὸς ἀγνώστου αἰτίας, εἶχεν ἀπέλθει μετὰ ἀνδρῶν μυρίων, ἀναβίς τὴν ἡγεμονίαν τοῦ λοιποῦ στρατοῦ εἰς τὸν Ἀβουχάζαρ. Καὶ γενομένης τότε συρράξεως φοβερᾶς, καὶ δεινῆς ἐκτέρωθεν πάλης, οἱ Βυζαντινοὶ ἐπὶ τέλους ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποχωρήσωσι· μόνος δὲ παρέμεινεν ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης ὁ Θεόφιλος μετὰ τὰς βασιλικὰς φάλαγγας καὶ διςχιλίαν Περσῶν, ὑπὸ τὸν Θεόφρονον τεταγμένων. Οἱ γενναῖοι οὗτοι ἄνδρες κατέλαβον παρακείμενόν τι βουνὸν καὶ περιστοιχισθέντες ἐνταῦθα ἀπανταχόθεν, διετέλεσαν μέχρι τῆς ἐσπέρας ἐκθύμως προσβαλλόμενοι ἅμα καὶ ἀγωνιζόμενοι· διότι οἱ μὲν ἐχθροὶ, γινώσκοντες παρόντα τὸν βασιλέα, ἐπόθουν νὰ λάβωσιν αὐτὸν αἰχμάλωτον, ἡ δὲ βασιλικὴ φρουρά καὶ ἡ Περσικὴ μοῖρα διεκαρτέρησαν, ἵνα μὴ πάθωσι τὸ ὄνειδος τοῦτο. Νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης, ὁ Θεόφρονος κατεσοφίσαστο τοὺς Σαρακηνούς, παραγγείλας εἰς τοὺς στρατιώτας νὰ ποιήσωσι, διὰ σαλπείγων καὶ ἄλλων ὀργάνων, θόρυβον μέγαν καὶ ἀλαλαγμὸν, ὡς ἐπερχομένης τάχα βοηθείας εἰς αὐτούς. Οἱ Σαρακηνοὶ ὑπώπτευσθησαν τῶντι τοιοῦτό τι, καὶ, φοβηθέντες μήπως κυκλωθῶσιν ἐνταῦθα καὶ παγιδευθῶσιν οὕτω μετὰ δύο ἐχθρῶν σωματίων, ὑπεχώρησαν ἐπὶ μικρὸν· καὶ τότε οἱ περὶ τὸν βασιλέα, ἰδόντες τὴν ὁδὸν ἀνοικθείσαν, ἀπῆλθον ἐπίσης πρὸς τὸ διαπεφευγὸς στρατόπεδον. Ἐκεῖ ὁ Θεόφιλος ἐπέπληξε μὲν τοὺς φυγάδας, πολλὰς δὲ ἀπένευμε χάριτας καὶ τιμὰς εἰς τοὺς περὶ Θεόφρονον, οἵτινες, φιλοτιμηθέν-

τες ἐκ τούτου, παρεκάλεσαν νὰ ἐπιτραπῇ εἰς αὐτοὺς καὶ μόνους ἢ τοῦ πολέμου ἐξακολουθήσεις, διαβεβαι-
ούντες, ὅτι θέλουν τρέψει τοὺς Σαρακηνούς. Ἀλλ' ὁ
βασιλεὺς, δὲν ἔλαβε τότε χρεῖαν νὰ ἐκθέσῃ τοὺς γεν-
ναίους ἐκείνους ἀνδρας, διότι ὁ ἐχθρὸς, πλείστην πα-
θὼν ἐν τῇ προηγουμένῃ μάχῃ βλάβην, ἐθεώρησε φρό-
νιμον νὰ ἐκχωρήσῃ τῆς μικρᾶς Ἀσίας, δεύτερον μὴ
ἀποπειρώμενος ἀγῶνα.

Ὁ πόλεμος ἐπανελήθη κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος,
ὅτε πολλὰ αὖθις Σαρακηνῶν μυριάδες ἐνέβαλον εἰς
τὴν Καππαδοκίαν. Ὁ Θεόφιλος, ἀντεπεξελθὼν, συνε-
κρούσθη πρὸς τοὺς πολεμίους εἰς τὸ τμήμα τῆς ἐπαρ-
χίας ταύτης, τὸ καλούμενον Χαρσιανὸν καὶ ἐπέτυχεν
ἤδη νίκην ὁλοσχερστάτην, διότι οὐ μόνον φοβεράν ἐ-
πήγαγε κατὰ τῶν Ἀράβων στρατὸν, ἀλλὰ καὶ εἰκοσι-
πέντε χιλιάδας αἰχμαλώτων αὐτῶν ἔλαβεν. Ἐπανε-
λθὼν δὲ εἰς τὴν βασιλεύουσαν ἀπὸ τοῦ λαμπροῦ τούτου
κατορθώματος, ἐτέλεσεν ἐν θριάμβῳ ἀγῶνα ἱππικόν,
εἰς ὃν δὲν ἀπηξίωσε νὰ συναγωνισθῇ καὶ αὐτός, κατὰ
τὸ ἔθος. Εἰς τὸ ἀγῶνα τοῦ Βυζαντίου ἱπποδρόμιον
παρετάχθησαν τὰ τάγματα τὰ πρὸ μικροῦ ἐν τῇ μι-
κρᾷ Ἀσίᾳ νικηπορήσαντα, καὶ οἱ πολυάριθμοι αἰχμάλω-
τοι ὅσους ἀπὸ τῆς ἐκστρατείας ταύτης ἤγαγον ἀπει-
ρον δὲ συνέβρευσεν πλῆθος λαοῦ, ὅστις ἦτο ἀνυπόμο-
νος νὰ ἴδῃ αὖθις τὴν αὐτοκράτορα ἐκείνον, τοῦ ὁποῦ
ἡγάπα τὴν δικαιοσύνην καὶ ἐθαύμαζε τὴν ἀνδρείαν.
Ὁ Θεόφιλος παρέστη ἐποχούμενος μὲν ἐπὶ ἄρματος
συρομένου καὶ ἱππων λευκῶν, περιβεβλημένος δὲ μαν-
δύαν τῆς τῶν Βενέτων μερίδος, ἥτοι πράσινον καὶ
ἐν τῷ ἄμα τὰ ἐνθουσιῶντα πλήθη ἐπεδόθησαν, μετὰ
χαριεστάτης ἀφελείας. «Καλῶς ἦλθες, ἀσυγκρίτε
φρακτοράρη!» Γενομένης τότε τῆς ἀρματοδρομίας,
ἐνίκησεν ὁ αὐτοκράτωρ καὶ ἐστεφανώθη, ἀδιαλείπτως
ἀνευφημούμενος καὶ χαίρετιζόμενος καὶ τῇ ἀληθείᾳ
ὁ στέφανος προσῆκε τῷ ἀνδρὶ, οὐχὶ διότι κατεπρο-
τέρησε τῶν ἐνταῦθα συναγωνιστῶν ἀλλὰ διότι οὐ-
δένα εἶχε τὸν ἐνάμιλλον ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ τόλμῃ εἰς
τοὺς ἄλλους ἐκείνους καὶ δεινότερους ὑπὲρ πίστεως
καὶ πατρίδος ἀγῶνος. Ἐπεκόσμησε δὲ τὴν πανήγυριν
ταύτην καὶ ἑτέρα ἀξιωμακρὸν ἀμύλλον. Μεταξὺ
τῶν αἰχμαλώτων Σαρακηνῶν ὑπῆρχέ τις ἱππεύς, σίω-
ματος μὲν ῥώμην ἔχων θαυμαστὴν, παράδοξον δὲ κε-
κμημένος περὶ ἀμφοτέρων τὰς χεῖρας δεξιότητα καὶ
χρῶμενος ἐπὶ τοῦ ἵππου δυσὶ δόρασιν, ἐπίσης εὐφυῶς
καὶ ἐντέχνως. Ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν, ἥτοι ὁ
ἀρχηγὸς τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς, ὅστις ἐγνώρισε τὸν
ἀνθρωπον ἐκείνον, ἀνῆγγειλε τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν αὐ-
τοκράτορα, ἐπιθυμήσαντα νὰ δοκιμάσῃ τὴν τέχνην
του. ὅθεν, παραστὰς ὁ Σαρακηνὸς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ
ἱπποδρόμου καὶ ἐπιδείξας τὴν δεξιότητα, ἐθαυμάσθη
καὶ ἐχειροκροτήθη παρὰ πάντων. Εἰς μόνος τῶν πα-
ρισταμένων ἐξεμυκτήρισε τὸν ξένον τοῦτον ἀθλη-
τὴν, ὡς μὴδὲν ἀνδρείον, μὴδὲ καταπληκτικὸν κα-
τορθοῦντα. Ἦτο δὲ ὁ τὰ τοιαῦτα λέγων εὐνοῦχος,
ὅστις ὁμῶς, πρὸ καιροῦ καταλιπὼν τὸ ἐπονείδιστον
καὶ θηλυπρεπὲς ἔργον εἰς ὃ εἶχε καταδικασθῇ, τὸν
στρατιωτικὸν ἡσπασθῇ βίον καὶ εἶχε διαπρέψει καὶ
φιμωθῇ ἐπὶ τῇ ἀνδρείᾳ. Καὶ ἐπειδὴ ἔκαμνε τὰς πα-

ρατηρήσεις του γεγωνυῖα τῇ φωνῇ, πλησίον τοῦ βα-
σιλέως παριστάμενος, ὁ Θεόφιλος, στραφείς πρὸς αὐ-
τόν, «ἀλλὰ σὺ,» τὸν ἠρώτησε μετὰ δυσπιστίας τι-
νὸς εὐλόγου, «δύνασαι τι τοιοῦτον ἐργάσασθαι;»
Ὁ δὲ, «δύο μὲν βασιλεῦ,» ἀπήντησε, «μὴ μαθὼν
οὐδὲ μεταχειρίσασθαι δόρατα δύναμαι οὐδὲ γὰρ ἐν
» πολέμῳ τοιαύτης φλυαρίας χρεῖα. ἐνὶ δὲ χρησάμε-
» νος τὴν εἰς θεὸν πεποιθησὶν ἔχω βεβαίαν ὡς κρη-
» ο μνίσω τε τοῦτον καὶ τοῦ ἵππου καταβαλῶ. » Ὁ
Θεόφιλος, εὐχαρίστως ἐπιλαβόμενος τῆς εὐκαιρίας
τοῦ νὰ μὴ ἀφήσῃ ἀνίκητον τὸν ξένον ἐκείνον πολεμι-
στὴν, προσεκάλεσεν ἀμέσως τὸν Ἕλληνα νὰ κατα-
στήσῃ ἔργον τοὺς λόγους. Καὶ τῶντι οὗτος ἐπιβὰς
εὐθὺς τὸν ἵππον, καὶ δόρυ λαβὼν, καὶ συμπλακείς
πρὸς τὸν Σαρακηνόν, ἐντὸς μικροῦ κατεκρήμνισεν αὐ-
τόν τοῦ ἵππου, ἐπαινεθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ λα-
βὼν δῶρα εἰς ἀνταμοιβὴν στολᾶς καὶ περιβολᾶς πο-
λυτίμους. Ἦτο δὲ ὁ εὐνοῦχος οὗτος Θεόδωρος ὁ Κρα-
τερὸς, ὁ μετ' ὀλίγον γενόμενος ἀρχηγὸς τῆς τῶν ἁγίων
τεσσαράκοντα δύο μαρτύρων φάλαγγος, ὡς θελοῦν
λάβει ἀφορμὴν κατωτέρω νὰ ἱστορήσωμεν.

Ἀλλ' ἐπανερχόμεθα εἰς τὴν ἐξιστόρησιν τῶν ἀδια-
λείπτων πρὸς τοὺς Σαρακηνούς πολέμων. ἐν ἔαρι τοῦ
835 ἔτους, οἱ πολέμιοι οὗτοι ἐπεχείρησαν νὰ ἐκπλύ-
νωσι τὸν ῥύπον, ὃν κατὰ τὸ προηγουμένον ἔτος εἴ-
χον πάθει, καὶ ἐνέβαλον πολυάριθμοι εἰς τὴν Καπ-
παδοκίαν. Ἀφ' ἑτέρου καὶ ὁ αὐτοκράτωρ, θαρρῶν
εἰς τὸ πρόσφατον κατόρθωμά, ἀντεπεξῆλθεν αὐτοπρο-
ώπως πάλιν κατ' αὐτῶν, ὑπὸ τῶν πιπτῶν αὐτοῦ
Μανουὴλ καὶ Θεοφύλλου δορυφορούμενος. ἀλλ' ἡ τύχη
ἐφάνη ἤδη δυσμενὴς πρὸς τὸν γενναῖον Θεόφιλον.
Συμπλακέντων τῶν δύο στρατῶν, οἱ Βυζαντινοί,
μετὰ καρτερικὸν ἀγῶνα, ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ εὐαρι-
μότεροι ὄντες τῶν Σαρακηνῶν, ἤρχισαν νὰ κλίνωσι
μόνος ὁ βασιλεὺς, μετὰ τῶν Περσικῶν ταγμάτων,
ἐξηκολούθει ἀτρομήτως ἀμυνόμενος καὶ περ ἀπαν-
ταχόθεν ἤδη περικυκλωμένος. Ὁ ἀγαθὸς Μανουὴλ,
ὅστις, θεωρῶν ὅτι ἡ παράταξις τῆς μάχης ἦτο ἀδύ-
νατος, εἶχε διατάξει τὴν ἐγκαίρως τοῦ στρατοῦ ὑπο-
χώρησιν καὶ τὴν κατάληψιν ὀχυρᾶς τινος ὑπ' αὐτοῦ
θέσεως, βλέπει μετ' ὀλίγον μακρόθεν τὸν βασιλέα
ἐμμένοντα καὶ κινδυνεύοντα περὶ τῶν ὅλων. Ὁ Μα-
νουὴλ ἀναχαιτίζει ἀμέσως τὴν υποχώρησιν καὶ ἀφοῦ
ἐπὶ μικρὸν ἐθαύμασε τὴν τόλμην ἐκείνην, ἥτις ἀέριστε
ὑπὲρ τὴν ζωὴν καὶ τὸν θρόνον ἔθετο τὴν ἰδίαν φιλο-
τιμίαν καὶ δόξαν, ἡσθάνθη, ὅτι καιρὸς εἶναι νὰ δράμῃ
πρὸς σωτηρίαν αὐτοῦ, τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ, ἐπειδὴ αἰε-
ποτε, ἂν καὶ ἀδίκως, ὑπέβλεπε τοὺς πρόσφυγας Πέρ-
σας, ἐπῆλθεν αὐτῷ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ φοβερά
ὑπόνοια, ὅτι ἐνδέχεται αὐτῷ νὰ παραδώσῃ τὸν
βασιλέα εἰς τοὺς πολεμίους, ἵνα συνδιαλλαγῇ πρὸς
αὐτούς. Ὅθεν, προσκαλέσας τοὺς γενναίους τῶν
ἱππέων καὶ ἀναθαρρύνων αὐτούς, «ὦ ἄνδρες,» εἰπὼν,
«τὰς μελίσας, αἰδεῖσθε, αἱ τοῦ βασιλέως κατόπιν τῶ
» φίλτρῳ βαλλόμεναι πέτανται. » ὥρμησεν, ὡς περ
τις λέων ὑπὲρ τῶν τέκνων ἀγωνιζόμενος, καὶ, διαρ-
ρήξας τοὺς περιχυθέντας ἤδη ἀπανταχόθεν ἐχθρούς,
φθάνει μέχρι Θεοφίλου, ὅστις, ἐπαγόμενος καὶ δε-

χρῆμενος πληγὰς βαρεῖας, ἤρχισεν ἤδη νὰ αἰσθάνεται
ἐκλιπούσας τὰς δυνάμεις αὐτοῦ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸ
θάρος. «Ἄγε δὴ,» ἀνέκραξε τότε ὁ Μανουὴλ, «ὦ
» βασιλεῦ, ἔπου μοι προπορευομένῳ καὶ τὴν ὁδὸν σοι
» εὐρύνοντι. » Καὶ στρέψας τὸν ἵππον, ἤρχισεν τὴν
ὑποχώρησιν, ὅτε βλέπει μετ' ὀλίγον, ὅτι ὁ Θεόφιλος
δὲν ἠκολούθησεν, ἀλλ' ἐπέμενεν ἐπὶ ἀμυνομένην πρὸς
τὸν ἐχθρὸν τὴν πρόδηλον νίκην. ὁ Μανουὴλ ἐπανε-
ρχεται αὖθις καὶ ἱκετεύει τὸν Θεόφιλον νὰ φεισθῇ τῆς
ζωῆς αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ ὅλου στρατοῦ,
ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ κράτους καὶ, νομίσας ὅτι,
τὸν κατέπεισεν, ἀναλαμβάνει νὰ διεξέλθῃ τὸ δεύ-
τερον ἀνὰ μέσον τοῦ πυκνουμένου κατὰ πάντα στιγ-
μὴν ἐχθρικοῦ στίφους. Πρακτικῶς ὁμῶς, ὅτι ὁ Θεό-
φιλος, ἔξω φρενῶν γενόμενος ὑπὸ τῆς ιδέας τοῦ νὰ
τρέψῃ εἰς τοὺς ἐχθρούς τὰ νῶτα καὶ προτιμῶν τὸν
θάνατον μᾶλλον ἢ αἰσχύνῃν τοιαύτην, ἐνέειπε ἔτι εἰς
τὸ πεδίον τῆς μάχης. Τότε ὁ Μανουὴλ, προσλάσας
τὸ τρίτον, καὶ ἀπειλήσας τὸν αὐτοκράτορα, ὅτι
πρότιμᾷ νὰ τὸν θανατώσῃ αὐτὸς παρὰ νὰ τὸν ἴδῃ
πίπτοντα αἰχμάλωτον εἰς τοῦ ἐχθροῦ τὰς χεῖρας καὶ
δέτας δι' ἱράντων μετὰ τοῦ ἰδίου ἵππου τὸν ἵππον
τοῦ Θεοφίλου, ἔσυρεν αὐτὸν αἰματόφυρτον κατόπιν
του καὶ ἐνῶ οἱ Πέρσαι ἀνεχαιτίζον τὴν ὁρμὴν τῶν
πολεμίων, ἤγαγεν ἐκεῖνος τὸν ἡγεμόνα ἀσφαλῶς ἐν
τῷ μέσῳ τοῦ στρατοῦ του. Ὁ στρατὸς οὗτος εἶχε
προκαταλάβει, ὡς εἶπομεν, διὰ τῆς προνοίας τοῦ Μα-
νουὴλ, ὀχυρὰν τινα θέτην καὶ ἐδέχθη ἐνταῦθα μετὰ
ζωηροτάτης ἀγαλλιᾶσεως τὸν βασιλέα αὐτοῦ, τὸν ὁ-
ποῖον ἐνόμιζεν ἤδη θανόντα ἢ αἰχμάλωτον. Τοσοῦτον
δὲ ἀνέλαβε θάρρος, ὥστε οἱ Σαρακηνοί, μὴ τολμήσαν-
τες νὰ ἐπιχειρήσωσι μάχην δευτέραν, ὑπεχώρησαν.—
Ἀπαντα τὰ τοσοῦτον ἐντήμα διὰ τὸν Θεόφιλον πε-
ριστατικὰ ταῦτα ὁμολογοῦνται καὶ ὑπὸ τοῦ Κεδρη-
νοῦ, καὶ ὑπὸ τῆς πολλᾶκις μνημονευθείσης ἀνωμόμου
χρονολογίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Μαρτίου Συμεῶν, καὶ ὑπὸ
Λέοντος τοῦ Γραμματικοῦ καὶ ὑπὸ ὅλων ἐν γένει τῶν
Χρονογράφων. Ἀλλὰ τὸ οἰκτρὸν εἶναι, ὅτι τοσοῦ-
τον ἦτο τὸ πάθος τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν κατὰ τοῦ
Θεοφίλου, ὡς ἐκ τῆς θρησκευτικῆς διαφωνίας, ὥστε
τινὲς δὲν ἠσχύνθησαν, εἰς γελοῖαν ἐμπίπτοντες ἀντίφα-
σιν, νὰ ἀποδώσωσι εἰς δειλίαν τὴν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ
μεγίστου τῶν κινδύνων ἐγκατετέρψιν τοῦ βασιλέως.
(Ἀκολουθεῖ).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΤΟ ΣΤΟΜΙΟΝ ΤΗΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ, ὑπὸ Γ. Χ. Ζα-
λακώτη. Ἀθήνησι, τύποις Φ. Καραμπίνη καὶ Κ. Βά-
φα. Τὸ ποιημάτιον τοῦτο περιλαμβάνει τὴν διήγη-
σιν τῆς εἰσβολῆς τεσσάρων Ἑλληνικῶν λέμβων εἰς τὸν
Ἀμβρακικὸν κόλπον ἐν ἔτει 1828. Καὶ ὁμῶς ἐπὶ
τοῦ ἀφελεστάτου τούτου θέματος, ὁ ποιητὴς κατώρ-
θωσε νὰ πλέξῃ 128 τετραστίχους στροφὰς πλήρεις
φαντασίας, εὐαισθησίας, τόνου καὶ χάριτος, ἐχούσας
δὲ, ἐκτὸς τῶν προτερημάτων τούτων, ἄτινι, καὶ ἡ-

μετέραν κρίσιν ἀναδεικνύουσιν αὐτὰς ἐν τῶν κλασικῶν
προϊόντων τῆς νεωτέρας ἡμῶν φιλολογίας, καὶ ἑτε-
ρὰ δύω ἀπαραίτητα εἰς δόκιμον ποίημα, παρ' ἡμῖν ὁμῶς
δυστυχῶς ἐνίοτε ἀμελούμενα, τὴν εὐρυθμίαν καὶ τὴν
ἀκριβείαν τῆς στιχογραφίας, καὶ τῆς γλώσσης τὴν εὐγέ-
νειαν καὶ τὸ κάλλος. Οὕτως εὐρίσκομεν ζωηρὰς ἀπο-
κύημα φαντασίας τὴν ἐπίνοιαν τοῦ ἐν ἀρχῇ ἐνυπνίου,
καὶ ποιητικωτάτας τὰς περιγραφὰς πάσας, τὰς τῶν
συμπλοκῶν, τὰς τῶν θέσεων, καὶ ἄλλας ὁμοίας. Ἰδού
εἰς παράδειγμα προκείμεθα μίαν αὐτῶν.

Μακρύνονται πέραν βολῆς οἱ γενναῖοι.

Ἡ θάλασσ' ἀγρία ἐδῶ δὲν βοᾷ,

Γελά τῶν κυμάτων ἐδῶ ἡ θεᾷ,

Μεστός εὐωδίας ὁ Ζέφυρος πνέει.

Ἰδού δεξιόθεν, τοῦ Κόλπου φραγῇ,

Ἐτείνονται λόφοι καὶ μύρτα μυρία,

Εὐώνυμος ὁμῶς... ὦ χαῖρε ἀγία

Τῶν πάπων μου γῆ!

Καὶ ἡ περιγραφή τῆς νυκτός.

Ἐν τούτοις ὁ ἥλιος δύσεται, βέλη

Τινάσσων πρὸς τ' ἄνω φωτὸς πορφυροῦ,

Καὶ ἀναστα σκότους ἡ νύξ Ζοφεροῦ

Τὸν μαῦρον μανδύαν αὐτῆς διαστελλεῖ.

Ἀλλάσσει τὴν ὄψιν ἡ γῆ, μελανὰ

Τὴν ἑκαστρον στέγγει τὰ νερὰ γεμίζου,

Μαυρίζου τὰ δάση τῆς γῆς, καὶ μαυρίζου

Τὰ κύκλω βουνά.

Καὶ τοῦ πλοῦ ἡ περιγραφή.

Ἐνῶ πρὸς τὸν Κόλπον ἡ θάλασσα φεύγει

Σαλεύουσα μέχρι μυχοῦ, κ' ἐλαφρὸς

Εἰς τ' ἀγρία νῶτα τῆς παῖξε ἀφρό:

Ταυτοδρόμα φεύγουσι νηῶν δύο ζεύγη.

Ἐν εἶδει σταυροῦ τὰ λευκά των πτερὰ

Εἰς οὐρίον πνεῦμα ζεφύρου ἀπλώνου,

Πιττοῦν καὶ με ῥύγχος ὅξυ αὐλακόνου

Ὁργύλα νερά.

Καὶ πάλιν

Τὴν ἀγκυραν ἄρατε, ναῦται ἀνδρεῖοι!

Ἡ κύπτουσα πρῶτα κυτπᾷ τὸ νερόν,

Ἡ ἄλυσις τρίξει με θροῦν ἡχηρόν,

Ἡ ναῦς τὰ πτερὰ δεξιόθεν τανύει.

Ὅπισθ' αὖ φεύγουσι καὶ πλοῖα καὶ γῆ,

Κ' ἐνῶ ἀρμενίζει πλευρόθεν κλιμένη,

Κατὰθρόνον ἔτι τὸ πλήρωμα μένει

Ἐν ἄκρᾳ σιγῇ.

Σταυρώσατε, πάλιν βοᾷ, τὰ ἱστία

Τὸν δρῦνον στρέφων εὐθὺς χαλινόν,

Καὶ στρέφεται ἄμα ἡ ναῦς ὡς πεπνυμένη,

Καὶ αὖρα τῆς πλήττει τὴν πρῶμην οὐρία.

Βαθεῖαν δ' ἀποδεικνύουσι καὶ ἀληθῆ τὴν εὐαισθη-
σίαν, ἥ, τε ἐν στροφ. 77—79 ὁρῶν τοῦ πλοιοῦ ἀρχου,
ἥ, τε ἐν στροφ. 84 καὶ 117) τοῦ χαρακτήρος
διὰ πλάσις (ἐν στροφ. 84 καὶ 117) τοῦ χαρακτήρος
τοῦ νεανίου, ὅστις, ἐπιπληχθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ του
ἐπὶ δειλίᾳ, ἀποκρίνεται διὰ μεγάλου ἀνδραγαθήματος.

καὶ οὐδὲν ποιητικώτερον τοῦ τρυφεροῦ ἐκείνου κοπε-
τοῦ τῆς χανουμίσσης, θρηνούσης τὸν νέον καὶ ἀνδρείον
τῆς σύζυγον

Χανούμιστα Χάρις, ὠραίη γυνή,
Ἐμπρός τοῦ νεκροῦ γονατίζουσα κλαίει.
Ἀκούμηνος πόνος τὰ σπλάγχνα της καίει,
Τὸν νοῦν της κλονεῖ.
Δειλαίκα! φρενήρης κτυπᾷ τοὺς κροτάφους
Φρενήρης ὑφόνει τὰς χεῖρας αὐτῆς,
Καὶ βόσπρυχοι κόμης ἀτάκτου, λυγρῆς
Κυμαίνου καὶ χύνονται μέχρις ἐδάφους.
Ὡ δὲ στήνος χήρα! Πικρὰ στοναχὴ
Τῆς πνίγει τοὺς θρήνους. Τὸ στήθος της σπάζει
Κ', ἐτοιμὰ νὰ φύγῃ, τὸ στήθος της δέρεται
Ἀλγούσα ψυχῇ.
Σελίμη! Ψυχὴ τῆς ψυχῆς μου, ἐγαίρου·
Σὺ, ὅστις ταχὺς ὡς ἱερὰς πετᾶς,
Σελίμη! κραυγάζει· ἀκούεις βροντὰς,
Ἀκούεις βοῶσιν τὴν γῆν τῆς Πειρείου;
Γκιαθούραι τὸν κόλπον πατοῦν με ὀργὴν,
Ὅπλισον! Σαλπίζει τῆς μάχης ὁ δαίμων,
Οἱ λόχοι σὲ κράζουν, ὁ ἵππος Σου βρέμων
Λακτίζει τὴν γῆν.
Ἀλλ' ὦν συμφορά μου! ἡ σπᾶθ' ἡ καμπύλη
Ἀδέσποτον τεῦχος, μνημεῖον φρικτὸν
Τοῦ πάθους σου, κρέμαται, κ' αἷμα πικρὸν
Τῶν δέκα πληγῶν σου σκεπάζει τὰ χεῖλη.
Ὡ πῶς τὴν θανὴν σου ἐγὼ ν' ἀνεχθῶ;..
Πλατύτερον, φίλοι, ἀνοίξατε μνήμα,
Ἐκεῖ κ' ἐγὼ σπεύδω με πρόθυμον βῆμα,
Τὸ μνήμα ποθῶ.

Εἰς αὐτὴν δ' ἀντιτίθεται ἡ ἀνδρική θλίψις τῶν ναυ-
πῶν καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ φανευθέντος πλοίαρχου.
Κοιμᾶται, ἰδοὺ ὁ Ἀνδρέας κοιμᾶται,
Καὶ κύκλω περὶστανταὶ φίλοι πολλοί.
Κοιμᾶται, πλὴν μίκα, θαρρεῖς, ἀπειλὴ
Εἰς τ' ἄλλα χεῖλη τοῦ ἐτι πλανᾶται,
Ὁ πένθιμος κύκλος σιγᾷ τῶν ναυτῶν.
Πλὴν εἰς, σαλευούσας ὡς ἔχων τὰς φρένας,
Ἐγγὺς τοῦ νεκροῦ ἄρεμει, σταυρωμένης
Τὰς χεῖρας κρατῶν.
Τὰ χεῖλη τοῦ μόνον σφαδάζουν· ἀλλοίαν,
Ψυχρὰν εἰς τὸ λείψανον ὄψιν κολλᾷ,
Καὶ δάκρυα πλεῖν δὲν χύνει θαλά...
Τὰ δάκρυα, φεῦ, τοῦ πληροῦν τὴν καρδίαν!

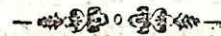
Ἡ δ' ὠραιότερα ἀντανάκλασις τοῦ ζωηροῦ αἰσθη-
ματος καὶ τῆς εὐγενεῖς φαντασίας τοῦ ποιητοῦ, εἰσὶν
αἱ τρεῖς στροφαὶ αἱ σφραγίζουσαι καὶ στέρουσαι ὅλον
τὸ ποίημα.

Τὴν γλώσσαν δ' ἐπαινοῦντες, δὲν ἀρνούμεθα μὲν
ὅτι ἐλαφρά τινα, γραμματικὰ ἀμαρτήματα, διορθω-
θέντα ἅπαντα κατὰ τὰς ἐπιρρίσεις τῆς ἐπὶ τοῦ συν-
γώνιστου ἐπιτροπῆς (1), ἐξέφυγον τὸν ποιητὴν. Ἀλ-

(1) Οἷον θ ν ἡ ε αν τ α ἀντὶ θανόντα (ἐν τῷ ὅμως ὑ-
πάρχει θ ν ἡ ε ω). Οὐ οηγίαις ἐν πολέμῳ). — Ὁ λαίλαψ
ἀντὶ ἡ λαίλαψ. — ὁ οὐπος ἀντὶ ἡ χος — κ λαυ ο μ η-
ρι σ μ ο ν ἀντὶ κλαυθμῶν. — Τέρμα βραχὺ, δηλ. τὸ διὰ βρα-
χείας ἐρχόμενον.

λὰ τ' ἀμαρτήματα ταῦτα εἰσὶ τόσῃ σπάνια, ὥστε δὲν
ἀρκοῦσιν ὅπως προκαλέσωσι τὴν μέλαιναν ψῆφον ἡμῶν,
ἀναλογιζομένων, ὅτι ἐξ αἰτίας τοῦ εἰσέτι ἀμφιδόλου
καὶ ἀπαγοῦς τῆς ἡμετέρας γλώσσης, δὲν ὑπάρχει Οἴ-
ΔΕΝ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδεδομένων ποιημάτων, ἵσως
δυνάμεθα νὰ εἰπῶμεν καὶ συγγραμμάτων, ἀπηλλαγ-
μένον τοιούτων καὶ βαρυτέρων· ἐξ ἐναντίας μάλιστα,
χρίτας ἀποδίδομεν τῷ ποιητῇ διότι προφανῶς ὑπὲρ
τινα καὶ ἄλλον ἐπιμελεῖται τὸ καθαρεῖν, καί, ἐκ τῶν
τῶν δύο ἢ τριῶν ἀμαρτημένων, διδάσκει πῶς ὠραῖοι
στίχοι γράφονται δι' ὠραίης γλώσσης. Ἀλλ' ὅτι πρὸ
πάντων ἐπιζήλον εὐρίσκωμεν παρ' αὐτῷ, εἶναι ἡ τῆς
γλώσσης ὑφὴ καὶ στροφή, ἡ περὶ τὴν φράσιν ἐγκράτεια,
ἡ φιλόκαλος χρῆσις, οὐδέποτε δὲ κατὰχρησις, τῶν ἐπι-
θέτων, ἡ ἐκτονος καὶ ἀβίχστος σύνθεσις, ἡ ἀληθὴς καὶ
γραφικὴ μεταφορά, ὁ οὐχὶ κατ' ἐπιφάνειαν, ἀλλ' ἐσω-
τερικὸς οὕτως εἰπεῖν, κατὰ τὸν ναῦν τῆς γλώσσης
Ἑλληνισμός, ὅστις ἀποδεικνύει λελογισμένην τῶν ἀρ-
χικῶν μετέτην καὶ ἐπιτυχῇ τάσιν πρὸς τὴν αὐτῶν ἀ-
πομίμησιν. Ἡ ποιήσις τοῦ Κ. Ζαλαζώστα ἐλέγχει
ὅτι τρεῖς αὐτὸς ἔλαβε διδασκάλους, τὴν φύσιν, τοῦ
Αἰσχύλου, τὸν Δάντην, τρεῖς, ὧν ἕκαστος ὀρεῖ ὅπως
ἀναδείξῃ ποιητὴν μέγαν τὸν μαθητὴν του. Ἀ. δὲ καὶ
τοῦ στεφάνου οὗ ἐτεροῦ ἄνεπαρξες ἀπιστήκωμα τὸ
φύλλον τοῦ ἡμετέρου ἐπαίνου, δὲν διατάσσοντες ὅμως κα-
τὰ ἀπονεύμωμεν αὐτὸ μετὰ πεποιθήσεως πληροῦ
στάτης.

P.

Αἶτιγμα.

Τὴν ἀμφίβουλόν μου, φίλε, κεφαλὴν ἐν σπηλιῶν,
Δούλος Ἑλλήν θά γενῶ.
Κ' ἂν τὴν κεφαλὴν μου πάλιν εἰς τοὺς πόδας μου σι-
| μῶτῃς,
Ἐπὶ θρόνου θά φανῶ.
Ἡ γαστήρ ἐξ ἧς ἐξῆλθον τὸ πῦρ ἦτο, καὶ ἐπάνω
φωσφορίζοντος πυρός,
Μ' ἀποθέτουσιν αἱ χεῖρες τῶν ἀνθρώπων ν' ἀποθάνω,
Κί ἀφανίζομαι σκληρῶς.
Σ. Κ. Κ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΙΝΔΩΡΑΣ.

ΤΩ Κ. Π. Α. ΕΙΣ Α. Ἐρωτᾷται· τί δηλοῖ τὸ λέε ε,
λ έ ε· τοῦ ζ', ἀριθμοῦ τῆς ἀνθοδέσμης. Δὲν περιεμένομεν
ποικίλην ἐρώτησιν, οὐδ' ἐνομιζόμεν ποιητὴν ἐξίτητον ἀνα-
γκίαν. Ἡ Ἀνθοδέσμη ἦτον, ὡς γνωστὸν, μικρὰ ἀπόμνημα
εἰσαγωγῆς ἐλαφρῶν τιμῶν καὶ χαριέντων Γερμανικῶν ἡμῶν
εἰς τὴν ἡμετέραν μουσικὴν. Εἰς ἐξ αὐτῶν εἶναι καὶ ἡ τοῦ ζ'.
ἀσματός τῆς Ἀνθοδέσμης, ληθεῖς ἐκ τοῦ γνωστοῦ μελο-
δράματος· ὁ κατ' ὀρθὸν τῆς Βιέννης ἐν Βερθε-
λίνῳ. Τὸ Γερμανικὸν ἄσμα περιέχει Γερμανιστὴν τὴν λέξιν
λ έ ε, ὅσην καὶ τὸ Ἑλληνικὸν τὴν περιέχει Ἑλληνιστὴν, καὶ
τούτο πρὸς κομμώδησιν τῶν ἐν τῷ λόγῳ καταχρωμένων τῇ
λέξει αὐτῇ. Ἀλλ' ἡ κατὰχρησις αὐτῆς εἶναι ἀσυγκρίτως
μείζων παρ' ἡμῖν ἢ παρὰ Γερμανοῖς, καὶ ὑπάρχουσιν οἱ τινες,
γυναικες μάλιστα, καὶ πρὸ πάντων γραῖδες, εἰς πᾶσαν δευ-
τέραν λέξιν ἢ ὀλίγου δεῖν, παρενέροντα καὶ ἐν λέε ε Γου-
το διεκωμῶδῃται ὁ ἀριθμὸς τῆς Ἀνθοδέσμης καὶ ἂν πρὸς
ἐκ τῆς ἐξῆς καὶ φίλες, τοῦτο ἦτον ἐν περιπτῶ.